CENA 700 din - Leto XLI - št. 53

Kranj, torek, 12. julija 1988

GORENJSKI GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

stran 3
PIŠKAVI OBETI ZA PRIHODNOST

stran 4
RADOVNA NIMA DOBRE CESTE IN NE TELEFONA

stran 5
GALEB LETI NAPREJ

ljubljanska banka
Temeljna banka Gorenjske
Kranj
Gorenjc in banka — formula prihranka

Slabši obisk turistov

Pri turistični zvezi Jugoslavije v začetku julija ugotavljajo, da je te dni v naših letoviščih precej manj turistov kot lani ob enakem času, pa tudi manj od številke, ki smo jo načrtovali. Po podatkih hotelov, kampov, turističnih naselij in počitniških domov ter zasebnikov je pri nas konec tedna letovalo 440 tisoč turistov, od tega 330 tisoč tujcev. Obisk v prvem tednu julija je bil manjši za 9,4 odstotka, številka pa je visoka predvsem na račun domačih gostov. Teh je bilo namreč manj za 13,4 odstotka, tujih pa za 6,5 odstotka, kar seveda da misliti, kaj bo s predvidenim deviznim izkupičkom ob koncu sezone.

Za sedaj pri Turistični zvezi Jugoslavije ugotavljajo, da je turistov iz tujine manj zaradi daljšega šolskega leta v nekaterih evropskih državah in da bo večji naval v drugi polovici julija.

V. S.

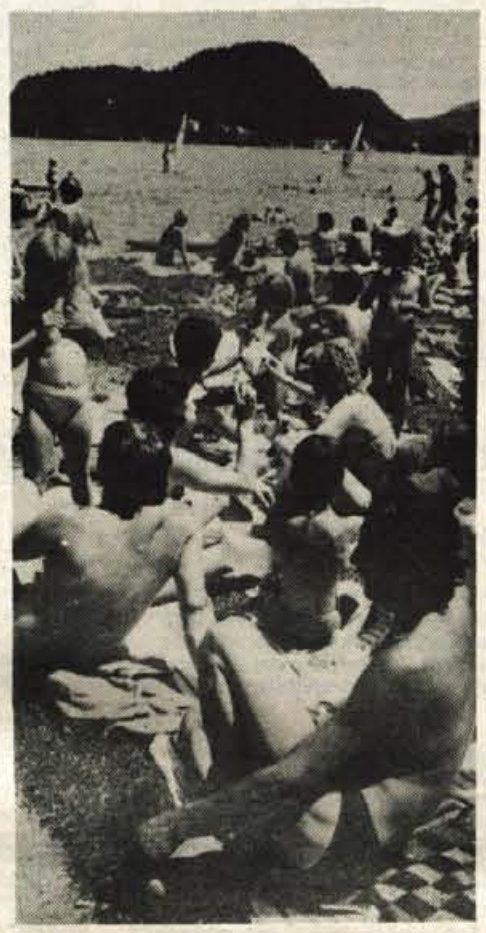

Bled, 10. julija - Minuli konec tedna je vročina zvabila ob reke in jezera številne kopalce, ki so se skušali vsaj malce ohladiti. Resnično so se ohladili le v rekah, saj se je Blejsko jezero te dni ogrelo že na 22 stopinj Celzija, kar je zvabilo na obalo jezera tudi tiste, ki imajo radi toplejšo vodo. Domačini na Bledu so vedeli povedati, da toliko obiskovalcev že, dolgo ne pomnijo. V. S. Foto: G. Šinik

Nezaposlenost ni več postranska stvar

Med paniko in treznim načrtovanjem

Kranj, 7. julija — Niso bili redki, ki so ob vsesplošnem družbenem tarnanju o najrazličnejših težavah in krizah napovedovali, da bodo resnično resni časi prišli takrat, ko ne bo dela! Ta čas sedaj nezadržno prihaja in nas deli na tiste, ki mislimo, da je pač do takega zasuka moralo priti in da smo se tega udara premalo zavedali, pa na one, ki se jih sedaj prijemlje panika, ker so faktor pomanjkanja dela in nezaposlenosti podcenjevali in menili, da bo Gorenjska večno brezno, ki bo požiralo domače delavce in iskalce zaposlitve iz drugih krajev države. Število zaposlenih na Gorenjskem se je zmanjšalo v enem letu za tisoč, število prišlekov od drugod je komaj omembe vredno, vrata se zapirajo pripravnikom in štipendistom, na trgu delovne sile, če sedaj že smemo uporabiti ta izraz, pa ni vedno dovolj strokovnih in po meri gospodarstva usposobljenih ljudi. Vedno pogosteje nam tudi uhajajo prek meja, ko pa bo zgrajen karavanški predor, se ta beg utegne še povečati.

Panika je povsem odveč, sedaj je čas realnega razmisleka in načrtovanja na daljši rok, ne pa improviziranja od danes do jutri. Rabimo sposobne kadrovike in kadrovske službe, saj bo moral čas klasičnim »personalcem« odklenkati. Sedanjo mrežo šol na Gorenjskem je treba obdržati in jo dopolniti po meri gorenjskih potreb. Mladi hitro zaznavajo potrebe, usmerjati jih je treba in še bolj skrbeti za nadarjene. Tako so menili na četrkovi seji medobčinskega sveta Zveze komunistov za Gorenjsko.

Odlašati ne bomo več smeli tudi z drugimi koraki. Togi in na velikanih zgrajeni gospodarski sistem bo treba razbiti, ga narediti prožnejšega, prilagodljivejšega. Sprostiti je treba poslovnost in samoiniciativnost ljudi, ki je bila doslej predolgo pahnjena v pozabo. Ne čvekajmo več o malem gospodarstvu, delu na domu, novih delovnih mestih v turizmu, obrti, manjših proizvodnih enotah, tretjih izmenah, pogodbenem delu. Storimo že vendar nekaj.

Sedaj se nagibamo k drugi skrajnosti. Poveličujemo socialne programe, za katere ni denarja, ki naj bi pomagali brezposelnim. Ob tem pa pozabljamo, da sociala ni edina rešitev, ampak je izhod odpiranje novih delovnih mest, sociala pa naj rešuje le resnično brezposelne. Na nezaposlenost se bomo morali navaditi, trg delovne sile bo moral delovati, če želimo produktivno zaposlovanje in dobro delo. To je stvarnost, sicer neprijazna, vendar je tu.

J. Košnjek

V nedeljo na Gorenjskem sejmu

Ustanovni zbor gorenjske kmečke zveze

Kranj, 8. julija - Po javni kmečki tribuni »Ali mora kmet res le ubogati«, ki se je »sprevrgla« v ustanovni zbor Slovenske kmečke zveze in Zveze slovenske kmečke mladine, ustanavljajo kmetje stanovsko-politične organizacije tudi po vaseh, krajevnih skupnostih, občinah, regijah... Na Gorenjskem nameravajo ustanoviti kmečko zvezo in zvezo kmečke mladine v nedeljo, 17. julija, na Gorenjskem sejmu v Kranju. Na shodu, ki se bo začel ob devetih dopoldne, bodo spregovorili tudi o najaktualnejših problemih v kmetijstvu.

Vabljeni kmetje z vse Gorenjske!

C. Z.

Živinorejcem pomaga preskrbovalna skupnost

Mleko po 450 dinarjev

Kranj, 8. julija — Čeprav so se predstavniki Slovenske kmečke zveze, Zveze slovenske kmečke mladine, Zadružne zveze in Živinorejske poslovne skupnosti pred nedavnim sporazumeli, naj bi živinorejci od 1. junija dalje dobili za liter mleka s 3,6 odstotka tolšče 500 dinarjev, pa so delavski sveti večine mlekarn v Sloveniji zavrnili predlagano podražitev mlečnih izdelkov — in s tem tudi povišanje odkupne cene mleka. Na jugoslovanskem trgu so se namreč pojavile večje količine uvoženega (cenejšega) mleka v prahu, svežega mleka, sirov in masla, kar je »prizadelo« predvsem slovenske mlekarne, ki so zadnja leta kar 40 odstotkov mleka in mlečnih izdelkov prodale v ostale republike. Prodaja jim je precej upadla, to pa je tudi glavni razlog, da niso pristale na nove podražitve.

Živinorejcem, ki že nekaj časa opozarjajo, da sedanja cena ne krije izdatkov prireje, bo vsaj delno pomagala iz težav republiška samoupravna interesna skupnost za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanja osnovne preskrbe, ki bo med »proizvajalce« mleka razdelila 800 milijonov dinarjev. Rejci bodo za mleko, ki so ga oddali junija, dobili poleg stare cene še 93 dinarjev doplačila ali skupno 450 dinarjev za liter.

C. Z.

Blejci gredo v Seul

Bled, 11. julija — Dvomov in negotovosti je konec. Blejska dvojca sta na veliki veslaški regati v Luzernu potrdila, da sta upravičena nastopiti na olimpijskih igrah v Seulu. Norma za udeležbo je bila uvrstitev v finale na tej veliki regati, Blejci pa so normo presegli. Dvojec brez krmarja Prešeren in Mujkič je bil odličen tretji za Romunijo in Nemško demokratično republiko. Uvrstitev je presenetila največje pesimiste in strokovnjake. Dvojec s krmarjem Janša in Mirjanič ter krmar Ambrožič pa je bil v velikem finalu šesti. Luzernski uspeh je tudi potrditev pravilnega dela blejskih trenerjev Slivnika in Janše.

J. K.

Danes slovesnost v kranjski vojašnici

Kranj, julija - Danes, 12. julija, ob 12. uri bo v garniziji JLA v Kranju proslava ob 45-letnici VII. Slovenske narodno osvobodilne udarne brigade »France Prešeren«. Istočasno bo tu tudi svečana zaobljuba mladih vojakov.

Obravnava proti Janši

Ko oddajamo pričujočo številko v tisk, velja zadnje obvestilo v zvezi z obtoženimi Janšo, Borštnerjem, Tasićem in Zavrlom, da je glavna razprava razpisana za 18. julij, potekala pa bo pod petčlanskim senatom vojaškega sodišča v Ljubljani, ki mu bo predsedoval predsednik sodišča polkovnik mag. Djuro Vlaisavljević.

V. B.

Kranj, 8. julija - Čeprav je vsem znano (in tudi ustrezno označeno), da v starem delu mesta avtomobili nimajo kaj iskati, jih je navadno parkiranih cele kolone. Res je sicer, da parkirišč v mestu primanjkuje, res pa je tudi, da je krak ali dva moč narediti tudi peš. Foto: F. Perdan

Politična pomlad in gospodarska jesen

Če je bila letošnja (pozna) pomlad zaznamovana kot »politična«, bo jesen, vsaj takšne so napovedi, »gospodarska«. Za pomlad vemo, kaj nam je prinesla, za jesen lahko le slutimo. Zdi pa se, da so stavka v Mariboru, pohod delavcev Borova v Beograd, zborovanje zaposlenih iz Vatrilena v hrvaškem saboru in še nekateri drugi primeri »reševanja krize na ulici« dovolj nazorno pokazali, da je idilične zakonske zveze med delavskim razredom in državno politično birokracijo konec ali pa se bliža konec in da bodo oboji (predvsem pa drugi) morali razmišljati, kaj pomeni - ustvarjati novo vrednost (ne pa, kako se zadolževati).

Ko smo v minulih dneh spremljali seje občinskih komitejev ZK po gorenjskih občinah, so se lahko prepričali, da tudi politike nemalo skrbi, kako bodo (o razmerah in reformi slabo obveščeni) delavci reagirali jeseni, ko jim bo šola začela izstavljati račune za njihove šoloobvezne otroke, ko bo treba plačati kurjavo, nabaviti ozimnico in še kaj. Če vemo, da bodo osebni dohodki v nekaterih delovnih organizacijah v tretjem četrtletju celo nižje kot v drugem (na osnovi lanskih izplačil in letošnjih zakonskih omejitev), potem je njihov strah vsekakor upravičen. Pa ne le zaradi tega: industrijska proizvodnja na Gorenjskem pada že od lanskega aprila dalje, prav tako v Sloveniji, kjer je bila 15. junija po nekaterih ocenah kar za 5,4 odsotka nižja kot leto prej. Čedalje več je delovnih organizacij, ki imajo blokirane račune ali so tik pred blokado, vse več tistih, ki komaj še morejo najeti posojilo za izplačilo osebnih dohodkov. Delež akumulacije v razporejenem dohodku se je po 15. maju (vsaj takšni so podatki za Slovenijo) še zmanjšal, produktivnost pada... Obremenitve na enoto proizvoda se kljub poplavi besed o razbremenjevanju gospodarstva še povečujejo. Zdi se, da nihče, ki se napaja iz gospodarskega korita, noče proč od njega ali vsaj manjši delež. Nasprotno tudi na Gorenjskem je v kateri od občinskih interesnih skupnosti še slišati za predloge, naj bi nakopičene probleme rešili z višjo prispevno stopnjo, torej z dodatnim bremenom na gospodarska pleča. Takšna razmišljanja so skregana s stvarnostjo, predvsem pa s sedanjo izčrpanostjo gospodarstva.

C. Zaplotnik

Stanovanjska gradnja zaostaja za načrti

Izčrpano gospodarstvo nima denarja

Škofja Loka, 8. julija - V škofjeloški občini so načrtovali, da bodo v tem srednjeročnem obdobju (1986-90) zgradili 1233 stanovanj, od teh 445 družbenih in 788 v okviru zasebne in zadružne gradnje, ter razen tega prenovili še 69 (starih) stanovanj. Ker so predlani zgradili le 74 družbenih stanovanj, lani pa vsega 14 oziroma v obeh letih polovico manj, kot so načrtovali, je že mogoče z gotovostjo trditi, da petletnega načrta ne bodo uresničili.

Letos bodo zgradili 61 družbenih stanovanj od načrtovanih 65 (35 v Frankovem naselju v Škofji Loki in 26 v Žireh), prihodnje leto jih načrtujejo 31 (25 v Železnikih in šest v mansardah mestnega jedra) in leta 1990 osemdeset (60 v Frankovem naselju, 15 v Gorenji vasi in pet v mansardah). Podobno je pri prenovi stanovanj. Lani in predlani so jih obnovili le trinajst, prav toliko jih bodo letos in v naslednjih dveh letih, načrtovali pa so jih 69. Osnovni razlog, da bodo v občini zgradili v sedanjem petletnem obdobju le 260 družbenih stanovanj (načrtovali pa so jih, kot smo že zapisali, 455) in da bodo za cilji zaostali tudi pri prenavljanju starih stanovanj, je pomanjkanje denarja v organizacijah združenega dela oziroma izčrpanost gospodarstva, velik problem pa so tudi domala neobvladljive cene stanovanj. Za primerjavo še povejmo, da so v občini v prejšnjem srednjeročnem obdobju zgradili vsako leto kar 143 stanovanj.

Gospodarske razmere bodo, kot kaže, še najmanj prizadele gradnjo zasebnih hiš. Kot predvidevajo, jih bodo v občini v tem srednjeročnem obdobju zgradili okrog 600, medtem ko so jih načrtovali 788.

C. Zaplotnik

VAŠ BUTIK TURISTIČNIH USLUG
KOMPAS JUGOSLAVIJA
KOMPAS LETALIŠČE BRNIK
TEL.: 22-347

TOMAŽ GERDINA
ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Sestreljeno letalo

Dvesto devetdeset mrtvih civilistov, potnikov iranskega letala, je bilanca, ki nedavno tragedijo na območju Zaliva gotovo uvršča med največje letalske nesreče. Beseda nesreča pa v tem kontekstu zveni precej nedorečeno. Preveč je že bilo podobnih nesrečnih naključij, da bi lahko tokratno katastrofo ocenili kot posledico malomarnosti ali nesrečen splet različnih okoliščin.

Prav gotovo je res, da Američani po nikakršnem naključju niti v dosti bolj zapleteni situaciji ne bi sestrelili na primer izraelskega potniškega letala. Letalo je bilo iransko, iransko-ameriški odnosi so taki, kot so, zadnji porazi iranske armade, ki v manjšem obsegu in z manjšimi posledicami ne jenjujejo niti te dni, pa so Iračane, Američane in druge bolj ali manj vpletene v zalivsko krizo navdali z upanjem, da je Homeinijev režim na kolenih.

In kaj, če je morda nekdo razmišljal, da utegne taka nesreča še bolj demoralizirati utrujene iranske bojevnike, prebivalce spraviti v popolno apatijo ali celo dati novega poguma tistim, ki vojni z Irakom že dolgo časa nasprotujejo. Ti slednji so se namreč že pred časom oglasili in zahtevali konec vojne.

Morda le drži, da je vzrok katastrofe napetost v Zalivu, ki ustvarja med vojaki razpoloženje Trigger happy, kot je to opisal novinar Dela, s čimer je mislil, da vojaki komaj čakajo, da pritisnejo na sprožilec, kar se skoraj vedno pojavi v razmerah, ko se med dolgotrajno napetostjo ne zgodi nič zelo pretresljivega.

Dejstvo je, da ameriške enote nimajo opravičila za takšno dejanje, dejstvo pa je tudi, da ga morda ne nameravajo iskati. Konec koncev je njihova prisotnost v Zalivi namenjena zgolj stopnjevanju pritiska na islamsko republiko.

Pritiski, ki naj bi ohromili fanatičnost prostovoljcev in revolucionarnih gardistov, pa so doslej že nekajkrat povzročili prav nasprotno, iranskemu militantnemu in verskemu naboju so dodali nov element, maščevalnost. In prav ta novi naboj bi lahko spet oživil agresivnost, ki je, kot pišejo nekateri opazovalci, padla na minimum. Nekateri so celo zapisali, da je iranski režim že tako omajan, da je slutiti bližnji konec vojne.

Vendar pa je povsem jasno, da si islamska revolucija ne more privoščiti niti vojaškega poraza niti kakršnegakoli popuščanja, saj temelji na religiozni ideološki in bi bil režim prej ogrožen ob vsaki izkazani nemoči. Mnogi so prepričani, da bi na primer podpis mirovnega sporazuma povzročil najmanj množične demonstracije, čeprav bi obenem opoziciji izbil iz roke enega od njenih glavnih argumentov. Ostal bi ji le boj za sekularno oziroma bolj sekularno državo, kar pa v sedanjih razmerah v islamskem svetu nima velike teže.

LEJA COLNAR
POGLED ČEZ PLOT

Klic k odgovornosti

Ob najostrejši obsodbi napadov na koncepcijo SLO in verbalnih in fizičnih napadov na JLA in njene pripadnike se je predsedstvo MK ZSM Beograd zavzelo za izvajanje vseh zakonskih ukrepov in aktivnosti odgovornih civilnih in vojaških organov za varnost vsakega vojaka na ozemlju vse Jugoslavije.

Ne da bi se izognilo lastni odgovornosti pri obrambi JLA pred neutemeljenimi in neargumentiranimi napadi, kot tudi pri ustvarjanju protislovenskega razpoloženja v javnosti, je vodstvo beograjskih mladincev, piše Politika ekspres, zahtevalo odgovornost krivcev za sedanji položaj, kot tudi tistih, ki so z »molčečim odobravanjem oziroma načelnim nasprotovanjem« temu pripomogli - odgovornost slovenskega vodstva, zlasti mladinskega.

Bralcu je znano, da je javni tožilec vložil predlog za prepoved **Omladinske iskre**, ker je le-ta svoji zadnji številki objavila integralni tekst nastopa Milovana Djilasa v Mariboru, pod naslovom Koga še zanima Djilas, objavlja članek **Slobodna Dalmacija.** V obrazložitvi sodišča naj bi bilo rečeno, da je javne trditve dolgoletnega nasprotnika našega sistema ne morejo vznemiriti javnosti, ker jih ta javnost že desetletja pozna. Povsem nenaravno in absurdno je zahtevati odgovornost nekoga, ki je mišljenje prenesel, medtem ko avtor idej zanje ni odgovoren, piše Jug Grizelj in zaključuje: Kaj danes v resnici vznemirja našo javnost? Ali nas vznemirja prav ta Djilas, ki ni več zanimiv niti za Zahod, Vzhod, Sever ali Jug, ali nas vznemirjajo težke ekonomske, družbene in politične razmere, iz katerih težko najdemo izhod? V zahodnonemški reviji **Der Spiegel** je nepodpisan avtor pisal o razpoloženju Slovencev, ki so vedno bolj nastrojeni proti zveznemu vodstvu. Beograd in druge republike jim očitajo, da se hočejo odcepiti od države in govorijo o drugem Kosovu. Toda odtujitev Slovenije ni posledica zgolj topega nacionalizma kot pri Albancih. Najsevernejša republika je po razvitosti visoko nad jugom države, razlika pa je tudi v mentaliteti in kulturi. Slovenci so si glede na razmere uredili sorazmerno visok standard, ki pa ga gospodarska kriza močno ogroža, saj morajo solidarnostno podpirati nerazvite republike. Nevarnost pa vidijo tudi v načrtovanih spremembah ustave, saj si zvezno vodstvo prizadeva okrepiti svoje pristojnosti in s tem zmanjšati pristojnosti republik. V ozadju pa so prisotne verjetno tudi srbske hegemonistične težnje. Že v sedemdesetih letih so s padcem Staneta Kavčiča skušali zatreti slovenske želje po večji samostojnosti. Sedaj pa se te želje toliko močneje prišle na dan, »kriva« za to pa naj bi bila liberalna trojka na čelu republiškega vodstva: Kučan, Stanovnik in Smole, ki podpirajo razvoj v smeri demokratizacije in se upirajo poskusom centralizacije in unitarizacije.

GORENJSKI GLAS

Ob 35 – letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Štefan Žargi** (glavni urednik in direktor,) **Leopoldina Bogataj** (odgovorna urednica), **Jože Košnjek** (notranja politika, šport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Andrej Žalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), **Lea Mencinger** (kultura), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijstvo, kronika, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrilo, Jesenice), **Danica Dolenc** (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), **Stojan Saje** (družbene organizacije in društva, SLO IN DS, ekologija), **Danica Zavrl – Žlebir** (socialna politika), **Dušan Humer** (šport), **Vilma Stanovnik** (Tržič, turizem), **Vine Bešter** (mladina, kultura), **Franc Perdan** in **Gorazd Šinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Nada Preve** in **Uroš Bizjak** (tehnično urejanje) in **Marjeta Vozlič** (lektoriranje).

Naročnine za 1. polletje 15.000 din.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 – Tekoči račun pri SDK 51500 – 603 – 31999 – Telefoni: direktor in glavni urednik 28 – 463, novinarji in odgovorna urednica 21 – 860 in 21 – 835, ekonomska propaganda 23 – 987, računovodstvo, naročnine 28 – 463, mali oglasi 27 – 960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421 – 1/72.

uredništvo tel. 21860

Medobčinski svet ZKS za Gorenjsko o zaposlovanju in nezaposlenosti

Nismo več zaposlovalno brezno brez dna

Kranj, 7. julija — Štirideset let smo nezaposlenost jemali z levo roko in se hvalili, da pač to za Gorenjsko ni problem. Predvsem Telematika in jeseniška Železarna sta nas prvi prisilili k resnejšemu razmišljanju, da Gorenjska ni več zaposlovalno brezno brez dna. Viški delavcev se že pojavljajo in se še bodo tudi drugje. Edini v Sloveniji smo, kjer se je število zaposlenih v primerjavi z lanskim letom zmanjšalo.

Vodja delovne skupnosti strokovne službe za zaposlovanje za Gorenjsko **Slavko Kalan** je na seji nanizal bistvene značilnosti in probleme zaposlovanja in kadrovskega razvoja na Gorenjskem. Nekaj poudarkov iz njegovega uvoda: letos je v gorenjskem združenem delu prvič za okrog 1000 manj zaposlenih kot lani; možnosti zaposlovanja se oživijo: lani je prišlo na Gorenjsko še okrog 1000 delavcev od drugod, letos pa še 100 ne; v nasprotju z gospodarstvom se je zaposlovanje v negospodarstvu zadnja leta povečevalo in takšno neugodno gibanje, skregano z družbenimi usmeritvami na tem področju, se nadaljuje; dela skratka manjka, probleme z zaposlitvijo imajo že pripravniki in štipendisti, na Gorenjskem razen Karavanškega predora ni pomembnejše naložbe, ki bi pomagala hitreje razreševati ta problem, rešitve ponujajo v večizmenskem delu, v prožnejši organiziranosti združenega dela, v ustanavljanju malih proizvodnih enot, v zaposlovanju s krajšim delovnim časom, pogodbenem delu, delu na domu, drobnem gospodarstvu in podobno; med iskalci dela je vedno več izobražencev in strokovnjakov, prava lakota pa je po tehničnih poklicih, kjer sedanja gorenjske šolska mreža ni zadostna.

V razpravi smo slišali koristne predloge in ugotovitve, pa tudi precej starih, že mnogokrat povedanih resnic in razmišljanj. Govorniki so pozivali k primernejšemu vrednotenju in organiziranosti kadrovskih služb po podjetjih, k uveljavitvi kadrovske komponente pri pričakovanju in poslovodenju, predlagali ustanovitev gorenjskega razvojnega centra, ki bi združil tovrstno gorenjsko pamet in preprečil beg drugam, k produktivnemu zaposlovanju in pogojem, v katerih bo socíala pomagala res samo brezposelnim, sicer pa bi moral vsak prvenstveno težiti, da bo delo dobil in ga z dobrim delom tudi obdržal. Delovno zakonodajo je treba spremeniti, ukiniti monopol nad delovnim mestom in se skratka ravnati tako kot se v takih primerih ravna razviti svet.

Dr. Jože Florjančič je opozarjal, da bo karavanški predor tudi povzročil večji odliv strokovnjakov prek meje, saj vožnja do Celovca ali Beljaka ne bo daljša kot do Ljubljane, sploh pa bi morali biti kadroviki po pomembnosti takoj za direktorji, seveda kadroviki kot načrtovalci, ne pa kot personalci. **Joži Puhar** je menila, da se nezaposlenosti ne smemo preveč ustrašiti, ob tem pa pozabiti na dolgoročno načrtovanje kadrovskega razvoja. **Janez Lasič** iz Telematike je dejal, da družba še nima modela razreševanja problematike nezaposlenosti. Zakonodaja je toga, vendar so v Telema uspeli v enem letu zmanj število zaposlenih za 584. V Te matiki so velik problem inva delavci z manjšo delovno sobnostjo. Takšnih nihče Vsak želi zdrave, mlade in sobne delavce, takšne pa rab di Telematika. **Tina Tomlje,** nica predsedstva CK ZKS, menila, da ob udaru nezapo nosti ne kaže zgubljati živce stvari trezno razsojati. O nas togost pri reševanju, s smo za oblike, ki jih pozna viti svet, vendar je okostenel spodarski sistem pri ljudeh čel ubijati smisel za poslovn za samozaposlitev. **Stanka Božič** je dvomil v uspešnost drovskega planiranja, dokler bomo imeli v družbi na vseh neh razvojnih programov. bomo sprostili trg delovne s bo pretok delavcev še ve **Dante Jasnič** pa je dejal, da s bili predolgo zaposlovalno br no brez dna, zato se sedaj še žje sprijaznimo s krizo. Ma kaj bi rešili z boljšo organiza dela, vsega pa ne smemo gra na sociali, ampak predvsem delu.

J. Košn

O čem naj delegati sploh razpravljajo?

Marčevski gospodarski rezultati so kot lanski sneg

Jesenice, 11. julija — Rezultati gospodarjenja v prvih treh mesecih so pomembni za statistiko, za letni obračun, nikakor pa ne za delegatsko obravnavo sredi julija. Kako naj jih delegati sploh ocenjujejo, ko pa smo medtem sprejeli številne nove ekonomske ukrepe?

Ko bodo v četrtek, 14. julija, delegati vseh treh zborov skupščine občine Jesenice poslušali informacijo o rezultatih poslovanja gospodarstva v prvem tromesečju letošnjega leta v jeseniški občini, bodo predsedniki zborov verjetno razočarani, kajti po informaciji najbrž ne bo nikakršne razprave. A ne zato, ker v delegatskih klopeh sredi poletnih dopustov verjetno ne bo veliko zasedenih delegatskih mest in tudi zato ne, ker bi bili morebiti delegati nezainteresirani za gospodarjenje v občini. Razprave ne bo zato ker je ne more biti, saj so poslovni rezultati prvih letošnjih treh mesecev že tako oddaljena in pozabljena stvar, da bi bilo resnično popolnoma vseeno, če je v taki vsebini in obliki sploh ne bi dali na dnevni red.

Da se pri nas informacije o poslovnem rezultatu sprejemajo z nekajmesečnim zamikom, je znano. Pri tem je vsaka kritika in sleherni delegatski ugovor kot bob ob steno. Že, že, da govorimo, kako zanesljivo prihajamo v dobo hitrega in učinkovitega informacijskega pretoka, a očitno na to obdobje nismo pripravljeni, kar je deloma razumljivo, saj terja hitra informacija veliko več vsestranske resnosti in delovne discipline. Za kasnitve torej mojstrsko iščemo in tudi najdemo izgovore vsakršne vrste: zdaj naj bi se zapletlo v tej, zdaj drugi delovni organizaciji, ki nerazumno dolgo odlaša s posredovanjem rezultatov gospodarjenja in njihovo obravnavo.

A sredi julija obravnavati marčevske gospodarske rezultate, je vendarle malce preveč neresno, še posebej, če vemo, kako zelo so se spremenili pogoji gospodarjenja maja, ko je zvezni izvršni svet sprejel nove ukrepe ekonomske politike. Marčevski rezultati in ukrepi, ki naj bi jim sledili, so danes vredni torej natanko toliko kot lanski sneg, nevredni vsake pozornosti, celo papirja v občinskem glasilu, ki naj bi ga prav zdaj in poslej razumno krčili, saj jih je samo minula številka veljala slabo staro milijardo dinarjev...

Poglejmo za primer le jeseniško Železarno: prve tri mesece je dobro poslovala, že v začetku julija pa zaradi ogromne izgube sprejela dokaj restriktivne ukrepe. Mar ne bi bilo bolj razumno, ko bi dali na dnevni red sedanje gospodarske težave Železarne, ki je življenjsko pomembna in usodna za domala vse Jesenice?

Delegati morajo tovrstno informacijo sprejeti zaradi zakonskih določil. In če jo že moprajo sprejeti, bodo pač resignirano dvignili roke, z grenkim priokusom, da smo zdaj pa res že tako daleč, da s tako zastarelimi in ničvrednimi informacijami delegatom ne dajejo niti občutka več, da domnevno vendarle lahko kaj še predlagajo, če že odločilnega vpliva nimajo veliko ali sploh nič...

D. Sedej

Radovljiški komunisti o gospodarjenju v občini

Problemi v zdravstvu se rešujejo prepočasi

Radovljica, 7. julija — V radovljiški občini zadnje čase skorajda ne mine seja občinskega komiteja ZK, da ne bi spregovorili o zdravstvu, predvsem o izgubah v tej dejavnosti. Problem se vleče kot jara kača, stanje pa postaja vse bolj kritično, saj bo zdravstvu letos zmanjkalo denarja za dva in pol meseca poslovanja, izgube pa naj bi do konca leta porasle že na 4,5 milijarde dinarjev.

Izvršni svet je zdravstvu že namenil nekaj sredstev iz rezerv, pred časom pa je tudi imenoval delovno skupino, ki naj bi rešila probleme. Skupina se je doslej sestala enkrat, sicer pa je bilo na četrtkovi seji komiteja slišati pobude, naj bi v občini pospešili reševanje razmer v zdravstvu in naj bi rast sredstev za družbene dejavnosti uskladili z gorenjskim povprečjem. Janez Smole, predsednik občinskega komiteja, je dejal, da je treba najprej temeljito analizirati vzroke izgub v zdravstvu in se šele potem odločati o morebitni prerazporeditvi denarja med družbenimi dejavnostmi. Obremenitev že tako dovolj obremenjenega gospodarstva pa ne pride v poštev.

Višja doplačila občanov, ki jih je zdravstvo uvedlo s prvim julijem, bodo sicer nekoliko izboljšale razmere, še zdaleč pa ne bodo ozdravile kroničnega »bolnika«. V republiki pripravljajo tudi spremembe zakona o zdravstvu, ki bo uskladil obseg zdravstvenih storitev z gmotnimi možnostmi, vendar to še ne bo tako kmalu in v Radovljici ne bi smeli z reševanjem problema odlagati tako dolgo.

Podatki, s katerimi je na seji »postregel« Franc Podjed, direktor Službe družbenega knjigovodstva Kranj, kažejo, da so imeli radovljiški sisi družbenih dejavnosti ob polletju skoraj 1,3 milijarde presežkov oziroma glede na zakonske omejitve preveč zbranega denarja: skoraj vsi sisi so bili v »plusu« največ med njimi izobraževalna skupnost — 1,45 milijarde dinarjev, večji primanjkljaj pa je imela le zdravstvena skupnost — 430 mil nov dinarjev. Nekateri so se tem nesorazmerju čudili, s pa bi bila usoda radovljiš presežkov precej negotova, ne bi hkrati imeli na Jesenic velikega primanjkljaja.

C. Zaplot

Med 61 delovnimi organizacijami na Gorenjskem, ki so z majskimi osebnimi dohodki izplačale že tudi akontacije za junij (zato, da plače ne bi bile nižje od aprilskih), jih je bilo 24 iz radovljiške občine. Akontacije so predstavljale 9 do 35 odstotkov osebnega dohodka. Novi zakon je prizadel predvsem tiste organizacije, ki so lansko prvo četrtletje previdno delile in so plače povečale šele takrat, ko so že vedele, kakšen bo poslovni rezultat. V naslednjih mesecih bo z izplačilom osebnih dohodkov največ težav v tistih organizacijah, kjer je bilo lani tričetrtletno povprečje nižje od polletnega (Veriga, Plamen...).

»Praksa kaže, da je z osebnimi dohodki najmanj težav tedaj, kadar delovne organizacije same odločajo o njih. Vsak podpis je za nekatere krivičen in zato se sploh ne čudim, da prihajajo delavci pred zvezno skupščino,« je dejal Franc Podjed, direktor SDK Kranj.

Podatek, ki veliko pove o likvidnosti radovljiškega gospodarstva in o učinkovitosti pred leti zelo popularne akcije »oslanjanja na lastne sile«: delovne organizacije so do konca maja samo za obratna sredstva najela za 58 milijard posojil.

Ferdo Bem iz Radovljic »Samoupravljanje je far ne pa resničnost. Delavec ma o čem bistvenem odloč ti... Če ne bomo dopustili di loga in izražanja različn mnenj, potem bo s politič reformo tako, kot bi posk šali ocvreti snežno kepo.«

Medobčinsko študijsko središče CK ZKS

Novi predstojnik Peter Ogrizek

Kranj, 7. julija — Jože Bohinc, predstojnik Medobčinskega študijskega središča politične šole Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije za Gorenjsko se je v začetku julija upokojil. Medobčinski svet ZKS za Gorenjsko je za novega predstojnika imenoval Petra Ogrizka, rojenega leta 1944, diplomiranega politologa, doma z Golnika. Novi predstojnik je bil doslej zaposlen v kranjski mladinski in partijski organizaciji, nato v Kardeljevem kabinetu v Ljubljani in Beogradu, na republiškem komiteju za kulturo, na skupščini gorenjskih občin in pred odhodom na študijsko središče na centralnem komiteju Zveze komunistov Slovenije, kjer je bil organizacijski sekretar predsedstva.

J. K.

Gospodarstvo v primežu majskih ukrepov

Piškavi obeti za prihodnost

Kranj, 8. julija — Kot ocenjujejo gospodarstveniki, so zdajšnja gospodarska gibanja predvsem posledica ekonomske politike v preteklem letu, še zlasti ukrepov 15. novembra lani, medtem ko se bodo učinki ukrepov, ki jih je zvezna vlada sprejela po 15. maju letos, pokazali v celoti šele oktobra ali novembra letos, po nekaterih ocenah pa šele v prvi polovici prihodnjega leta. Ko so v Gospodarski zbornici Slovenije pred kratkim obravnavali informacijo o gospodarskih gibanjih in pogojih poslovanja po 15. maju, so menili, da ne bi smeli popustiti pritiskom zoper (visoke), a realne obrestne mere (ki so slabe oz. izčrpane gospodarje potisnile v še večjo nelikvidnost) in da ni povsem gotovo, ali bosta ustreznejši tečaj dinarja in sprostitev cen ob hkratni zamrznitvi plač »polomila krila« inflaciji. Čeprav je bil z devalvacijo popravljen tečaj dinarja, pa je po mnenju finančnih strokovnjakov dinar v primerjavi z ostalimi valutami še vedno precenjen za okrog tri odstotke.

V tržiškem Peku so že izračunali, da je letni negativni učinek sprejetih ukrepov, izražen v denarju, 4,1 milijarde dinarjev, kar je več, kot v delovni organizaciji namenijo za enomesečno izplačilo osebnih dohodkov. »Izvozne spodbude so se zmanjšale, obresti za najeta posojila pri izvoznih poslih so porasle, uvozne dejatve pa so ostale nespremenjene,« je pojasnil direktor Franc Grašič in dejal, da bo še največ problemov z zagotavljanjem likvidnosti. »V Peku nimamo izdelka, ki bi prenesel tako visoke obresti. Sprostitev cen nam za zdaj tudi še ni dala ničesar, saj po stari poslovni navadi cen čevljev ne spreminjamo med sezono.«

Iz ocen, ki so jih dale **tržiške delovne organizacije**, je razvidno, da je položaj v gospodarstvu izjemno težaven in da bo vse več problemov, kako zagotoviti denar za nemoteno proizvodnjo in za izplačilo osebnih dohodkov. Denarja za modernizacijo in za naložbe ni, kar pomeni, da se bo tehnološko zaostajanje za razvitim svetom še povečalo. Trio ima, na primer, že nakaj časa opremo na carini, vendar ne more plačati dinarskega deleža. O razbremenitvi gospodarstva za zdaj ni ne duha ne sluha - nasprotno: kot ugotavljajo v tržiških organizacijah, se obveznosti le še povečujejo. »Sive cene« surovin so povsem izničile učinke devalvacije, kar sta zlasti občutila Trio in Zlit. Sicer pa so se v nekaterih delovnih organizacijah stroški proizvodnje (energija, reprodukcijski materiali, prevozi...) tako povečali, da izvoz (v petih mesecih se je v primerjavi z lani povečal za 30 odstotkov) kljub realnejšemu tečaju ni dal boljših finančnih rezultatov.

V zapuškem **Suknu**, kjer so izvoz uravnotežili z uvozom, še pred leti pa so veliko več uvažali, ugotavljajo, da so se jim surovine podražile dvakratno - enkrat zaradi devalvacije in drugič zaradi višjih cen na svetovnem trgu. Sprostitev cen jim za zdaj še ni omogočila podražitve izdelkov, ker so jih za letošnjo prodajno sezono določili že lani. Prodaja je zaenkrat še normalna in v skladu z načrti; bojazen, da bi se zaustavila, povečala zaloge in povzročila likvidnostne težave pa tudi obstaja.

Ivo Berčič, direktor **Termopola** iz Sovodnja, je povedal, da so se na ukrepe zvezne vlade odzvali z nekaterimi ukrepi v delovni organizaciji: delno so spremenili proizvodni program in se usmerili predvsem v proizvodnjo tistih izdelkov, ki dajejo (dober) dohodek, razširili so trg in okrepili prodajno službo, izboljšali obračanje denarja... Večino denarja, ki jim je potreben za proizvodnjo, imajo svojega, najemati pa morajo predvsem posojila za pripravo izvoza oziroma za izvoz pri čemer pa so obresti, kot pravi direktor, postale hudo breme že tudi za uspešne gospodarje. »Ker so domače surovine izjemno slabe, bomo izrabili vse uvozne pravice in jih začeli kupovati na tujem. Pri domačih je odpadka 20 odstotkov, pri uvoženih toliko, kolikor ga sami naredimo.«

Kako so ukrepi vplivali na kmetijstvo in na predelavo pridelkov, smo povprašali Janeza Tavčarja, direktorja **Kmetijsko živilskega kombinata Gorenjske**. »Kot se napoveduje, bo Slovenija v kratkem dobila iz uvoza večje količine mesa - govori se o šest tisoč tonah - hladilnica na Trati pa je že zdaj polna, nihče pa se tudi ne sprašuje, kaj bo z domačo živinorejo, kjer bomo dobili devize za uvoz. Ker so uvoženo mleko (v prahu), meso, maslo in siri cenejši kot domači, iz slovenskih mlekarn in mesnopredelovalnih obratov, se je precej zmanjšala prodaja v druge republike. Prodaja mlečnih izdelkov iz naše mlekarne pa se je zaradi manjše kupne moči že zmanjšala za četrtino... Neskladja med cenami reprodukcijskega materiala in prodajnimi cenami se še povečujejo. Nekatere vrste škropiv za krompir so se v enem letu podražila desetkrat. Se bo morebiti tudi krompir toliko?« se je vprašal Janez Tavčar.

C. Zaplotnik

Se bo račun izšel?

Eden od ukrepov zvezne vlade so tudi omejitve pri osebnih dohodkih, ki so lahko ob polletju za 139 odstotkov višji kot v enakem lanskem obdobju, ob tričetrtletju za 132 in ob koncu leta za 119 odstotkov. Delavci iz 61 organizacij na Gorenjskem so ob majskem izplačilu osebnih dohodkov prejeli tudi del za junij in sicer zato, da majske plače ne bi bile nižje od aprilskih.

Novi sanacijski ukrepi v jeseniški Železarni

Poslovodni odbor bo odstopil, če sanacija ne bo uspela

Jesenice, 11. julija — V jeseniški Železarni je izguba že presegla 21 milijard dinarjev, zato so sprejeli resne sanacijske ukrepe. V vsaki temeljni organizaciji vedo, kaj storiti za boljšo delovno in tehnološko disciplino. O tem, kaj pomeni napovedani odstop poslovodnega odbora v primeru, če sanacija ne bo uspela, so mnenja deljena. Opozorilo, da so razmere silno resne in varčevanje nujno.

Na pobudo stalne akcijske konference ZK v jeseniški Železarni so se na Jesenicah sestali sekretarji osnovnih organizacij ZK v Železarni in člani železarne v komiteju občinske konference ZKS Jesenice ter obravnavali nedavni predlog dogovora za učinkovitejše uresničevanje sanacijskega programa Železarne. Poslovodni odbor Železarne je posredoval v javno razpravo in sprejem program ukrepov, ki jih bo sprejel tudi delavski svet Železarne.

Program ukrepov so sestavili zato, ker so poslovni rezultati Železarne po šestih mesecih dokaj slabi, saj ima Železarna več kot 20 milijard dinarjev izgube. Nasploh je jugoslovanska črna metalurgija v precejšnjih težavah, saj stroški surovin in energije rastejo preko vseh razumnih meja, prodajne cene izdelkov črne metalurgije pa vztrajno zaostajajo. Železarna ima tudi veliko anuitet in obveznosti, ki izhajajo iz gradnje nove jeklarne na Beli.

Na zunanje vzroke in ukrepe zvezne vlade pač ne morejo vplivati, lahko pa zmanjšajo stroške proizvodnje v lastni delovni organizaciji. Zato so izdelali podroben program sanacije za posamezne temeljne organizacije, sektorje in službe, da bi dosegli kar največjo izkoriščenost strojev, naprav in agregatov. Še bolj kot doslej se bodo usmerjali h kvaliteti, ena največjih omejitev v proizvodnji, ki ima pomemben vpliv na stroške, pa je proizvodnja lastnega jekla. Najučinkovitejše jo bodo izboljšali z vlivanjem po kontinuiranem postopku, zato ima poslej v Železarni predvsem v proizvodnji in storitvah proizvodnja in kontinuirano vlivanje jekla.

Če se jim bo v naslednjih mesecih pri prodaji zataknilo, bodo nemudoma ustavili vse investicije, znatno omejili porabo energije, rezervnih delov, potrošnega materiala ter zmanjšali izplačila iz sklada skupne porabe in rast osebnih dohodkov. Natančne programe so izdelali tudi za jeklarno 2 in za vse druge obrate, kjer bodo vsakršne zastoje ali nepravilnosti, malomarnosti in neodgovornosti v delovnem procesu tudi kaznovali. Ne nazadnje bodo ustavili vse večje remonte, ki zahtevajo ogromna sredstva, direktorji tozdov pa morajo ponovno preveriti načrte letnih remontov in jih uskladiti s finančnimi možnostmi. Vse nekvalitetne remonte bodo obravnavali kto izjemne dogodke in odgovorne kaznovali kot bodo sankcionirali tudi podaljšanje remontov ali izpade proizvodnje. Če pa bodo delavci presegli načrtovane cilje, bodo izkoristili vse možnosti za dvig osebnih dohodkov in za druge oblike nagrajevanja dobrega dela.

Če rezulatov sanacijskega programa ne bodo dosegli, bo kolektivni poslovodni odbor ob koncu leta odstopil...

O tem sanacijskem programu na Jesenicah veliko razpravljajo tudi izven Železarne, kajti zgodilo se je prvič, da se je poslovodni odbor odločil, da odstopi, če ne bodo dosegli pomembnih varčevalnih učinkov znotraj same delovne organizacije. Tokrat so bolj kot kdajkoli prej resno odgovorni asistenti, vodje temeljnih organizacij in delovnih skupin, ki bodo kaznovani materialno in disciplinsko. Sanacijski program je v vsaki temeljni organizaciji natančno opredeljen, zato bodo tudi učinke lahko ocenili in preračunali.

O tem pa, kaj naj pomeni napovedani odstop poslovodnega odbora, če se ukrepi ne bodo uresničili, pa so mnenja deljena. Nekateri ocenjujejo, da gre za poenostavitev in izsiljevanje, drugi spet priporočajo, naj se že zdaj imenuje rezervni poslovodni odbor. Mi pa bi radi verjeli, da se je zamisel o kolektivnem odstopu porodila iz gospodarske stiske in resnične želje po boljši tehnološki in delovni disciplini v Železarni, kot moralni namig in opozorilo, da je končno tudi v Železarni povsod treba delati bolj zavzeto in pošteno.

D. Sedej

»Zlata sonca« za varstvo pri delu so letos prvič podelili

Vsaka praska je zabeležena

4. aprila — dan varstva pri delu spominja na 4. april 1965, ko sta tovariša Tito in Kardelj podpisala zakon o varstvu pri delu. Bilo je le mesec potem, ko se je v Kaknju zgodila huda rudniška nesreča, ki je zahtevala 105 mrtvih rudarjev. Letos pa so prvič podelili nagrade delovnim organizacijam in posameznikom, ki se odlikujejo z organizacijo varstva pri delu. Z Gorenjske je medaljo »zlato sonce« prejel Anton Kapus iz kranjske Save, ki je že trinajst let vodja tehnično-zdravstvenega varstva v tovarni in leto dni predsednik Društva varnostnih inženirjev in tehnikov Gorenjske.

Malo čudno morda za začetek zveni ime odlikovanja - »zlato sonce«, domislili so si ga v Beogradu, a se ga bomo navadili, kajti kipe, plakete in medalje »zlato sonce« bodo odslej za uspehe na področju varstva pri delu podeljevali v Jugoslaviji vsako leto. Letos so kipce dobile 4 delovne organizacije in 2 posameznika, podeljenih je bilo 16 plaket, od tega 2 v Sloveniji, in 52 medalj, od tega v Sloveniji 6. Slovenskim nagrajencem je nagrade slovesno izročil predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Miha Ravnik 6. julija.

»Da jih je bilo v Sloveniji podeljeno tako malo, je zagotovo kriva naša skromnost,« pravi Anton Kapus, »kajti sami se nismo prijavljali, šele ko je delovne organizacije obiskala delegacija iz Beograda, inšektorji za varstvo pri delu in redakcija časopisa Zaštita rada, so padli prvi predlogi. Ker je Sava znana po tem, da ima urejeno varstvo pri delu, so prišli na oglede in razgovore tudi k nam. Bili so zadovoljni...«

Sava je sicer po številu poškodb na 1000 zaposlenih nad

slovenskim in jugoslovanskim povprečjem - medtem ko je v Sloveniji v povprečju okrog 55 ponesrečenih na 1000 zaposlenih in v jugoslovanskem merilu okrog 50, jih je v Savi kar 60. To pa zato, ker imamo pri nas svojo ambulanto, vsak delavec se, pa če je še manjša praska, oglasi v njej, in vsaka najmanjša poškodba je zabeležena. Ta točna evidenca nas seveda dviga nad slovensko in jugoslovansko povprečje.

Bolj pomemben pa je drugi pokazatelj, to je resnost poškodb, ki se odraža v odsotnosti z dela zaradi poškodb pri delu. Tu pa je Sava pod jugoslovanskim in republiškim povprečjem. Pri nas poškodba zahteva v povprečju 12-dnevno odsotnost, v Sloveniji 21 dni, v Jugoslaviji pa 22 delovnih dni odsotnosti z dela. Lani nam je število dni poraslo zaradi ene sam večje nesreče, ko je nekemu delavcu stroj odtrgal roko.

Naša naloga je, da kar najbolj znižamo število nesreč in izostankov z dela. Ugotovili smo tudi, da fizični pokazatelji, koliko nesreč se je zgodilo, koliko prstov je potrgalo in podobno, vse premalo spodbuja delavce k večji pazljivosti pri stroju. Zato so šli zdaj na denarne pokazatelje: koliko nas te poškodbe stanejo in koliko gre vsako leto vsakemu našemu delavcu prav zaradi tega iz žepa. Če bi se zavedali, da bi, če bi ne bilo nesreč pri delu, ob koncu leta delili kar po dve trinajsti plači, bi bilo drugače. Drugače bi se vedli delavci, drugače bi skrbeli za stroje, za varnost, uvideli bi, da je resnično bolje več vlagati v preventivo, kot v kurativo.

Od 4717 zaposlenih v vseh Savinih tozdih, vključno z Gumarno Ptuj so lani našteli 318 poškodb pri delu. Prav v vseh enotah so se zgodile, le v Izobraževalnem centru, kjer je 14 zaposlenih in na sozdu, kjer je 10 zaposlenih, ni bilo nobene. Samo v Delovni skupnosti skupnih služb, kjer vsi le sede, je bilo 5 poškodb in so bili 80 dni na bolniškem dopustu.«

Pri tehnično-zdravstvenem varstvu v Savi delajo 4 varnostni inženirji, gumarski tehnik, dipl. ing. kemije in 3 medicinske sestre. Vsak ima konkretne naloge. Veliko delajo na izobraževanju mladih, pripravljajo teste za preskuse znanja. Vsaki dve leti morajo tisti, ki imajo pri delu večjo nevarnost za poškodbe, na preskus znanja. Toda, to se hitro pozabi, zato bodo delavce tudi stalno obveščali, koliko denarja so izgubili na račun poškodb. Pripravljajo pa se tudi na računalniško obdelavo podatkov, da bo vse šlo še lažje, hitreje in natančneje.

D. Dolenc

Kranjski komite ZKS ocenil obiske po tovarnah

Kriza nikomur ne prizanaša

Kranj, 7. julija - Kranjski komite Zveze komunistov je v četrtek na ponovno sklicani seji, prejšnja je bila nesklepčna, obravnaval dve glavni točki dnevnega reda: ugotovitve obiska delovnih skupin izvršnega sveta, sindikata in partije v podjetjih ter z aktivnostjo Zveze komunistov po sprejetju nove ekonomske politike. Osnovna ugotovitev je, da kriza nikomur ne prizanaša in da je zaradi tega marsikateri program postavljen na glavo.

Občinski komite je sklenil, da bo od komunistov v vseh poslovodnih in samoupravnih strukturah terjal dejavnost, ki bo zagotavljala kar najbolj učinkovito in čim manj boleče prilagajanje novim razmeram gospodarjenja, predvsem pa otipljive razvojne perspektive. Da bi spoznali razmere po delovnih organizacijah, so jih večinoma že obiskale delovne skupine (prve ugotovitve je komite v četrtek že obravnaval), nekaj jih bodo še do 15. julija, druge, vključno z družbenimi dejavnostmi, pa jeseni. Na osnovi tega bo za občino oblikovan program aktivnosti vseh, ki imajo pri tem delu kaj zraven, pripravljen pa kaže biti tudi na morebitne izbruhe nezadovoljstva. Presnova gospodarstva se mora nadaljevati, komite podpira izdelavo projekta Kranj 2000 in projektov, ki bodo dali gospodarstvu razvojni zagon, ob vseh teh akcijah pa terja dosledno odgovornost komunistov, ne glede na to, kje delajo. »Beg možgan« iz Kranja se mora ustaviti. Načini so znani, treba ih je uresničiti in dati tudi družbenim dejavnostim pravo organizacijo in veljavo. Komite podpira oblikovanje socialni programov, vendar ne v smislu najrazličnejših pomoči, skladov in subvencij, ampak predvsem v iskanju novih programov in dejavnosti, ki bodo zagotavljali nova delovna mesta in s tem ljudem omogočali, da sami poskrbe za svojo gospodarsko in socialno varnost. Načini so znani, od drobnega gospodarstva, do nudenja najrazličnejših storitev, tudi intelektualnih, v zasebnem sektorju in družbenem. Vse te naloge pa bodo lažje uresničljive skladno s celovito prenovo Zveze komunistov, katere bistvo družbenopolitične aktivnosti mora biti v socialistični zvezi delovnega ljudstva in njenih akcijah. Tako pot mora po sodbi komiteja hitreje ubrati tudi organizacija Zveze komunistov v kranjski občini.

Da kriza nikomur, tudi dobrim, ne prizanaša, so pokazali obiski delovnih skupin po tovarnah. Prve ocene so bile strnjene na četrtkovi seji komiteja, bodo pa osnova za izdelavo aktivnosti tako izvršnega sveta kot družbenopolitičnih organizacij in skupščinskih teles. Bistvene ugotovitve so: kadrovska in strukturna prenova gospodarstva nista usklajeni, znanje in kadri še niso v zadostni meri vključeni v razvojne programe; zaposlovanje se umirja, upada, programi so postavljeni na glavo in tovarne v glavnem zaposlujejo le še štipendiste, večje pa je povpraševanje po strokovnjakih; želje in naložbeni plani so, vendar je največja ovira likvidnost; proizvodnja upada in bo izpad do konca leta težko nadoknaditi, izvoz pa ne spodbuja povečevanja proizvodnje, bojazen, da se utegnejo pojaviti problemi pri izplačevanju osebnih dohodkov je utemeljena, posebno če bo planirana inflacija presežena, niso redke zahteve po manjših obveznostih do družbenih dejavnosti, kjer naj bi se končno začela resnična racionalizacija; na zastrašujoče zaostajanje in posledice pa opozarjajo tudi pri stanovanjski gradnji.

J. Košnjek

Tomaž Košir - podpredsednik GZS

Kranj, 7. julija - Na peti seji skupščine Gospodarske zbornice Slovenije, ki je bila konec junija v Ljubljani, so na predlog izvršilnega odbora GZS razrešili Dolfeta Vojska kot podpredsednika GZS, ker je bil imenovan za direktorja predstavništva Gospodarske zbornice Jugoslavije v Frankfurtu (ZRN), za novega podpredsednika pa so izvolili Tomaža Koširja, nekdanjega direktorja žirovske Alpine.

Sicer pa je skupščina v osrednjih točkah dnevnega reda obravnavala informacijo o gospodarskih gibanjih in pogojih poslovanja po 15. maju 1988 ter problematiko prestrukturiranja in modernizacije slovenskega gospodarstva.

C. Z.

Volaška elektrarna je v enem letu prihranila 210 ton premoga

Volaščica spet daje svojo moč

Včasih je gnala žage, mline, kovaški meh, potem pa je dolga leta tekla neizkoriščena, vse dokler je lanskega februarja niso štirje Volačani zajeli in usmerili v cevi, speljane k mali vodni elektrarni nad Brunom.

Se pred vojno skorajda ni bilo hiše v grapi, do koder ne bi bile speljane rake. Volaščica je hitri potok, nikoli ne usahne, in brezno v Črnih mlakah, od koder privre na dan, se zdi, da je brez dna. Škoda se je zdelo Volačanom, da kar tako brez koristi hiti mimo njihovih domov. Štirje so se združili; dva Lovričkova, Brun in Šijar, in se domenili, da skupaj zgrade malo vodno elektrarno. Pet let so jo gradili, šesto leto je začela delovati. 3. februarja 1987 je bila slovesna otvoritev, ko je Volaščica pognala prvo turbino.

Draga investicija je bila, pripovedujejo, še dolga leta bodo plačevali kredite. V današnji draginji pa bi se je verjetno ne mogli lotiti, čeprav so skorajda vse sami naredili. Drage so cevi, turbine, naprave. Turbino so kupili rabljeno, iz Loma so jo dobili, ker je bila za tamkajšnjo elektrarno premajhna. Zdaj je preslabotna tudi zanje. 56 kW daje dnevno, lahko pa bi dajala vsaj 63 kW. Pri današnjem pomanjkanju energije je škoda vsakega kilovata. V enem letu je ta mala elektrarna na Volaščici dala že 420.000 kilovatnih ur, kar pomeni 210 ton premoga srednje kvalitete, saj menda 1 kg velenjskega premoga da 2 kilovatni uri. V enem dnevu proizvede toliko elektrike, kolikor je eden od štirih gospodarjev porabi v treh mesecih.

Elektriko dajejo v omrežje, le v sami elektrarni, ki ji pravijo kar vikend, koristijo svojo elektriko. Lepo hišico so si zgradili in v zgornjih prostorih, ki so videti kot mala garsonjera, skupaj popraznujejo, imajo vaške sestanke. Ženske so hišico v šali poimenovale »kujavnik«, kajti moški so radi tukaj sami, da premlevajo svoja gospodarska vprašanja: kaj je treba še postoriti ob vodi, v hiši, se pogovore o dohodku, o delitvi. Vsi štirje so sovlagali, vsi štirje imajo sedaj pravico do dohodka. Prva delniška družba v Sloveniji, se šalijo. A od šale do resnice ni daleč. Res pa je, da se je mala vodna elektrarna v Volaki izkazala za dobro naložbo in vaščani razmišljajo še o kakšni. Vode in moči ima Volaščica kljub svojemu kratkemu toku dovolj še vsaj za nekaj elektrarn in zagotovo ne bo dolgo, ko bomo lahko slišali o tej ali oni novogradnji na tej bistri vodi pod Blegošem.

D. Dolenc

DOPISNIKI SPOROČAJO

Počitnice na Visu

Turistična agencija Kompas je organizirala posebno letovanje po nižjih cenah na otoku Visu. Program letovanj so poimenovali »Pomlad na Visu«. Čeprav je pomlad že odšla iz naših krajev, pa letovanje na Visu v okviru tega programa, uspešno poteka. Že samo potovanje na Vis je zelo zanimivo, saj se udeleženci letovanja do Splita pripeljejo z letalom in nato iz pristanišča nadaljujejo pot na ladji.

Domačini z Visa za letošnjo sezono pravijo, da bo predvsem v znamenju domačih gostov. V naslednjem letu pa se obetajo tudi tuji gostje, ker bodo na Visu odprli nove hotele tudi za tujce.

I. P.

Brezcarinska prodajalna »Petrol« v Tržiču

Tržič — V vsega dveh tednih je Petrolovi delovni organizaciji Trgovina uspelo usposobiti prostor za brezcarinsko prodajalno na Deteljici v Tržiču. Prodajalno so slovesno odprli 1. julija. To je že četrta tovrstna prodajalna, ki jo ima Petrol DO Trgovina. Za potrebe brezcarinske prodajalne so preuredili del pisarniških prostorov Petrolove restavracije Deteljica. Združitev restavracije in brezcarinske prodajalne v sklopu istega objekta je zelo posrečena rešitev.

mv

Gostoljubje tujim glasbenikom

Bled, 11. julija - Pri blejskem turističnem društvu se trudijo, da bi tudi tujim glasbenim skupinam in glasbenikom, ki letujejo pri nas omogočili, da zaigrajo na terasah hotelov, na prireditvah. Tako te dni za zabavo gostov skrbi tudi angleška glasbena skupina The Barnflay Concert Band, ki bo nastopila tudi v Bohinju.

V. S.

Kje se šolajo radovljiški dijaki

Večina radovljiških dijakov se mora šolati izven svoje občine. V šolskem letu 1987/88 se jih je za nadaljnje šolanje izven lastne občine, odločilo 419. Kar 84,5 odstotkov vseh dijakov iz radovljiške občine se vozi z vlaki ali avtobusi v sosednje občine. Tako se v jeseniški občini šola 29,6 odstotkov dijakov, v kranjski 28,8 odstotkov dijakov, v škofjeloški 11,3 odstotkov dijakov in v domači občini le 15,5 odstotkov dijakov iz radovljiške občine. Morda bodo ti podatki dovolj tehten razlog za razmislek o nameravanih »rešitvah« srednjega šolstva v radovljiški občini, ki bi bile vse prej kot ugodne.

J. R.

Prizadevanja za boljšo požarno varnost v občini

Občinska gasilska zveza Radovljice je pred nedavnim izvedla v vseh gasilskih društvih anketo s 15 vprašanji. Odgovore je poslalo 30 od skupno 37 društev v občini

Iz odgovorov sta razvidni dve skrajnosti: popolna odsotnost v odnosih s krajevno samoupravo do vzornega vzajemnega sodelovanja. Spričo takšnih ugotovitev je občinska gasilska zveza predlagala, da OK SZDL sproži širšo akcijo za intenzivnejše podružbljanje varstva in preventivne požarne dejavnosti, za večjo materialno in moralno podporo krajevnih skupnosti in DPO pri utrjevanju in razvoju požarnega varstva v KS, zlasti pri odpravljanju nesorazmerij, s katerimi se srečujejo gasilska društva.

J. R.

Kranjskogorski taborniki so polni načrtov in elana

Po ponovni oživitvi odreda »Pod Prisojnikom« in sploh taborništva v Kranjski gori pred dvema letoma, so taborniki resno in z veseljem prijeli za delo. Odred, v katerem trenutno deluje 30 aktivnih članov, predvsem učencev osnovne šole v Kranjski gori, se je udeležil številnih pohodov, srečanj in tekmovanj. Že od vsega začetka je načelnik odreda Marko Petraš, njegov pomočnik pa Gorazd Smolej. Načelnik odreda pravi, da tabornikom ne manjka načrtov in elana, pač pa jih terjajo finančne težave, ki so jih poskušali rešiti s prošnjo za denarno pomoč,kiso jo naslovili na delovne organizacije in zasebnike v Kranjski Gori, vendar je bil odziv pod pričakovanji.

L. K.

Delovne organizacije nimajo denarja

Čistilno napravo gradijo občani

Jesenice, — Delovne organizacije na Jesenicah imajo vedno manj denarja, zato ne morejo izpolniti obveznosti ob gradnji mestne čistilne naprave. Komunalna skupnost je sklenila, da finančno breme do končne izgradnje prevzamejo občani s povečanim prispevkom za kanalščino.

Mestna čistilna naprava na Javorniku naj bi začela obratovati 1. avgusta letos, za njeno izgradnjo pa so predvidevali sredstva območne vodne skupnosti, razširjene reprodukcije, kredite Ljubljanske banke in sredstva priključiteljev, predvsem delovnih organizacij. Naložba, ki se je od prvotne milijarde dinarjev podražila na 15 milijard, pa 1. avgusta ne bo mogla obratovati, če ne bodo takoj zagotovili manjkajočih sredstev, kajti posamezne delovne organizacije zaradi slabega gospodarskega položaja niso zmogle plačati toliko sredstev, kot so sprva predvidevali.

Samo jeseniška Železarna je od lani dolžna 8 milijonov dinarjev, poleg tega pa ne more plačati letošnjega prispevka. Če hočejo zgraditi prvo fazo kolektorja od Kovinoservisa do tehničnega muzeja in odtod do kavperjev in čistilne naprave, nujno potrebujejo dodatna sredstva. Zato, ker od Železarne in ostalih delovnih organizacij ne morejo pričakovati denarja, so se na skupščini komunalne skupnosti dogovorili, da vsi tisti občani in delovne organizacije, ki bodo priključene na čistilno napravo, ob 1. aprila plačujejo dodaten prispevek. Tako občanom od 1. aprila že zaračunavajo dodatni prispevek za izgradnjo čistilne naprave v višini 214 dinarjev od kubičnega metra vode in 471 dinarjev za kubični meter porabljene vode za delovne organizacije. Ta prispevek v okviru razširjene reprodukcije je vključen v ceno kanalščine, ki jo pobira komunalno podjetje Kovinar kot investitor čistilne naprave.

Za čistilno napravo plačujejo vsi občani od Koroške Bele do Hrušice, razen Podmežakle. Prispevka pa 1. avgusta ne bodo ukinili, kajti tedaj bo naprava začela obratovati, za obratovalne stroške pa spet nimajo denarja. Nastala bo »nova kategorija« čiščenja komunalnih odplak in bo sedanji prispevek občanov ostal kot prispevek za enostavno reprodukcijo čistilne naprave na Javorniku.

V jeseniški občini pa so tudi pred začetkom gradnje čistilne naprave v Kranjski gori, kjer bo veljal enak sistem sofinanciranja izgradnje naprave in kolektorjev. Denar bodo morale prispevati delovne organizacije in občani, kajti komunalna skupnost za nove naložbe nima denarja.

D. Sedej

V Mojstrani bi radi več telefonskih priključkov

Radovna nima dobre ceste in ne telefona

Mojstrana, 11. julija — V krajevni skupnosti Dovje-Mojstrana so dali prednost pri napeljavi telefonskega omrežja Radovni, saj nima nobenega telefonskega priključka. Za cesto v Radovno je zmanjkalo denarja. Ambulante v Mojstrani prihodnje leto najbrž ne bo več.

V krajevni skupnosti Dovje-Mojstrana imajo največ težav z izgradnjo mrliških vežic, napeljavo telefonov, z nadaljnjim razvojem turizma krajev, ki je v občinskih planih opredeljen kot turistični. V zadnjem času so predvsem starejši krajani nezadovoljni, ker se predvideva ukinitev ambulante v Mojstrani. Ne nezadnje so Mojstrančani posta-

Janez Kramar, predsednik skupščine krajevne skupnosti

vili tudi delegatsko vprašanje, kdaj in s kakšnimi dokumenti morajo graditelji hidrocentral posredovati prošnje na krajevno skupnost, saj se v zadnjem času dogaja, da so le-te že skoraj zgrajene, svet krajevne skupnosti pa nima v rokah drugega dokumenta kot prošnjo, v kateri je navedeno, da ostala soglasja že imajo. Kljub družbeno koristni gradnji, pravijo Mojstrančani, tak pristop ni ustrezen, saj krajevna skupnost nima prav nobenega vpliva. Danes v kraju gradijo štiri male hidrocentrale.

Radovna še vedno brez telefona

»Gradnja mrliških vežic na Dovjem traja že dolga tri leta,« pravi predsednik skupščine krajevne skupnosti Dovje-Mojstrana **Janez Kramar. »Investitor in izvajalec je bil Kovinar, krajevna skupnost pa je iz »glavarine« prispevala 7 milijonov in 300.000 dinarjev. Lani so dela prevzeli pri Gradbincu in upamo, da bodo letos vežice le odprli.**

Pri podjetju za ptt promet v Kranju pravijo, da je centrala za telefonske priključke v Mojstrani premajhna, na telefone pa čaka 100 interesentov. Ko so nam dejali, naj zagotovimo prostore za novo centralo, v katere bi prenesli staro centralo iz Žirovnice, so se jim spet prostori zdeli neustrezni. Želimo si, da bi vsaj oddaljena Radovna dobila en telefonski priključek, saj je danes povsem odrezana. Po drogovih nam telefonske napeljave v Radovno ne pustijo namestiti, če-

prav je Radovna včasih tako napeljavo že imela. Prednost pri telefonski napeljavi ima tudi Belca, saj nima priključkov.

S sodelovanjem LIP-a in KO-OP-a smo temeljito obnovili most čez Savo, zdaj je na vrsti most na Belci in ostali dotrajani mostovi v naši krajevni skupnosti. Tudi TV pretvornik v Radovni bo RTV končno morala prevzeti v upravljanje, saj so ga krajani sami zgradili, vzdrževati pa ga le ne morejo. Dosti dela bo tudi z regulacijo potoka na Dovjem, v načrtu imamo asfaltiranje dela ceste proti Ravnam, gradnjo parkirišča ob pokopališču in most čez Rudovnik v Radovni.

Ambulanto bodo zaprli

V občinskih planih je zapisano, da je Mojstrana turistični kraj, a žal imamo le etar ho Nikakor pa tudi nismo zadovo ni z oddelkom za urbanizem jeseniški občini, saj se vse p počasi rešujejo lokacijske za ve po dogovoru s Pionirjem N vo mesto, ki je pripravljen zgr diti počitniško naselje v M strani, obenem s turistično frastrukturo. Dobili bi restavr cijo, ki je zdaj ni, skupno rece cijo...

Ambulanto, ki jo obiskuje predvsem starejši, bomo v kra le težko obdržali. Poskušali s najti vire financiranja za str ške, kot je vodarina, ogrevanj vendar nikjer nismo mogli do ti sredstev. Krajevna skupno tudi nima denarja, zato b najbrž letos ambulanta obrat vala zadnje leto.

Veseli pa smo, da so v kra zelo delavni pri Turistične društvu, ki skrbi za lepo ure nost kraja in prireditve, plani sko društvo, kulturno društvo druga, žal pa nikakor ne mo zaživeti delo Športnega društv ki je bilo nekdaj v Mojstra med najbolj aktivnimi.«

D.

Dolgoročni program razvoja turizma pred de legati

Kranjskogorski turizem rešujejo tuji gostje

Jesenice — Jeseniški izvršni svet je sprejel sklep, da bodo dopolnjeni dolgoročni program razvoja turizma obravnavali delegati vseh treh zborov. Turistični obisk zgornjesavske doline vztrajno upada manj je domačih gostov.

Na Jesenicah so pripravili osnutek programa razvoja turizma v Zgornjesavski dolini, na katerega pa je bilo toliko pripomb, da so program dali v ponovno javno razpravo, komite za gospodarstvo in družbeno planiranje pa je organiziral dva sestanka s predstavniki turističnih društev in s predstavniki turističnega gospodarstva Kranjske gore in Gozd Martuljka. Pripombe so vnesli v program, izvršni svet pa je sklenil, da ga obravnavajo in sprejemajo vsi zbori skupščine občine

Dolgoročni program razvoja prihaja ob pravem času, kajti položaj gostinstva in turizma se stalno slabša. Čeprav v turizmu nimajo izgube, pa stalno upada turistični obisk. Lani je bilo za 7 odstotkov manj gostov: domačih gostov kar za 10 odstotkov manj kot leto prej. Povprečna doba bivanja se je zmanjšala, najbolj pri domačih gostih. Število gostov se je najbolj povečalo v zasebnih gostilnah, najbolj pa je upadlo v planinskih domovih in v zdravilišču Triglav v Mojstrani. Prav zdravilišče Triglav v Mojstrani je lahko primer nepovezanosti turističnega gospodarstva zgornjesavske doline. Ta zdraviliški objekt propada, nekaj zaslužijo le z gostinsko dejavnostjo, nimajo pa denarja niti za redno vzdrževanje. Zato ker je turistično gospodarstvo nepovezano in nezainteresirano za skupno in dolgoročno ponudbo, so se v Triglavu znašli, kot so se znašli: v hotelu prenočujejo delavci, ki delajo na gradbišču karavanškega predora.

Največ turističnega prihodka ustvarjata Gorenjka in Kompas v Kranjski gori — lani kar za 141 odstotkov več kot leto prej. Dohodek jim prinaša izključno le prodaja na tujem, medtem ko jim je prodaja na domačem tržišču padla kar za 24 odstotkov. Domačih gostov je v Kranjski gori vedno manj, zato je povsem umestna gradnja nove športne dvorane, za katero že zbirajo sredstva.

Zaskrbljujoče je, da obisk gostov v kranjskogorskih hotelih, največ Gorenjke, počasi upada, in da so hotelske zmogljivosti premalo zasedene. Splošno neugodna gospodarska gibanja, majhne akumulacije turističnega gospodarstva, nezmožnost, da bi povezani obogateli turistično ponudbo, padec kupne moči domačega gosta so le eni izmed vzrokov za vztrajno upadanje zanimanja za zgornjesavsko dolino. Kranjski gori se predvsem maščuje dolgoletna samozadostnost, uspavanost in zaspanost, saj je bilo premalo vzajemne volje za uresničevanje konkretnih in za ves kraj pomembnih programov (niso in niso se hoteli povezati v turistično skupnost). Še tako velikopotezni dolgoročni program ne more rešiti turizma, če bodo tako kot v preteklosti, zaradi nezdrave konkurence in nepovezanosti propadli majhni, a nujni premiki.

D. Sedej

Bohinjska Bela — V zadnji številki Gorenjskega glasa je v rubriko »Pritožno knjigo prosim« pomotoma zašel tekst mladincev Bohinjske Bele z napačnim podpisom. Omenjeno besedilo je bilo pravzaprav sestavni del zgornje fotografije, ki je tedaj izpadla in jo zato objavljamo danes. Iz nje je videti, da gre za organiziran izraz nezadovoljstva s sedanjim najemnikom gostilne Rot v tej vasi. Da bi javno sporočili svoj protest proti odnosu gostilničarja do te edine vaške gostilne, so belanski fantje (in ne blejski, kot je bilo napačno objavljeno v Glasu) razobesili čez glavno cesto Bled Bohinj transparent pod njim pa pripravili celodnevni shod s piknikom. Kakšen je učinek te akcije, sicer ne vemo, vsekakor pa gre za vas z več kot 600 prebivalci, ki je imela nekoč kar tri vaške gostilne, dandanes pa niti z zadnjo med njimi nimajo sreče. Očitno je lastnik gostilne, ki živi na Bledu, premalo pozorno izbral najemnika. Ta naj bi predvsem upošteval potrebe domačinov, oziroma se držal vsaj tistega odpiralnega časa, ki ga je sam napisal na vrata. Nič pa ne bi bilo narobe, če bi se zavedal, da je gostilna na samem robu blejskega turizma. Ta pa ne slovi po domačih gostilnah.

90 let Gasilskega društva Bohinjska Bela

Želimo si nov gasilski avto

Te dni je minilo 91 let, odkar je na Bohinjski Beli divjala nepozabna ognjena ujma in upepelila v zgornji vasi dolgo vrsto domačij. Ob tej katastrofi so se Belani dodobra zavedli svoje nemoči in sklenili storiti temu konec. Takoj naslednje leto - torej pred 90 leti so ustanovili požarno brambo. Naj naštejemo može, ki veljajo v kroniki Bohinjske Bele za ustanovitelje: to so bili Valentin Mužan, Matija Mrak, Matija Gogala, Jože Peternelj, Janez Burja in Anton Jamar. Mlada gasilska četa je tedaj takoj ustavila delo in najprej je zrasel novi gaslski dom, ponos požarne brambe. Četudi časi niso bili naklonjeni tako velikim stroškom, je dobil gasilski dom prav kmalu tudi opremo in ročno brizgalko, ki so jo uporabljali tja do 1931. leta. In v uporabi je bila pogosto, saj so bile hiše večidel lesene, iz lesa pa so bile tudi strehe. Manj zaščitena so bila tudi ognjišča, določeno nevarnost pa je predstavljal še način razsvetljave. Za povrh pa je bila vas v poletnih mesecih še brez vode. Vaščani Bohinjske Bele, Kupljenika, Obern in Slamnikov so bili ponosni na svoje gasilce in so jih kajpak tudi materialno podpirali. Zato se je gasilsko društvo naslanjalo zlasti na tiste domačije, ki so jim bile pri tem najbolj v pomoč.

Resno bitko z ognjem so izbojevali gasilci 1921. leta, ko je zagorelo na žagi v Soteski, desetletje pred drugo vojno pa je bilo naravnost katastrofalno, saj so se požari kar vrstili. Dvakrat je gorelo 1931. leta, 1932, 1934, 1938. leta pa je ponovno pogorela žaga v Soteski, ki so jo zatem požgali že tretjič med vojno. Potem so žago v Soteski preuredili v tovarno lesne moke, pa tudi tej usoda ni bila naklonjena - 1973. leta jo je prav tako zajel požar. Gasilci pa so imeli v povojnih letih menda še največ opravka z gozdnimi požari - tudi po krivdi parnih lokomotiv.

Danes ima to gasilsko društvo nov dom s prizidkom, ki so ga zgradili domačini s prostovoljnim delom. »Vendar bi rabili tudi novo gasilsko vozilo«, pravi predsednik Viktor Ravnik,« pa vodovodne rezervarje in večja požarna zajetja, vas pa bi potrebovala tudi hidrantno omrežje.«

Nalog in skrbi je torej toliko, da dela tudi podmladku ne bo zmanjkalo. Sicer pa se mladi na Bohinjski Beli na svoje dolžnosti skrbno pripravljajo, in v 11 članskem društvu jih je več kot marsikje drugod. Najboljše med njimi nagradijo z letovanjem v Umagu ali Savudriji, kamor odhajajo skupaj s pionirji drugih društev v blejskem sektorju. Jubilej so proslavili z veliko gasilsko vajo in podelitvijo priznanj in kajpak s pravo gasilsko veselico.

Dragica Manfreda

Poletno branje, pa brez slabega prizvoka

KRST NOVE ZBIRKE ŽAMET

Nova zbirka založbe Mladinska knjiga, v kateri naj bi se predstavljala izvirna slovenska dela, si je v mnogočem s svojima prvima knjigama, pravkar predstavljenima, vsekakor dokaj določno označila svoje obrise: založniki jo predstavljajo kot zbirko elegantnega in bizarnega blaga slovenske literature, vseh barv in prepričanj — za vse letne čase in vse ljudi. Prav to pa so tudi nekatere značilnosti obeh književnih novosti izpod peresa dveh slovenskih pisateljic.

Spodobi se vsako novo knjižno zbirko pospremiti na svet vsaj z dobrodošlico ali-kot je v književnem svetu navada - s tiskovno konferenco, na kateri ne manjka urednikov, avtorjev, novinarjev. Mladinska knjiga si je za krstno predstavitev prvih dveh knjig nove zbirke izbrala poletno vroč dan pod marelami Kompasovega hotela v Ribnem. S tem je mogoče hotela založba namigniti, da pošilja na knjižni trg ne posebno obremenujoče branje, ki v toplih dneh ne oteži duha, pač pa ga le osveži. Daleč od tega, da bi bili prvi dve knjigi zbirke Žamet lanko čtivo in tudi to ne drži, kot je zagotovil urednik zbirke Aleksander Zorn, da bo to »ženska« zbirka, skratka začetek s knjigama Marinke Fritz - Kunc Pusti čakati jutri in Marjetke Jeršek Teden dni do polne lune, je zgolj naključje in v tem »klubu« naj bi se zbirali tudi moški avtorji.

Za obe predstavljeni knjigi velja, da sta doma v današnjem svetu, le da obe gledata nanj z drugačnim očesom. **Pusti čakati jutri** je nova knjiga pisateljice, ki bo v jeseni izdala tretjo knjigo, v pisalnem stroju pa ji nastaja že nova, četrta. Že njen prvenec Janov krik ni prišel na knjižne police neopazno, celo nasprotno, dvakrat je bil ponatisnjen, kar je za slovenske razmere in za prvenca sploh nekaj izrednega. Marinka Fritz-Kunc se v svoji knjigi loteva univerzalne teme, iskanje potrditve, notranje rasti, osvoboditve izpod vseh modelov obnašanja, po katerih raste ali naj bi rasla njena junakinja slikarka po želji okolja. Iskanje lastnega jaza, svobode, ki je svoboda ustvarjanja, je seveda povezano z iskanjem ljubezni, tega veziva sveta. Kaj dobimo, ko najdemo, kaj lahko obdržimo, ko imamo, so vprašanja, na katera avtorica odgovarja brez morečega razpredanja, pač pa z vztrajno nežnostjo vodne kapljice, ki dolbe v kamen. Prav ta rahlost, občutljivost za tankočutne zaznave povsem ženske duše je značilnost te knjige, je pravzaprav metoda, s katero se je avtorica (junakinja romana) podala v iskanje tega, kar je v življenju vredno iskati.

Iskanje, vendar nekoliko drugačnega kova, si je v knjigi **Teden dni do prve lune** privoščila Marjetka Jeršek. Knjiga je pravzaprav odmev na punkovsko obdobje, ki je pred leti zajelo Ljubljano. Vendar je to le zunanja forma, ki bo sicer morda rahločutnejšega bralca zapekla v očeh, pa ne le zaradi slenga, v katerem govore junaki romana (največ seveda junakinje), pa tudi zaradi odkrivanja strani življenja, ki je ne poznamo in je tudi nočemo preveč poznati: tu nastopa alternativna ljubljanska scena z gayevstvom, lezbištvom, rockerji, mladimi ljudmi, ki svet in iskanje svojega mesta v njem iščejo na drugačen način. Preden bi bralec zavihal nos nad čistim naturalizmom, ga bo prevzel avtoričin pogled na sicer povsem avtentičen svet, ki je obstajal in še obstaja okoli nas, opisan na način, ki ne dopušča ravnodušnosti. In kaj je na koncu? Na koncu je tako kot povsod - ljubezen, ki sledi odraščanju in iskanju samega sebe, je cilj in smisel pohodov na »tretjo« stran lune; na koncu gredo vsi na morje, ali pa v zoo in vse je tako, kot mora biti v življenju, pa čeprav z veliko ironije, ki se bliska z vsake strani te knjige.

In kam naj štejemo ponatise povesti Janeza Jalna? Verjetno bo treba povedati o Jalnu znova kaj takega, da v bralcih zbuja nacionalno samozavedanje, zaradi katerega so njegove knjige vedno aktualne, pa naj izidejo leta 1928 ali pa šest desetletij kasneje. Založba je pač zelo dobro vedela kaj ljudje berejo, če je tokratnega Jalna - na primer **Vozarje** izdala kar v nakladi 35.000 izvodov, drugi dve knjigi Cvetkova Cilka in Trop brez zvoncev pa v nekoliko manjši. Brez dvoma Jalnu pritiče naziv ljudski pisatelj, saj so njegova dela oziroma zanimanja za njegove knjige skozi vsa leta ohranjali narodno prebujevalni značaj, njegova pripoved ne zdrsne v prehudo moraliziranje, pač pa bogato pripovedno tkivo vedno zelo natančno in vestno vidi mimo nevarnih in dolgočasnih pasti. Pri branju Jalnovih knjig je še vedno čutiti umetniško sporočilnost, ki je zato doživela toliko ponatisov in obdržala tudi do danes literarno vitalnost.

Lea Mencinger

Lutke čez cesto na festivalu v ZRN

GALEB LETI NAPREJ

Lutke čez cesto iz Kranja na festivalu Spielwerktheaterfest 1988 v Walkertshofenu na Bavarskem. Galeb Richarda Bacha v priredbi Francija Zagoričnika, ena izmed štirih gostujočih predstav iz tujine. Osemnajst skupin in štiriindvajset predstav v kraju, ki ima 850 duš. Festivalskega razpoloženja ne premoti niti dež. Slovenski lutkarji nadvse gostoljubno sprejeti. Dolg aplavz in bravo, bravo po predstavi.

Ko smo se vozili iz Münchna po deželni cesti proti Augsburgu, ni bilo nikjer smeroka za Walkertshofen. Idilična gričevnata pokrajina, gozdovi in polja, manjša naselja.

In ko smo ga končno zagledali, smo že bili v idiličnem kraju, kjer je bodel v oči mogočen zvonik cerkve, Hauptstrasse 21, sedež Spielwerka pa se je razkril kot prenovljena kmečka hiša iz 19. stoletja, v kateri je nekoč domoval vaški sedlar. In tu naj bo festival, peti po vrsti, letos prvikrat s tremi skupinami iz Avstrije in eno iz Slovenije?

Vodja Spielwerka, Anton Eckl nam pojasnjuje: »Spielwerk, to je neodvisna, profesionalna skupina umetnikov, pedagogov, avtorjev in igralcev, ki se že leta ukvarjajo s kulturno dejavnostjo. Najpomembnejša komunikacija sta gledališče in seminarji. Ljudem bi radi dali poguma. Vsakdo ima v sebi moč in kreativnost. Vsakdo lahko oblikuje svoje življenje. Zato pripravljamo seminarje za gledališko igro, govorico telesa, dihanje, jogo in še kaj. Predstave, ki jih naša skupina ustvarja, so namenjene otrokom, mladini in odraslim. Igramo tako rekoč kjerkoli, na cestah, trgih, travnikih,v hišah, šotorih... Za našo dejavnost je München predrag, zato smo se znašli v kraju, kjer je bio prvo naselje že v 9. stoletju, zdaj pa sodi v naravni park Zahodni gozdovi. Od leta 1984 smo imeli 930 predstav na Švabskem, Bavarskem in drugod po zahodni Nemčiji, gostovali smo v Avstriji, Švici, Italiji in Indiji, število gledalcev pa se suče doslej okoli 110.000.«

In festival? Kakšen namen ima? Odkod publika v tako majhnem kraju?

»Publika prihaja z domačih ulic, iz Münchna, Augsburga pa tudi iz Avstrije. Najprej smo želeli občinstvo seznaniti z ljubiteljsko dejavnostjo nemških skupin, letos pa smo povabili tudi sosede, da bi razširili naše vedenje in začutili tudi drugačen gledališki utrip.«

Kje so prizorišča? V Spielwerkhausu je v obnovljenem podstrešju prostora za šestdeset gledalcev,v vaški gostilni je dvorana za kakšnih tristo ljudi, glavno prizorišče pa je »Gledališki travnik«, s prenosnim odrom 6 x 4 m, stojnicami za hrano in jedačo in imenitnim vzdušjem. Četrto prizorišče za 10 ljudi je pri Margit in Kalleju.

Predstave? Otroške, mladinske, odrasle. Publika naklonjena, kulturna, gledališko izobražena. Ne prežene je niti dež, ki hladi jutra tja do zgodnjega popoldneva.

Repertoar: od Hiše za klovne, Nestroya, kabaretov do Camusa in Bacha. Vmes glasbeni nastopi in razstava slik dveh spielwerkovih scenografov, slikarjev.

Gledališko najbolj zanimivi, prodorni, za današnjo rabo sta bili Fremd (Tujost) v izvedbi Spielwerka in izpod peresa Antona Eckla. Turško dekle Refika ujeta med dve kulturi, koran in konzum, se trdoživo bori za svojo identiteto. Refikini nemški prijatelji in njena družina se ne poznajo, vsak ima svojo, nerealno podobo o drugem. In majhen nesporazum preraste v eksplozijo, v kateri omahneta Refikin oče in njen nemški znanec. Vseskozi pa v delu čutimo, da gre tudi za slehernikov strah pred vsem, kar je tuje. Izjemna napetost in transformacija igralcev, ki tolmačijo po več vlog. Druga je bila Obsedno stanje Alberta Camusa v izvedbi Igralske skupine ljudske univerze München-Ost. Ipresivna predstava s svinčenim vzdušjem totalitarnega sistema.

Za sladokusce (10 po številu) je v majhni, dolgi sobi Katharina Seyferth odigrala svoje Sanje. Seyferthova je bila po igralskem študiju v Ameriki štiri leta članica mednarodne skupine Teatr Laboratorium Wroclaw in tesno sodelovala z Jerzyjem Grotowskim, zdaj pa igra in režira v Münchnu. Njene Sanje so bile sestavljenka iz gibalnih prizorov in avtentičnih sanj in so z govorico telesa in sanjskim jezikom vodile v drugačno resničnost od tiste, ki jo prinaša vsakdan. V podzavest, k tistemu, kar je marsikdaj nepojasnljivo, neoprijemljivo. Nevsiljiva briljanca igralskega izraza.

In Galeb? Nov, svež, zavzet, jezikovno nenavaden in navdušujoč. Predstava je bila prirejena za festival, saj je zaradi boljšega razumevanja nekatere prizore spremljal nemški prevod.

Pa lutkarji? Počutili so se dobro, saj je povsod velo skoraj domače, tisto Linhartovo vzdušje: Eden durg'mu ogenj dajmo!

abv

RAZSTAVLJA BINE ROGELJ

Radovljica - Razstava izbranih Rogljevih karikatur je dogodek posebne vrste, piše v spremnem besedilu k razstavi Marijan Tršar. Srečujemo se z likovno zvrstjo, ki smo jo do danes pri nas vse preveč podcenjevali, potiskali v kot; ali bolje povedano, ki ji nismo radi pustili stopiti s časopisnih strani v posvečene razstavne prostore, namenjene likovni ustarjalnosti. Rogljeva karikatura pomeni likovno osvežitev te zahtevne zvrsti. Težko bomo našli med našimi tovrstnimi ustvarjalci bolj izčiščenega, v kristalno likovno izraznost verujočega avtorja. Vsaki svoji zamisli zna najti presenetljivo nepogrešljivo, vseh nepotrebnih dodatkov rešeno realizacijo. S preprosto, zdaj v zaneseni spontanosti, zdaj v brzdani nadrobnosti prepaja gledalca s svojimi likovnim sporočilom. Skromnost uporabljenih sredstev preraste Rogelju v izrazno bogastvo. Slikar prav z brezkompromisnim izluženjem situacij, dogodkov, anekdot ali kdaj zgolj utrinka zvabi naš pogled prav v tiste zatične delčke naše vsakdanjosti, ki jih največkrat prezremo, pa so bogati nepotvorjenega humorja; ali na tiste, ki si pred njimi zakrivajo oči- saj bi vsak od nas rad videl sebe lepšega, kot je v resnici. Zdravilo, skrito v

smeh in iskrivo domislico premore dvakratni učinek. Ko nas sprošča in trga iz vsakdanje prenapetosti živčne ihte, nas v tihih urah prežari z globljo vsebino: s sporočilom o tistem čudnem poglavju o našem svetu, ki so ga mnogi umetniki krstili - ne brez trpkega priokusa - za »človeško« komedijo.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši razstavlja akad. kiparka ***Nataša Pičman.*** V Mali galeriji se v okviru Likovnega poletja 88 predstavlja akad. slikar ***Boni Čeh.*** V zgornjih prostorih Mestne hiše je odprta etnološka razstava ***Hrana v Šenčurju.***
V Kava baru Kavka razstavlja olja akad. slikar ***Boni Čeh.***
JESENICE - V razstavnem salonu Dolik je odprta razstava slik ***Rudolfa Arha.***
RADOVLJICA - V galeriji Šivčeve hiše je na ogled razstava karikatur akad. slikarja ***Bineta Roglja.*** V galeriji ***Kamen*** Na Linhartovem trgu je odprta prodajna razstava likovnih del slikarja ***Staneta Žerka.***
BLED - V Festivalni dvorani razstavlja akad. slikarka ***Dora Plestenjak. Jutri, v sredo, ob 21. uri v Festivalni dvorani nastopa folklorna skupa Tine Rožanc*** iz Ljubljane.
ŠKOFJA LOKA - ***Zbirke Loškega muzeja*** so odprte vsak dan razen ponedeljka od 9. do 17. ure.
TRŽIČ - V Tržiškem muzeju je odprta prenovljena ***čevljarska zbirka.***
DUPLICA - V Stolovem Interieru je odprta fotografska razstava ***Franceta Steleta.***

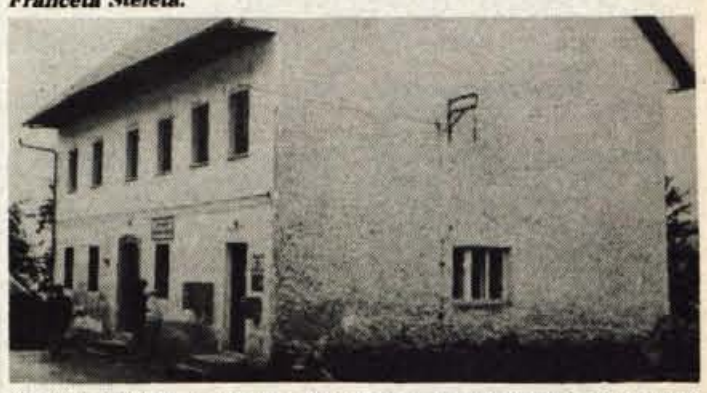

Sorica — V hiši, kjer se je rodil znameniti slovenski impresionistični slikar Ivan Grohar, je danes Groharjeva spominske zbirka. Temu je namenjen del spodnjih prostorov. V isti stavbi je tudi pošta, v zgornjih prostorih pa so stanovanja. Hiša, ki je že močno kazala znake propadanja, je letos dobila novo streho, obnovili pa so tudi dimnik. Vendar pa to za hišo, ki jo krajani zelo radi pokažejo obiskovalcem, še ni dovolj. V spodnjem delu so namreč okna povsem dotrajana in jih bo nujno treba zamenjati. Krajevna skupnost, ki je že doslej namenjala nekaj denarja za obnovo Groharjeve hiše, pričakuje, da bo manjkajoči del prispevala škofjeloška Kulturna skupnost. L. M. — Foto: Gorazd Šinik

VSE TI POVEM

Kranj - Zlata Volaričeva očitno ni razmejila posebno strogo svojega delovanja tako na literarnem kot na likovnem področju. Celo nasprotno, zdi se, da ukvarjanje z obema dejavnostima pomeni svojevrstno spodbudo tako za eno kot za drugo dejavnost.

Rezultat obojega pa je seveda, da se avtorica, ki pač deluje strogo v ljubiteljskih okvirih, neprestano pojavlja tako na likovni sceni, prav tako pa tudi na literarnem področju.

Za kranjski občinski praznik boste v Prešernovi hiši odprli razstavo, mar ne?

»Tako je, predstavila bom izbor likovnih del, pa tudi stvari, ki so nastale v zadnjem času.«

Ob otvoritvi je bilo mišljeno, da bodo predstavili tudi Zlato Volarič-literarno avtorico?

»Res, pripravila sem monodramo z naslovom Vse ti povem. Vendar pa traja kakih dvajset minut, v Prešernovi hiši pa ni stolov za poslušalce. Zato bo monodrama počakala na predstavitev nekaj tednov, mislim, da bo doživela krst v septembru v gradu Kieselstein.«

O čem pa govori monodrama?

»To je monolog vdove v domu upokojencev, ki pred sliko pokojnega moža razgrinja njegove grehe in seveda ne pozabi pridati tudi kakšnega svojega. V Alenki Bole-Vrabec sem našla imenitno interpretatorko, pravzaprav sem besedilo napisala na njeno kožo.«

Je to vaša edina monodrama?

»Ne, napisana je že nova, tokrat za napovedovalca in ljubiteljskega igralca Janeza Dolinarja. Naslov ima Vse so odšle. Tako kot prva se loteva zadeve ironično in z obliko blagega humorja.«

Vaše humoreske objavljate v časopisih, pa tudi na radiu jih je slišati.

»Kar precej jih je. Nabralo se jih je za celo knjigo. Zdaj čakajo v predalu neke slovenske založbe skupaj z mojimi ilustracijami in upam, da bodo tudi zares izšle.«

Zadnje čase kar veliko razstavljate.

»Trenutno razstavljam akvarele v DNLUH, galerija Mirko Virius v Zagrebu, na Beograjskem sejmu imam triptih. Stalno sodelujem tudi na beograjski mednarodni razstavi ilustracij Zlatno pero Beograda.«

L. M.

Mednarodni večmedijski projekt

TRIPTIH TANK

Ljubljana - V Kulturnem centru Poljane na Poljanski cesti 22A je še do 15. julija odprta - vsak dan med 17. in 22. uri, razstava absolventa Likovne akademije v Ljubljani Teosa Perneta.

Prvi del multumedialnega projekta triptih Tank je bil izveden na Dunaju marca letos v prostorih Werstäten und Kulturhaus. V spremnem besedilu k razstavi Zdenko Tušek-Gabi piše, da triptih Tank Teosa Perneta združuje vse bistvene sestavine pristopa k umetniškemu delu kot kompleksni realnosti: tročlena geografska, zgodovinska in urbano-simbolična razmestitev celotnega projekta (Dunaj-Beograd-Ljubljana). Osrednji del triptiha je Ljubljana, domača prestolnica. Nikoli povsem samostojna, predstavlja zadržanost, zaprtost, nezaupanje-simbol kroga. Dunaj je levo krilo triptiha in pomeni globlje, vase usmerjeno tradicijo - simbol spirale, Beograd pa je desno krilo, za katerega je značilna površna, lahkotna in navzven usmerjena mentaliteta-simbol križa. Glavni razstavni objekt večmedijskega projekta so obiskovalci. Ambienti in video instalacije so postavljene v obliki simbolov kroga, spirale in križa. Kot parodija na enega od najznačilnejših simbolov našega časa, je glavni predmet razstave skulptura Tank.

ureja LEA MENCINGER

DOMAČI ZDRAVNIK

RMAN CVETE VSE POLETJE

Rman je trajna zelika, plazeča se korenika požene spomladi najprej pritlične liste, pozneje steblo. Le-to je valjasto, gladko in strženasto, golo ali dlakavo. 10 do 80 cm visoko steblo ima sprva svetle liste, ki kmalu temno pozelene. Na vrhu stebla so cvetni koški združeni v kobulu podobno socvetje. Cvetovi in listi diše svojevrstno nežno in dišavno. Okus je rezek, trpek, dišaven.

Rman cvete od začetka junija do prve slane. Razširjen je po vsej Evropi vse do polarnika. Dobimo ga po mejah, na travnikih, pašnikih, po sončnih posekah, ob poteh in njivah, posamič ali v skupinah. Ni občutljiv za vročino, sušo in mraz, je zelo skromen. Le na premokrih tleh ne uspeva dobro.

Zdravilni deli rastline. Od konca junija do konca avgusta nabiramo nadzemne dele v cvetju. Rastline porežemo, cvete in liste osmukamo; uporabimo lahko tudi zgornje nežne dele pecljev. Nabiramo tudi samo cvetove. Sušimo le v senci.

V rmanu sta predvsem grenčina ahilein in eterično olje z modrim ogljikovim azulenom. Olja je v cvetovih znatno več kot v listju; olje vsebuje še cerotinsko kislino, cerilni alkohol, oljnoin linolensko kislino. Še druge snovi vsebuje rman, med temi so stearin, organske kisline, smola, inulin, asparagin, gumi, beljakovine, fitosterin ter fosfati in nitrati. Po novejših raziskavah vsebuje rmanov klorofil vitaminu A podobno snov in vitamin C. Izredna obilica vseh teh snovi pojasnjuje odločno zdravilnost rmana.

Zdravilnost. Le redkokatere zdravilne rastline razen kamilice združujejo v sebi toliko učinkovitih zdravilnih moči, kakor rman. Ker vsebuje veliko grenčin in eteričnega olja, prištevajo rman v prvi vrsti k drogam, ki jih uporabljajo za pridobivanje grenčin. Zato je njegova zdravilnost posebno ugodna pri različnih črevesnih in želodčnih boleznih, bodisi za odpravo neješčnosti, napenjanja, črevesnih in želodčnih krčev, ali za zdravljenje vnetij, tako vnetje debelega črevesa (kolitis), ali vnetja želodčne sluznice (gastritis). Rmanov čaj stopnjuje delovanje črevesnih žlez, odpravlja vnetje v črevesju, zaprtje, zastoj vode, motnje v jetrih in tudi želodčne krče. Znatna količina kalija spodbuja pravilno delovanje ledvic, pri čemer prihaja do močnejšega izločanja seča, vendar brez draženja.

Vsi ti ugodni vplivi na celotna prebavila, enako tudi pospešeno pretakanje venozne krvi k srcu, olajšujejo in podpirajo obtok in tako pride do izboljšanja srčnega utripa.

Posebno redno uživanje svežega rmanovega soka zmanjšuje ali celo odpravlja bolečine, ki izvirajo iz okvare srčne mišice ali angine pektoris.

Veliko zdravilnost svežega rmanovega soka - treba pa je jemati zares svežega, v nobenem primeru ne sme vreti! - pojasnjujejo z veliko količino klorofila, ki ugodno vpliva na krvotvorne organe in s tem krepi in utrjuje celotni organizem. Odporna moč se poveča, nagnjenost k različnim boleznim pa se bistveno zmanjša.

POSKUSIMO ŠE ME

OMAKA DEVETIH ZELI

Potrebujemo 1/2 l hladne vode, po 1 šopek kreše, drobnjaka, krebuljice, po nekaj vejic timijana, šatraja, majarona, pehtrana, po nekaj listkov bazilike, žajblja, 1 žlico moke, 1 žlico otrobov (po želji), 2 žlici masla, sol.

Zelišča za pol ure namočimo v hladno vodo, nato jih odcedimo, sesekljamo in ponovno stresemo v isto vodo ter pristavimo na ogenj. Kuhamo jih 10 minut in kuhane zmeljemo v električnem mešalniku, če želimo bolj gladko omako enotne barve. Uporabimo lahko tudi posušene začimbe ali mešanico svežih in posušenih. Suhe začimbe namakamo dalj časa. Moko zmešamo z malo hladne vode. Ko je zmes gladka, jo počasi primešamo omaki, da se zgosti. Zabelimo z maslom, solimo in kuhamo še 10 minut. Ponudimo s kuhano zelenjavo.

PET MINUT ZA BOLJŠI VIDEZ

PIJAČE Z VITAMINOM A ZA LEPE OČI

Za lepe in zdrave oči pa tudi za lepo polt v našem telesu poskrbi vitamin A.

1. Zmešajmo korenčkov sok in nekaj kapljic limoninega soka.
2. Pol kozarca korenčkovega soka in pol kozarca mleka. Zmešamo.
3. V električnem mešalniku zmešamo breskev, marelico, 2 jagodi in kanček sladkorja.

Moda

Vedno, če bomo šle na morje ali pa se bomo svežile le ob reki, nam bo prav prišlo oblačilo, ki si ga enostavno ovijemo okrog telesa. Povedali smo že, da so letos modni eksotični vzorci, zato si izberimo blago, kot je na primer Hawaii-Look. Nekaj podobnega so tudi v kranjskem Tekstilindusu pripravili za letošnje poletje. Potrebujemo dve večji trikotni ruti za spodnji in ozko ruto za zgornji del. Kot kaže skica, si obe trikotni ruti privežemo z vsake strani čez boke — en vozel ostane na levi, drugi na desni strani — ozko ruto pa si privežemo čez prsi. Dobro se bomo počutile. Seveda pa mora biti blago čisti bombaž.

TA MESEC NA VRTU

Izpraznjene gredice ne prelopatimo globoko, temveč jih samo **prerahljamo** z vilasto lopato. S preobračanjem zemlje in z lopatenjem se poleti poslabša struktura prsti in uniči se tudi precej talnih bakterij, ki so pomemben del življenja v prsti.

Belušno zeleno redno plevemo, gnojimo in zalivamo.

Kdor si ni sam vzgojil sadik za pozno sajenje **cvetače,** mora biti pri nakupu še posebno pazljiv in izbirčen. Tu je najbolj odločilno, da so rastline zdrave. Sadike z majhnimi odebelinami na koreninah ali na steblu zanesljivo niso zdrave in jih kar odklonimo.

V naših razmerah v nobenem primeru ne smemo sejati **kitajskega ohrovta** prej kot od sredine julija dalje. Kitajski ohrovt sodi med rastline, ki se najbolj bujno razvijajo v kratkih dnevih in dolgih nočeh, zato je izrazito jesenska rastlina. Sejemo ga [v] gredice, ki jih izpraznimo julij[a]. Raste v vsaki srednje težki [in] dilni vrtni zemlji, kjer mu [ne] primanjkuje vlage. Uporaben [je] kot izdatna zelena solata, [ka]ko pa tudi okusno kuhano prikuh[a].

Bogat pridelek **nizkega stro[čnega] jega fižola** lahko pričakujem[o] samo takrat, če ne odlašamo [s] setvijo čez sredo julija. Vsak[a] zamuda povzroči, da bomo im[eli] malo pridelka in krmežljavo [in] malovredno stročje. Po 15. se[p]tembru so noči že premrzle in [na] žolovo stročje več ne dorašča.

Fižolovko je najbolje poš[ti] oziroma porezati nizko pri tl[eh]. Tako ostanejo vse korenine [v] tleh in z njimi vred tudi ves [ta]šik, ki so ga med rastjo nakop[i]čile nitrogene bakterije. Navs[e]zadnje pa razpadajoče koreni[ne] pozneje obogatijo zemljo s h[u]musom. Prav tako počnemo t[u]di z grahovino.

SONČIMO SE PO PAMETI

Pretirano sončenje nikomu ne koristi. Hitro nam namre[č] lahko povzroči opekline. [V] vročem soncu tvegamo tud[i] da dobimo sončarico, da na[m] zadene vročinska kap zara[di] močnega pregretja, na p[ri]mer v zaprtem avtomobil[u] da dobimo herpes, to je vir[u]sno vnetje, in sicer najve[č] krat sluznice okrog ust. So[n]ce in vročina pospešujeta t[u]žave s krčnimi žilami, saj se te pod vplivom toplote še bolj razširij[o]. Tudi ljudem z visokim krvnim pritiskom vročina ne prija, sicer pa [so] zdravniki takšnim ljudem tudi odsvetujejo. To velja tudi za srčne bolnike, pa tudi bolniki z malignimi obolenji naj se soncu izogibajo. Sončenje namreč pospešuje regeneracijo tkiva, obenem pa tudi ra[k] malignih celic. S sončenjem si lahko nakopljemo tudi sončne pe[g]e, rjavkaste lise po obrazu, ramenih, hrbtu in prsih, ki se jih nikoli ve[č] ne znebimo. Pretirano sončenje močno izsuši in postara kožo [na] obrazu.

Pozor!

— Zaščitno sredstvo pri sončenju uporabljamo od vsega začetka, [ne] šele potem, ko nas je že malo ožgalo. Namažimo se približno 30 [mi]nut pred sončenjem, ker potrebuje zaščitni filter nekaj časa, da [za]čne učinkovati.

— Prebijmo večino časa v senci, tudi tam bomo rahlo ogoreli.

— Ko se gibljemo na soncu, si zavarujmo glavo s širokokrajnim k[la]bukom, ramena in hrbet pa z lahko srajco ali bluzo.

— Ko hodimo bosi, si z zaščitno kremo na debelo namažimo nart.

— Če se spotimo, moramo v senco! V senco se umaknemo tudi, [če] koža pordi ali postane neprijetno napeta.

— Nikoli ne zadremajmo na soncu — mehurji in sončarica nam [ne] bi ušli.

ureja DANICA DOLENC

PREJELI SMO

INVAZIJA POLŽEV NA PLANINI

Krajani, ki prebivajo ob zanemarjeni parceli ob ulici Juleta Gabrovška in Cesti talcev, smo letos zaman čakali, da bi odgovorne komunalne službe odstranile visoko travo ali bolje rečeno plevel na tem zemljišču.

Ob začetku izgradnje soseske v KS Bratov Smuk je to zemljišče, na katerem so bili prej urejeni vrtički krajanov iz bližnjih blokov, ostalo nepozidano. Predvideni objekti bi bili predragi celo za nekoliko bolj petične občane.

Že vrsto let krajani opozarjamo na neurejeno zemljišče, letos so celo zelenice pred bloki dolgo čakale na kosce. Posledica neodgovornega ravnanja organizacij, ki bi morale skrbeti za ureditev okolja, je invazija polžev. Na tisoče jih leze proti bližnjim vrtovom, kjer uničujejo zelenjavo. Najhuje je po dežju, zjutraj in proti večeru, o čemer se lahko vsakdo prepriča. Ob stanovanjskih objektih skorajda ni kotička, kamor še niso prodrli. Gre za rdeče polže brez hišice, ki zrastejo do 12 cm in se izredno hitro množijo. Toliko, kot jih je letos, jih nismo še nikoli opazili.

Podpisani krajani pozivamo odgovorne službe in organe, da ustrezno in hitro ukrepajo. Zemljišče bi morali posuti z učinkovitim strupom ali vsaj s soljo. Koristno bi bilo, da bi ga prekopali. Verjetno bi ob vsakdanjih podražitvah lahko služilo prebivalcem, ki nimajo vrtov. Verjetno se spominjate invazije ščurkov? Naš problem sicer ni tako pereč, vendar je omenjena invazija teh škodljivcev izredno nagnusna in zoprna.

Alojz Boc, novinar

Podpisani krajani pozivamo odgovorne organizacije in organe, da pomagajo pregnati polže z omenjenega zemljišča.

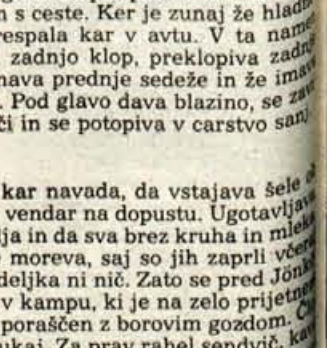

Rado Urevc

V DEŽELAH SKANDINAVIJE, POLNOČNEGA SONCA, MEGLE, MRAZA IN KOMARJEV 2

Ker je ura že 21. proč, malo iz mesta zavijem z avtoceste in nato še na gozdno pot, kjer najdeva primeren prostorček za postavitev šotora. Skuhava čaj, ki se skupaj z žganjem zelo prileže. Imava tudi polno nočnih obiskovalcev, saj so tudi v Nemčiji komarji. Še sreča, da imava s seboj Biban, ki sprošča in pomirja. Danes sva prevozila okroglih 700 km, zato kmalu utrujena zaspiva.

3. julija ob 9. uri

Noč nama je minila brez posebnosti. Po zajtrku kreneva nazaj na avtocesto in nadaljujeva v smeri Kassla. Cesta se monotono vije skozi gozdove, po rahlih klancih in spustih, ko kar naenkrat naletiva na zastoj. Vzrok. Huda prometna nezgoda. Ko prispeva do kraja, vidiva BMW-eja za cestno ograjo na desni strani, na levi pa je bil ob ograji »parkiran« renault. Ob ograji je ležala okrvavljena ženska. Do nezgode je verjetno prišlo zaradi neprevidnosti pri prehitevanju. Nato nekaj časa pod psihičnim vplivom vozimo bolj počasi, čez kakšnih pet minut pa zopet drvimo naprej, po tretjem pasu brez omejitve. Zavijeva v Fuldo, kjer natočim gorivo in kupim liter olja. Mesto je lepo urejeno, imajo tudi zelo veliko kliniko.

V Kasslu se ne ustaviva, nadaljujeva kar proti Hannovru. Prispeva ob 14.30 in zavijeva v mesto. V oči nama pade kažipot »ZOO« in se odločiva, da ga obiščeva. Hitro ga najdeva, plačava vsak po 7 DM in že naju pri vhodu pozdravijo raznobarvne papige, ki so kar na prostem. Malo naprej se sprehaja dolgonogi noj v družbi gazel Sledijo kenguruji, nosorog in že sva pri kletki z divjimi zvermi. Imajo ravno čas kosila in tako lahko opazujeva leve, tigre, leoparde, geparde, panterja in pumi, kako »trenajo« goveja stegna. En tiger je že toliko star, da je meso dobil zmleto, ker ima bolj slabe zobe.

Ustaviva se pri slonih, ki jih nato pokličejo v pokrit prostor na krmljenje. V isti stavbi je tudi pet žiraf. Seno imajo v košarah, pritrjenih pod stropom in se hranijo iz njih. Greva v tropsko hišo, kjer so opice. Šimpanzi, orangutan in dve gorili plezajo po vrveh in rešetkah in je videti, da jim sploh ni dolgčas.

Prižgite luči - smo na Švedskem

Ura je 18., ZOO bo zaprl vrata in se odpraviva proti izhodu. V mestu kupiva nekaj živil in potem ob avtocesti kosiva in večerjava obenem.

Do Hamburga je 150 km in jih prevoziva v enem mahu. Že drugič danes se ustaviva na bencinski črpalki, kjer ugotovim porabo 6,8 l/100 km. Zelo ugodno. Ura je že 22., midva pa se še kar voziva, saj je še zelo svetlo. Začneva iskati primeren gozdiček za taborjenje, ki nama ga vse do 23. ure ne uspe najti. Končno imava srečno roko in malo ven iz Lübecka postaviva šotor. Peš se vrneva na počivališče, kjer so že štirje Nemci z avto domi. Ob zanimivih pogovorih pijemo njihovo pivo in najin »šnops«. Kar malo drogirana se ob enih odpraviva spat. Danes sva prevozila 600 km, skupaj v dveh dneh 1300. Če pozabim, da je Janjo ponoči zeblo in da je imela prisluhe, da nekdo hodi okoli, verjetno z nožem, potem je tudi ta noč minila brez posebnosti.

4. julija ob 10. uri

Zjutraj samo pospraviva šotor in že se peljeva proti Puttgardnu. Ob cesti ustavim, da se umijeva in zajtrkujeva. Opoldne sva v Puttgardnu, kjer imava trajektno zvezo za Dansko. Malo se še razgledava po mestu, ker pa ni zanimivosti, se postaviva v kolono za trajekt.

Ker bo treba na trajekt tudi z Danske na Švedsko, lahko povratno karto za oba trajekta kupim že tukaj. Odštejem 188 DM, kar znese 75.000 din. Na trajekt čakava eno uro. Medtem v banki zamenjam 500 DM za 1710 švedskih kron in 100 DM za 360 danskih kron. Z opazovanjem ljudi si krajšava čas in ob 13.30 zapeljeva na trajekt po posebnem mostu v prvo nadstropje. V daljavi se kaže Danska, kjer zaradi oddaljenosti vidiva samo nekaj stolpnic. Med plovbo imava dovolj časa, da »raziščeva« trajekt. Imajo vse, kar si lahko zamisliš. Jedilnico, kup trgovinic z usnjem, parfumi, nakitom, kristalom, vse seveda precej drago, tukaj je banka in menjalnica ter Duty Free, kjer se oskrbiva s pivom v pločevinkah, ki je po 1 DM. Po 45 minutah plovbe prispemo v Rodby.

S trajekta zapeljeva na mejni blok. Uslužbencu dava potne liste, s katerimi odide v pisarno in se čez nekaj časa vrne. Kaj je preveril, ne izveva. Torej sva na Danskem. Smer Kobenhavn. Cesta poteka preko obsežnih polj, otok Lolland zapustiva preko izredno lepega visečega mostu in kmalu naju obdajo gozdovi. Cesta se rahlo dviga in spušča in vožnja tako monotono mineva. Ustaviva se na počivališču in malo pojeva. Tu so tudi Avstrijci iz Celovca, ki gredo na Nordkap z motorji. Zaželimo si srečno pot in nadaljujemo z vožnjo. Za postanek v glavnem mestu Danske se odločiva ob povratku, zato po avtocesti nadaljujeva proti Helsingorju. Sem prispeva ob pol šestih in za petnajst minut plovbe do Švedske morava čakati eno uro in pol. Dolgočasno čakanje nama skrajša prijazna Švedinja, ki nama da zajeten šop prospektov Švedske s turističnimi zanimivostmi in obvestilom, kako se je pri njih potrebno obnašati v prometu. Skupaj z vlakom nas vkrcajo na trajekt in kmalu odplujemo.

Čez petnajst minut stopiva, bolje rečeno, zapelješva na Švedsko. Carinica naju povpraša po alkoholu in cigaretah in ker je odgovor negativen, nama vrne potne listine in zavijeva v Helsingborg. Ker na Danskem nisem točil bencina, ker je zelo drag (660 din) najprej zapeljem na avtomatsko bencinsko črpalko. Kljub pomoči mladega Šveda pa mi avtomat noče vzeti bankovca. Tu je seveda bencin najcenejši. Zato zapeljem malo dlje, kjer je črpalka z uslužbencem in natočim do roba.

Švedi imajo za prekrške v prometu zelo drastične kazni. Za neuporabo varnostnega pasu plačaš 70.000 din, za prekoračitev hitrosti od 150 - 250.000 din, če pa vinjen povzročiš nezgodo, pa Šved ob šteje svoj mesečni dohodek, to je od 600 - 800.000 din, vozniško dovoljenje pa odvzamejo za dobo od 3 - 5 let. Za tak prekršek te tretirajo hujše kot kriminalca. Zaradi slepečega sonca je potrebno vsak dan imeti prižgane zasenčene luči. Resnici na ljubo pa je potrebno povedati, da tukaj sploh ni takih prometnih kontrol in stalne navzočnosti policaje kot pri nas.

Odpeljeva se proti Halmstadu in po lepi cesti dalje proti Falkenbergu, ker bi rada čimprej prispela do Johansson Ingvarja, s katerim sem se dopisoval, poznam ga s slik, v živo pa ga še nisem videl. Imava nekaj problemov, da najdeva hišo, trapa ni poplačan, saj nikogar ni doma. Za vrati pustim sporočilo, da greva na Nordkap in da se vrneva čez 12 dni.

Po lokalni cesti se zapeljeva v smeri Torup. Spremljajo naju obsežna polja oljne repice, nato pa skozi obsežne gozdove prispeva v bližino Gislavala, kjer zavijem s ceste. Ker je zunaj že hladno je, bova prvič prespala kar v avtu. V ta namen sem doma pustil zadnjo klop, preklopiva zadnji naslonjalo, izravnava prednje sedeže in že imava prostorno ležišče. Pod glavo dava blazino, se zavijeva v spalni vreči in se potopiva v carstvo sanj.

5. julija ob 9. uri

Postala je že kar navada, da vstajava šele ob 09. ali 10. Saj sva vendar na dopustu. Ugotavljava, da je danes nedelja in da sva brez kruha in mleka. V trgovino pa ne moreva, saj so jih zaprli včeraj ob 13. in do ponedeljka ni nič. Zato se pred Jönköpingom ustaviva v kampu, ki je na zelo prijetnem mestu ob jezeru, poraščen z borovim gozdom. Čeprav bi kar ostal tukaj. Za prav rahel sendvič, kavo in limonado odštejeva 3.000 din. Nadaljujeva s prijetnim potovanjem in prispeva v znano mesto Jönköping. Prijetno mesto, ki leži na obali več kot 100 km dolgega jezera Vättern. Tu so bila že razna športna tekmovanja od svetovnega prvenstva v namiznem tenisu do plavanja. Na robu mesta stoji cca. 12 m visoka lesena skulptura možaka, ki predstavlja zaščitnika mesta. Ob pasu ima ključ, v naročju pa drva.

(se nadaljuje)

Osnovno šolo v Železnikih je povozil čas

Pogovor z ravnateljem osnovne šole Prešernove brigade Železniki, Leopoldom Nastranom, je razkril ne le prostorsko problematiko, temveč tudi druge probleme, ki pestijo to osnovno šolo.

»Kakšna je zgodovina osnovne šole v Železnikih in kako danes, kljub prostorski stiski, poteka pouk?«

»Med vojno je bila v Železnikih le dvorazredna šola in so pouk organizirali kar v kakšni večji hiši. Šele po vojni se je pokazala potreba po gradnji šolskega poslopja. Tako so leta 1948, z veliko truda in volje, zgradili šolo. To je bila ena prvih šol v Sloveniji, ki je bila udarniško grajena. Opeko so izdelali sami v Logu na Kolniku, za strešno kritino so uporabili zaliloški škriljavec, les pa so prispevali okoliški kmetje. za tisti čas je bila to dobra šola, posebno če jo primerjamo s tisto med vojno. Sčasoma, posebno zaradi hitrega razvoja industrije, ter doseljevanja s hribov, se je število učencev povečalo in šola s svojimi prostori ni več zadostovala. Od takrat naprej in vse do danes je bila in je šola premajhna. Zadeva ni bila rešena kljub kasnejšim dograditvam in pouk je večinoma potekal v dveh izmenah. Po prvi dograditvi, leta 1967, sta imela 7. in 8. razred pouk samo dopoldne, medtem ko so vsi ostali razredi imeli dvoizmenski pouk. Z drugo dograditvijo leta 1976, se je stvar izboljšala v toliko, da je dvoizmenski pouk imela le razredna stopnja. Toda v šolskem letu 1983/84 se je število otrok tako povečalo, da se je število paralelk na razredni stopnji zvišalo z dveh na tri in na predmetni stopnji s treh na štiri. Na razredni stopnji smo morali uvesti troizmenski pouk, predmetno stopnjo smo uspeli obdržati v eni izmeni. Seveda popoldanska in tudi vmesna izmena nikakor ne ustrezata bioritmu otroka, vendar zaradi pomanjkanja prostora drugače ni šlo. Ni pa bioritem edini problem. Starši otrok, ki hodijo v šolo v vmesno izmeno, so zaposleni samo dopoldne in za menjavanje nimajo možnosti, zato so otroci do odhoda v šolo, do 11. ure, prepuščeni sami sebi. Poleg tega se mora razred umikati razredu. Včasih moramo izkoristiti učilnico na predmetni stopnji za pouk razreda razredne stopnje. Seveda ta učilnica ni niti najmanj primerna za te otroke. V njej ni ustreznih učil niti niso primerni stoli in mize. Pojavlja se tudi problem prehrane teh otrok, ki ga skušamo reševati s predčasno malico.«

»Kako to, da ste se, glede na pomanjkanje prostora, odločili za rušenje stavbe in ne za kakšno drugo možnost, npr. sanacijo?«

»Sprva smo mislili, da bi stavbo nadzidali, vendar je Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij ugotovil, da nadzidava ni možna, zaradi že prej navedenih razlogov: šibki temelji, leseni stropovi in neprimerni razmak med okni. Sanacija stavbe pa bi bila dražja kot novogradnja. In ker nove lokacije za šolo ni, smo se odločili za rušenje.«

»Kakšno bo novo poslopje, če ga primerjate s starim?«

»Novo poslopje bo imelo še kletne prostore, ki jih staro nima, kjer bo dvonamensko zaklonišče in sicer bo v njem garderoba razredne stopnje, strelišče in arhiv. V kleti bo še skladišče za kuhinjo, računalniška učilnica in prostor za zobno higieno. Novo poslopje bo imelo eno nadstropje več, vendar bo glede na višino slemena skoraj enako visoko kot staro, predvsem zato ker bodo učilnice nižje v primerjavi s sedanjimi. Prostor v njem bo izrabljen veliko bolj racionalno, saj bodo učilnice na oben straneh hodnika in ne le na eni kot sedaj, to bo mogoče zato, ker bo nova stavba za 4 metre širša in za 11 metrov krajša od stare.«

»Kakšna prostorska problematika, poleg že omenjene na razredni stopnji, še obstaja?«

»To je problematika, ki zadeva predvsem pripravo vozačev na pouk, ki jo moramo izvajati na hodniku, kjer so poleg njih tudi vsi ostali učenci. Poleg tega imamo samo eno telovadnico, to je občutno premalo, saj skoraj tretjino ur telovadbe ne moremo izvajati v telovadnici, kljub temu da za redno telovadbo uporabljamo tudi bazen in kljub temu da v 5. in 6. razredih družimo po 2 razreda skupaj. Na predmetni stopnji je zelo velik problem to, da nimamo specialnih učilnic, predvsem za kemijo in fiziko, saj sodoben učni načrt predvideva veliko eksperimentalnega dela. Tudi učilnica za tehnični pouk je občutno premajhna. Nobena izmed učilnic nima kabineta za učitelje, kjer bi bila shranjena učila in kjer bi bila možnost priprave na pouk. Predvidena gradnja novega poslopja naj bi rešila prostorski problem in z adaptacijo ostalega dela šole bi dobili specialne učilnice ter kabinete. Šele takrat bo šola funkcionalna celota.«

»Kako bi dograditev in adaptacijo šole ocenili s finančne plati?«

»Finančno najzahtevnejša je druga faza, torej rušenje in gradnja novega objekta, medtem ko je adaptacija finančno manj zahtevna, saj gre le za prezidavo prostorov.«

»Adaptacija in dograditev šole sta bili predvideni v referendumskem programu. Kako je s tem?«

»V času, ko se je sprejemal referendumski program, na šoli še ni bilo tako velike prostorske stiske. Lahko bi rekel, da je bila na drugih šolah večja. Poleg tega smo leta 1976, torej malo pred sprejemanjem referendumskega programa, dobili nove učilnice, tako smo na podlagi vsega tega, »pristali« bolj na repu terminskega plana. Vendar če bi se gradnja izvajala po prej predvidenem načrtu, bi bila šola adaptirana in dograjena leta 1984/85. In tako huda prostorska stiska, kakršna je sedaj, sploh ne bi nastala. Toda pomanjkanje finančnih sredstev je povzročilo odmik od celotnega plana. Z rebalansom srednjeročnega plana občine (1981-85) leta 1983, se je dograditev in adaptacija šole skupaj s šestimi drugimi investicijami prenesla v naslednje srednjeročno obdobje (1986-90). Takrat se je pri nas začela prostorska problematika močno odražati, zato smo skupaj z združenim delom in krajevnimi skupnostmi Selške doline šli v akcijo spremembe vrstnega reda gradnje vzgojnoizobraževalnih objektov. Odbor za spremljanje izvajanja referendumskega programa je imenoval strokovno komisijo, ki je preverila prostorske možnosti v OŠ Železniki, v Glasbeni šoli v Škofji Loki in v OŠ v Gorenji vasi. Svoje mnenje je dal tudi Zavod za šolstvo SR Slovenije-OE Kranj in na podlagi tega so določili prednost izgradnji učilnic v OŠ Železniki. Adaptacija in dograditev OŠ Železniki je bila opredeljena kot prioritetna naloga v srednjeročnem obdobju 1986-90. Takrat v naslednjih tednih, s pričetkom realizacije druge faze, lahko pričakujemo začetek reševanja perečega problema, ki se vleče že več let.

Tadeja Lotrič-Šuštar

V pripravi je vodič po koroških partizanskih poteh

Javke brez hajke ali Koroška partizanska pota

Kaže, da se bo številnim peš potem pridružila še ena, zelo zanimiva, Koroška partizanska pot. Nekdanji koroški partizani in kurirji so označili več kot sto svojih nekdanjih točk — hiš, kjer so imeli zveze, kjer so dobivali obvestila in jih predajali naprej, kjer so našli zatočišče, dobre roke, ki so jih nahranile. Zdaj bi radi mladi rod seznanili s svojimi potmi, s svojimi starimi, dobrimi prijatelji in jim pokazali prelep košček slovenske zemlje.

Drobna knjižica bi morala ugledati beli dan že maja lani, a se je zavleklo zaradi podražitev. Zdaj je tako daleč, da naj bi knjižica v kratkem prišla iz tiska. Nekdanje kurirske poti koroških partizanov so vodile preko Slovenj Gradca, Dravograda, Raven na Koroškem, Prevalj, Mežice, Črne na Koroškem, Solčave tudi na Gorenjsko, na Jezersko, v Tržič in na Jesenice. Predlaganih je kar 19 točk. Na Jezerskem se kurirska pot ustavi pri Koširju oz. po domače pri Jenku, pri Štularju, pri Robleku in pri Makeku na Zgornjem Jezerskem, pri Močniku na Spodnjem Jezerskem in pri bolnici Krtina v Komatevri. Ena od postojank je obrat GG Kranj v Dolu, kjer je kurirska postaja G-23, druga pa pri Suhadolniku v Kokri.

Tržič ima svoje kurirske točke v planšarski koči na Dolgi njivi, na Tegoški planini, v domu na Šiji, pri Počivavneku v Čadovljah in pri Završniku v Podljubelju, pri Javorju in pri Matizovcu v Podljubelju, ter v Jelendolu pri spomeniku padlim.

Jeseniška koroška partizanska pot pa se začne v begunjski graščini, doseže najvišjo točko v Prešernovi koči na Stolu, se spusti do planinske koče na Golici in do Mentnove domačije na Planini pod Golico, konča pri Verdniku Pod Mežakljo.

Ta partizanska kurirska pot bo pohodnike popeljala seveda tudi na avstrijsko stran v Pliberk, Podjuno, Železno Kaplo, Borovlje in Sela, Slovenji Plajberk, Šentjanž v Rožu, Šentjakob v Rožu, v Zilo, Celovec in Velikovec. Celo vrsto lepih slovenskih vasi bomo na ta način lahko spoznali, trdne Slovence, ki se z vsemi svojimi močmi trudijo obdržati slovenstvo onkraj Karavank.

Koroška partizanska pot nas pripelje kar do sedem partizanskih domačij in do osrednjega spomenika padlim na Jezerskem. — Foto: D. D.

Vsaka točka bi bila lahko družinski izlet zase. Od več kot sto javk se, razen do desetih, do vseh pride z avtom. Seveda pa ima le peš pot tisti pravi mik, le tako se lahko ustvarjajo tesnejši stiki z ljudmi, ki jih na poti srečujemo, dobimo pravo podobo nekdanjih kurirskih poti. Vsaka hiša bo imela tudi opis dogodkov, ki so se zgodili v njej ali v njeni bližini, pa tudi žig — dokaz, da smo hišo osebno obiskali.

Za izid knjižice se je osebno zavzel Rado Lipičar, član Osrednjega odbora koroških partizanov v Ljubljani. Na zadnjem sestanku marca letos v Železni Kapli so bili narejeni še zadnji popravki tekstov in upamo lahko, da bomo po teh poteh že letošnje poletje krenili s posebnim vodnikom v rokah.

D. Dolenc

Ribiško srečanje gorenjskih in ljubljanskih paraplegikov

Sprostitev in dober prijem za povrh

Lahovče, 11. junija — Prijeten ribiški piknik za člane gorenjskega in ljubljanskega društva paraplegikov se je pri ribniku pododbora Pšata Ribiške družine Bistrica-Domžale v Lahovčah začel že v soboto zjutraj. Zaradi krize, ki po socialni plati invalide-paraplegike že kar zelo tepe, je bila udeležba dokaj pičla. Srečanja, ki se je začelo s tekmovanjem v ulovu rib, se je iz obeh društev (skupaj imata prek 300 članov, v Sloveniji pa je okrog 700 paraplegikov) skupaj s svojci udeležila morda skromna desetina vseh članov.

Za tiste, ki so se odločili, da pridejo na srečanje, pa je bila minula sobota zares prijetno doživetje, sprostitev, za tekmovalce v ulovu rib pa vznemirljiv doživljaj: posebno za tistih osem, ki so »okusili« slast dobrega prijema. To je bilo že drugo ribiško tekmovanje članov društev paraplegikov iz obeh regij, ki ga je tudi tokrat pod predsedstvom Goja Kerna organiziral pododbor Pšata.

»Ribnik v Lahovčah z urejeno okolico je za nas za tovrstna tekmovanja, ki jih imamo med letom po Sloveniji sicer več, zares idealen,« je pripovedoval **Jože Plejnšek iz Ljubljane**, ki je imel sredi dopoldneva že prijem. **»Odkar sem na vozičku, sem danes prvič ujel tako veliko ribo. Pravijo, da nič ne moremo. Kar poglejte, mar ni to dokaz za trditev: računajte na nas...«**

Po ribiških primerjavah je bila Jožetova riba zares precej dolga (le med očmi je imela morda bolj pičlo mero). Pa kaj? Jože se je z nekaj sto gramskim ulovom uvrstil na drugo mesto. Samo za približno 200 gramov težjim ulovom ga je namreč prekosil **Janez Lesar iz Kranja**, ki je hkrati tudi predsednik gorenjskega društva paraplegikov.

Ivan Pibernik

Janez Lesar

Jože Plejnšek

»Nisem ribič, večkrat pa lovim in sem že 33 let na vozičku. Tovrstna srečanja, kot je današnje, pa na Bledu in drugje, so res prava sprostitev. Sicer pa imamo zdaj gorenjski člani, 64 nas je, v načrtu, da uredimo svoj dom v Kranju. Podedovali smo namreč stavbo, kjer je bila znana gostilna pri Knedelnu. Manjka nam denarja in vsak dinar je dobrodošel, dogovarjamo pa se tudi z Zvezo društev paraplegikov Slovenije za denar pri državni loteriji. Zdaj imamo pisarno (odprta je ob torkih popoldne) v Tomšičevi ulici 40 v Kranju.«

Predsednik ljubljanskega društva **Ivan Pibernik iz Suhadol** (ljubljansko društvo je z 231 člani največje v Sloveniji) pa tokrat ni tekmoval. Navijal je za vse tekmovalce, še posebno pa za to, da bi bila ta srečanja poslej tradicionalna.

»Radi bi, da bi bilo prihodnje leto tu v Lahovčah republiško prvenstvo v ulovu rib za paraplegike. Povabili pa bi tudi paraplegike iz Avstrije, Madžarske in Češkoslovaške.«

Predsednik Ribiške družine Bistrica-Domžale Matjaž Verbole in predsednik pododbora Pšata Gojo Kern sta zamisel podprla. Ribnik v Lahovčah, ki so ga uredili člani pododbora Pšata po zaslugi nekdanjega predsednika družine Franca Plešca in predsednika pododbora Cvetka Česna, je namreč res kotiček za sprostitev.

In ker je bilo, kot rečeno, srečanje združeno s tekmovanjem, poglejmo še rezultate. Prvi je bil Janez Lesar (Kranj), drugi Jože Plejnšek, tretji pa Zlato Bernašek, oba iz Ljubljane. Prehodni pokal pa je na letošnjem drugem srečanju osvojilo gorenjsko društvo.

A. Žalar

Ribnik v Lahovčah je za paraplegike res idealen kotiček za sprostitev

Obnove na Bledu

Bled — V prostorih krajevne skupnosti Bled sta krajevna skupnost in Komite za organizacijo svetovnega prvenstva v veslanju bled '98 7. julija razgrnila načrte za izgradnjo in obnovo nekaterih objektov. Do 19. julija je še čas, da krajani dajo pripombe na predvidene obnove festivalne dvorane, veslaških objektov v Mali Zaki, na zunanjo ureditev Male Zake in obalne ceste Mala Zaka-Velika Zaka-Vila Bled in Zupančičeva cesta. Mnenja in pripombe na razstavljene načrte lahko krajani vpišejo v posebno knjigo v krajevni skupnosti.

Javna razprava o drugem tiru železniške proge Podnart - Lesce

Krajani so se naveličali čakanja pred zapornico

Podnart, 30. julija - Koordinacijski odbor pri krajevni konferenci SZDL Podnart je 16. junija razpravljal o osnutku lokacijskega načrta za drugi tir železniške proge Podnart-Lesce. Dveurno razpravo je sklenil z zahtevami, da se izvennivojsko križanje ceste in železice v Podnartu zgradi že v prvi fazi, da podobno križanje v Otočah ne more nadomestiti prehoda v Podnartu, da sedanje nivojsko križanje v Podnartu ne sme biti nikdar zaprto, tudi začasno ne, da občinska skupščina ne sme sprejeti sklepa o izdaji lokacijskega dovoljenja brez soglasja Lipniške doline in da je treba za lastnike kmetijskih zemljišč zagotoviti nadomestne površine.

Ker so nekatera teh vprašanj ostala nerazčiščena, so v krajevni skupnosti Podnart sklicali prejšnji četrtek razširjeno javno obravnavo osnutka lokacijskega načrta in na sestanek povabili poleg predstavnikov delovnih organizacij iz Lipniške doline (odziv je bil skromen) še predstavnike Železniškega gospodarstva Ljubljana, Zavoda za urbanizem Bled in radovljiškega izvršnega sveta. Andrej Golčman, direktor Zavoda za planiranje in urejanje prostora, je pojasnil, da je po formalni plati vse v redu, saj je drugi tir od Podnarta do Kranja (in s tem tudi križišče ceste in železnice) načrtovan šele v drugi fazi modernizacije železniške proge Ljubljana - Jesenice (do leta 2000), v prvi pa obnova železniških postaj v Podnartu in Lescah, drugi tir med postajama in izgradnja zunajnivojskega križanja v Lescah, kjer se za takšno križišče prizadevajo že od 1975. leta dalje, prehod pa je, kot kažejo izračuni, tudi bolj obremenjen kot v Podnartu.Ker pa je križišče ceste in železnice tudi v Podnartu problem in ker so se že tudi krajani naveličali vsakodnevnega čakanja pred zapornicami, je izvršni svet na eni od majskih sej imenoval skupino, ki naj bi do jeseni pripravila strokovne rešitve za zunajnivojsko križanje v Podnartu.

Na četrtkovi razpravi je bilo tudi posebej poudarjeno, da v občini in v železniškem gospodarstvu niso nikdar razmišljali o tem, da bi zunajnivojsko križanje v Otočah nadomestilo križišče v Podnartu. Čeprav je Železniško gospodarstvo Ljubljana izračunalo, da postajališče na Globokem ni ekonomsko upravičeno, pa bo - vsaj za zdaj kaže tako - ostalo še naprej. Med Podnartom in Otočami bosta še naprej dva prehoda prek tirov, zavarovana pa bosta z Andrejevim križem. Eden od razpravljalcev je menil, da je takšna zaščita preslaba in da je zato že prišlo do nesreče. Predstavnik »železnice« je tudi obljubil, da bodo popravili ceste ali povrnili škodo (če jo bodo povzročili) in da bodo po 15. avgustu začeli obiskovati kmete in druge lastnike zemljišč, ki jim bo drugi tir vzel zemljo.

C. Zaplotnik

Goran Kabič iz Kranja, slovenski rekorder v deseteroboju

Na lovu za osemtisočico

Kranj, 7. julija - Goran Kabič iz Hrastja, 23 letni študent Visoke šole za organizacijo dela iz Kranja, je zanesljivo med tistimi atleti kranjskega Triglava, ki največ trenirajo. Goran ima rad garaški deseteroboj, njegov letošnji izziv je balkaniada sredi tega meseca v Turčiji, kjer bo poskušal ujeti še »sanjski vlak« za Seul. Goran je namreč tudi olimpijski kandidat.

● V Jugoslaviji so deseterobojci, najbolj vsestranski atleti, redki. Kranj je med mesti, kjer jih je še sorazmerno največ. Imeli smo jih v preteklosti, imamo jih sedaj. Vas je mar tradicija usmerila med atlete v tej panogi?

»V atletiki sem se najprej spoprijel s kroglo. Ko sem spoznal, da sem premalo močan, sem presedlal na kopje, kjer pa so me začele pestiti poškodbe. Potem sem se poskusil v deseteroboju. Začetne težave so bile premagane, začelo me je vleči in sedaj se mi zdi ta šport kar zanimiv in privlačen.«

● V kranjski atletiki ni nikdar manjkalo deseterobojcev. Nekateri od njih, na primer Kaštivnik in Konc, sta kot veterana aktivna še danes. Tudi danes imamo dva odločna deseterobojca: vas in mladega Polaka.

»Polak je še mladinec in v tej kategoriji dosega boljše rezultate, kot sem jaz v mladinski kategoriji. Matjaž je že dosegel 6769 točk. Je izredno sposoben, z deseterobojem pa je začel dve leti prej kot jaz: jaz sem bil star 18, Matjaž pa 16 let. Izredno dobro je, da sva dva, da skupaj trenirava. Sicer pa smo deseterobojci pri nas redki. Zdi se mi, da med člani samo s Karanom, državnim prvakom in rekorderjem s 7877 točkami, resno vadiva, drugi pa bolj neresno, občasno. Deseteroboj je naporna panoga. Vzame veliko časa, saj moraš vaditi deset disciplin, voljo moraš imeti, motiv.«

● Omenjate voljo, motiv. Kaj je vaš motiv za to sezono?

»Sem član državne reprezentance in ostati v njej je zanesljivo motiv. Letošnja spodbuda zame je bližnja balkaniada v Istambulu, kjer se mi ponuja tudi zadnja šansa za dosego olimpijske norme, pogoj za potovanje na olimpijske igre v Seul. Mednarodni olimpijski komite kot normo za nastop predpisuje 7700 točk, naš olimpijski komite pa kar 7900, 8000 točk. Moj najboljši dosežek je 7532 točk, kar je slovenski rekord in drugi najboljši rezultat v državi, za Karanovim. Mislim, da je 7900 točk mogoče doseči, seveda brez spodrsljajev, ob boljših izzidih predvsem na 400 metrov in v skoku s palico, v vseh drugih panogah pa bi se moral približati osebnim rekordom. S takim seštevkom točk bi mi bil tudi Seul bližji. Če pa ga ne bo, ne bom obupal, vendar se je vredno potruditi.«

● Vaši najboljši izidi v panogah deseteroboja.

»100 metrov 11,54, daljina 7,16 metra, krogla 14,57 metra, višina 208 centimetrov, 400 metrov 51,85, 110 metrov z ovirami 14,65, disk 41,86 metra, palica 430 centimetrov, kopje 66,03 metra in 1500 metrov 4:24,55. S polovico rezulatov sem zadovoljen, s polovico pa ne. Boljši sem v kopju, na ovirah in v skoku v daljavo, kjer tekmujem tudi posamično, slabši pa sem predvsem v disku, v teku na 400 metrov in palici.«

● Trening vzame veliko časa. Vaditi je treba deset panog.

»Treniram od 7 do trinajstkrat tedensko. Moj trener je Lojze Kogovšek. Najtežje je trening usklajevati s šolo. Nimam avtomobila. Na trening moram z avtobusom, domov pa me zapelje Lojze. Trening je kombiniran: vadba tehničnih disciplin, pa trening moči in hitrosti.«

● Kranjski atletiki se sedaj pišejo boljši časi. Stadion je popravljen, pa tudi vedno več mladih se navdušuje nad atletiko.

»Z mladimi se, moram reči, dobro dela. Manjka pa članov. Kdaj imam občutek, da od starejših samo jaz in veterani resno treniramo. Če bomo v klubu vztrajali pri delu z mladimi, potem bomo imeli kmalu tudi dobre člane. Pogoji so za poletne mesece dobri, za zimo in slabše vreme pa neustrezni. Nimamo primerne dvorane za zimsko vadbo, za ogrevanje. Tudi na zimske priprave v tuja atletska središča bi šel rad. To bi mi bila velika pomoč pri vadbi. Sam si tega ne morem privoščiti. Z mamo živiva sama, imam štipendijo, vendar je ta komaj zadostna za osnovno življenje.«

J. Košnjek
Slika: G. Šinik

Kranjska atletika gradi na mladih

Pogled prek občinskega plotu

Kranj, 5. julija — Atletski klub Triglav Kranj postaja gorenjsko atletsko središče. Ne le iz kranjskih osnovnih šol, tudi iz drugih občin, že prihajajo v klub atleti. Pogoji dela so boljši, razen pozimi, ko je vadba problem. Tudi klubsko vodstvo je prizadevno, manjka pa seveda denarja in vaditeljev, ki bi bili pripravljeni šolarje popeljati v svet kraljice športa.

O vse bolj uveljavljeni kranjski atletiki, predvsem v pionirskih in mladinskih kategorijah, smo se pogovarjali s **poklicnim trenerjem Atletskega kluba Triglav Kranj, posebej specializiranem za sprinte in skoke, Dobrivoje Vučkovičem in honorarnim trenerjem, zadolženim za mnogobojce in metalce, Lojzetom Kogovškom.** »Vučko«, tako Dobrivoja kličejo tekmovalci, prijatelji in znanci, in Lojze nista edina v klubu zadolžena za vzgojo atletov. Rado Sajevic in Breda Čop skrbita za precej veliko skupino atletskih navdušencev, starih od 6 do 13, 14 let, svojo skupino ima Jože Udir, v Tržiču skrbi za talente Silvo Japelj, pa še koga bi našli. Na kranjskih osnovnih šolah, na treh je atletika že dobila na veljavi, bodo poskušali organizirati atletske selekcije, kar je kakovostna stopnja višje od sekcij, v Triglav so že prišli prvi taletni iz tržiške in škofjeloške občine, letos pa so bili prvič na regijskih tekmovanjih tudi atleti iz Radovljice. Atleti so povsod, taletni se rojevajo, vendar jih je treba poiskati. Sami od sebe le redki potrkajo na klubska vrata. Predvsem na račun zgodnjega sodelovanja s šolami in uveljavitvijo atletike na šolah (marsikje je potisnjena v ozadje zaradi najrazličnejših drugačnih interesov učiteljev), selekcioniranja na šolah, bo Triglav kot gorenjski atletski vrh res dobil največje talente. Denar je omejitveni dejavnik, tudi vaditeljev ni dovolj, zimska vadba je problematična, vendar je o gorenjski atletiki spet pogosteje slišati kot nekaj zadnjih let.

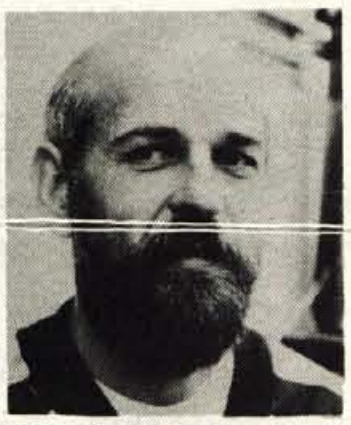

Dobrivoje Vučkovič, poklicni trener kranjskih atletov. - Foto: G. Šinik

Obetavna štafeta mlajših mladink (od leve proti desni): Lorbeg, Belehar, Dežman in Udir. - Foto. D. Vučkovič

Lojze Kogovšek med mnogobojci in metalci uvrščа v vrh deseterobojca Gorana Kabiča in Matjaža Polaka, prvi je drugi v državi med člani in prvi v republiki, Matjaž pa je letošnji državni deseterobojski mladinski prvak, med najboljšimi starejšimi mladinci v državi pa je posebej še v skoku s palico, metu diska in v teku na 110 metrov ovire. Razen Gorana in Matjaža veliko obeta mlajši mladinec Andrej Babič v metu kopja, Tomaž Janežič v metu diska, Robi Krajnc med mlajšimi mladinci v metu kopja in krogle in Branko Bajželj v metu diska in kopja. Razen Kabiča in metalca diska Bojana Klančnika (oba sta člana) so vsi mladinci, nekateri pa še pionirji.

Perspektivne atlete ... kranjski Triglav tudi med tek... in skakalci. Trener Dobriv... Vučkovič uvršča v prvo kateg... jo predvsem tri: tekmovalca ... troskoku in v skoku v dalji... Miloša Krampla, skakalko v d... ljino in sprinterko Andrejo Lo... beg, ki je še starejša pionirka ... tekačico na 100 in 200 metr... Sašo Udir. Krampl je uspe... zacelil poškodbo, že post... mladinski rekord v troskoku ... 14,85 metra, skok v daljino pa ... letos »zanemaril«, da bo pošk... ba temeljito zaceljena. Andre... Lorbeg je še pionirka, vendar ... tekih na kratke proge in skok... tudi med mlajšimi mladinka... že zmaguje, Saša Udir pa ve... šele eno leto, vendar je prav t... ko kot Andreja tudi že repreze... tantka Slovenije. Triglav ima ... zaslugi Dežmanove Belehar... ve, Lorbegove in Udirjeve izre... no mlajšemladinsko štafe... 4x100 metrov, ki drži z 49,54 ... solutni klubski rekord Triglav... je pa tudi v vrhu mladinskih š... fet v državi. Razen teh ima T... glav še nekaj mladih, obetav... atletov in atletinj. Belehar je ... in Dežmanova sta že skočil... daljino 5,23, 12-letna Andre... Kodela že 4,43, potem pa so ... Filipičeva, Ramovševa in Cigl... jeva. Med mlajšimi mladinci ... obetavni Tadel poškodovan, ve... no pa se uveljavljajo Mitja H... dolin v sprintih, Primož Marb... v troskoku, Andreja Strupi ... sprintih itd.

Triglav torej začenja na ... dih. Več kot nekdaj jih hodi ... stadion in začenja prav v atle... ki prve športne korake. So ... mladi, nekateri že bolj, drugi ... še manj, uveljavljeni tale... znanilci nove kranjske atlets... pomladi? Upajmo, da...

J. Košnj...

Nočni turnir v malem nogometu v Železnikih

Železniki, 5. julija - V nedeljo, 3. julija, je bil počastitev dneva borca, na igrišču v Železnikih tradicionalni 5. nočni turnir v malem nogometu, ki ga je organizirala ekipa Belih vragov. Sodelovalo je 24 ekip; poleg domačih še ekipe iz Kranja, Ljubljane, Škofje Loke in celo iz Kisovca.

Razburljive tekme so privabile okrog 500 gledalcev, ki so se ob igrišču zbrali v večernih urah, ko se je temperatura na igrišču stopnjevala in ko se je vreme izboljšalo. Organizator je poskrbel tudi za pijačo in jedačo, gledalci pa so se lahko pomerili v metu pikada in si z malo sreče prislužili praktično nagrado.

Prvo mesto je osvojila ekipa Klub Rosa iz Kranja, 2. Sadje-Zelenjava, 3. Edelweis, 4. Barakuda (vse tri iz Ljubljane) in 5. najboljša domača ekipa, Beli vragi.

Tadeja Lotrič-Šuštar

V Kranju »kolesarski« konec meseca

Kranj, 12. julija - Za konec julija se obetata ljubiteljem kolesarstva v Kranju dve kakovostni prireditvi. Obe prireja Kolesarski klub Sava iz Kranja.

30. julija bo 8. mednarodni večerni kriterij po ulicah Kranja, ki šteje tudi za letošnji kriterij slovenskih mest. Start bo pred gimnazijo, krog pa bo dolg 600 metrov. Tekmovanje bo za vse kategorije, kriterij pa bodo ob 18. uri začeli pionirji B, okrog pol osme ure pa končali člani.

Naslednji dan, 31. julija, pa bo 21. mednarodna kolesarska dirka za Veliko nagrado Kranja. Start in cilj bosta pred hotelom Creina, dirko pa bodo ob 9. uri začeli pionirji, končali pa člani okrog poldneva. Proga (tudi po Jelenovem klancu) bo dolga 3250 metrov.

Za obe dirki je rok za pismene prijave že potekel, vendar Kolesarski klub prijave še sprejema ob plačilu 3000 dinarjev za tekmovalca.

J. K.

Zmaga kranjskih vaterpolistov

Kranj, 11. julija — Vaterpolisti kranjskega Triglava so doma igrali z Incelom iz Bjeline in ga premagali s 17 : 6 (4 : 0, 1 : 3, 7 : 0, 5 : 4). Na tekmi je bilo okrog 300 gledalcev, igra pa je bila povprečna. Zadetke za Triglav so dosegli Brinovec, Troppan, Jerman, Hajdinjak, Marinič, Štirn in Štromajer.

AVTO MOTO ŠPORT

Pintarju nova zmaga

Kranj, 8. julija - Na dirkališču na Grobniku pri Reki je bila druga dirka za državno prvenstvo motociklistov. Kranjski dirkač Janez Pintar, sicer član AMD Domžale, je bil v kategoriji do 80 ccm kljub okvari tretji, v kategoriji do 125 ccm pa je zmagal. Albin Štern, član AMD Kranj, pa je dirkal v kategoriji do 250 ccm in bil peti. Na Grobniku bo v nedeljo, 17. julija, dirka motociklistov za svetovno prvenstvo. Ljubitelji dirk vabljeni na ogled, uradni treningi pa bodo že v petek in soboto.

V Dobu pri Domžalah je bila dirka v motokrosu za državno prvenstvo v kategoriji do 125 ccm in za republiško prvenstvo v kategoriji do 250 ccm. Med obema dirkami so nastopili pionirji motokrosisti. V kategoriji do 125 ccm je zmagal Urbanija, od Gorenjcev pa je bil najboljši Robi Rendulič na osmem mestu. Člana AMD Tržič sta bila 15. in 18. Robert Hribar in Marko Pernuš, takoj za njima pa je bil Andrej Ahačič z Brega pri Žirovnici, sicer član AMD Kranj. V kategoriji do 250 ccm je bil Vid Mlakar iz Žirov šesti, Miran Tojnko iz Tržiča pa deveti.

Tekmovali so tudi pionirji motokrosisti. V četrti skupini dirkačev od 7 do 12 let na motorjih do 60 ccm je zmagal Aleš Rozman iz Tržiča, Tomaž Zabret iz istega društva pa je bil peti. V peti skupini pionirjev, starih od 7 do 12 let, na motorjih do 80 ccm, je prvič dirkal 10 letni Gregor Škrjanc iz Dupelj na motorju yamaha in bil šesti!

M. Jenkole

Leščanom vsa prva mesta

Banjaluka, 11. julija — Končano je 36. državno prvenstvo v padalstvu. Po pričakovanju so vsa prva mesta pobrali padalci iz Lesc. Moštveno je zmagala njihova prva ekipa, druga ekipa pa je bila tretja. Med posamezniki so prva tri mesta osvojili Leščani Jug, Pogačar in Svetina, med dekleti pa je zmagala Leščanka Avbljeva. Naši najboljši odhajajo sedaj na svetovno prvenstvo v Nykoping na Švedsko. Moštvo bo sestavljalo pet padalcev, kandidati pa so Jug, Mirt, Intihar, Svetina, Božič, Pogačar, Šumar in Hrast.

OD TEKME DO TEKME

Tekmovali tudi na Brezjah — V počastitev krajevnega praznika Brezij pri Tržiču so priredili turnir v malem nogometu in namiznem tenisu. V nogometu je zmagalo moštvo Sambe pred Verigo iz Lesc in Pogunjami, v namiznem tenisu pa so bili med moškimi najboljši Miha Alič, Viktor Dežman in Marjan Šivic mlajši, med ženskami pa Sveta Krsmanović, Olga Benčina in Tanja Dežman. — **J. Kikel**

Skakalci na Glenci — Na prenovljeni 32 metrski skakalnici je TVD Partizan iz Žirovnice priredil mednarodno pionirsko tekmovanje. Tekmovali so tudi mladi skakalci iz Harrachowa na Češkoslovaškem. V starejših pionirjih do 15 let je zmagal Matjaž Triplat, ki je z 32 metri postavil nov rekorder skakalnice, pri pionirjih do 13 let je zmagal Anže Kopan iz Žirovnice, med pionirji do 11 let pa Matija Stegnar iz Tržiča. — **Rabič**

Zmagal Donat — NK Donat iz Radovljice je priredil nogometni turnir 21 ekip. Zmagal je Donat pred Ilindenom in drugo ekipo Bosne. — **Rabič**

Tempo na prvem mestu — Nogometni klub Tržič je tudi letos organiziral zelo popularno rekreacijsko ligo v malem nogometu, v kateri sodeluje 12 moštev, ki igrajo po ligaškem sistemu. Po prvih šestih kolih je položaj na lestvici zelo izenačen, saj ima kar pet ekip po 9 točk. Zaradi boljše razlike v zadetkih vodi Tempo pred Zlitom, Sambo, Loko in Lipenko. Na lestvici strelcev vodi prepričljivo Radenko Brkič s 15 zadetki. — **J. Kikel**

Stotnija na Dražgošah 88

Škofja Loka, 5. julija - Kolesarski klub Janez Peternel iz Škofje Loke je priredil gorsko kolesarsko dirko Dražgoše 88. Sodelovalo je blizu 100 kolesarjev, od pionirjev in žensk do veteranov. Najštevilnejša je bila udeležba pionirjev in rekreativcev do 30 in nad 30 let. Med pionirji A so bili najhitrejši Jože Zupanc (Krško), Jure Studen (Sava) in člani Roga Andrej Hautman, Žiga Kmetič in Boštjan Pavli. Med pionirji B so se na prvih pet mest uvrstili Zoran Klemenčič (Rog), Jernej Feltrin (Sloga), Uroš Bertoncelj (J. Peternel), Jaka Valant (Rog) in Bojan Markuta (Sava). V ženskih skupinah od 25 in nad 25 let sta zmagali Dunja Trebižan (Soča Kobarid) in Vida Uršič (Jub Dol), med rekreativci do 30 let so bili najhitrejši Vojko Turek (Rog Franek), Stojan Žakelj (Alpina), Saša Juraja (J. Peternel), Marko Jubic (Alpina) in Drag... Puzin (J. Štucin), v skupini ... 30 let pa Ivan Rajgelj (Kope... Jože Dolžan (Rog Franek), S... ne Stanovnik (Alpina); Jan... Udovič (J. Štucin) in Franc H... ner (J. Peternel). Med veter... A so bili najhitrejši Lojze Ob... (Marmor), Vili Juvančič (M... dinska knjiga) in Peter Bert... celj (J. Peternel), med veter... B Branko Dežman (Kokrica... Stane Kavčič (Grosuplje) in V... do Škufca (LIP Bled), med ve... rani C Marko Rejec (Puni... med veterani D Vinko Šink ... Štucin), med veterani E Vla... mir Makuc (Ljubljana) in m... veterani F Milan Žirovnik (L... bljana) in Ciril Erznožnik (Ži...

J. ...

Barbara v državni reprezentanci

Kranj, 8. julija - Na kranjskih teniških igriščih je bilo republiško prvenstvo za mladince in mladinke do 18 leta starosti. Udeležba je bila dokaj skromna. Med mladinci je zmagal Razberger (Por... rož). Pivk (Triglav) je bil drugi, Klevišar (Triglav) pa je skupaj z P... nišličem (Slovan) delil tretje in četrto mesto. Med mladinkami pa ... igralka Triglava Dunja Jezeršek zmagala. V finalu je premag... Florjančičevo (Olimpija) s 6:4 in 7:5.

Barbara Mulej iz Kranja je bila članica jugoslovanske držav... reprezentance mladih tenisačic do 14 leta starosti. Z reprezentan... je dosegla imeniten uspeh. Jugoslavija je bila v svoji skupini dr... in premagala tudi favorita, moštvo Češkoslovaške in Danske, te... pa je izgubila le z Zvezno republiko Nemčijo, kasnejšo zmagovalko.

P. Vi...

Diamantni poleti

Lesce, 5. julija - Kot poroča Franc Lajovic, upravnik Alpskega letalskega centra iz Lesc, letos vreme jadralnim letalcem ni bilo posebno naklonjeno in zato tudi posebnih dosežkov v tej panogi ni bilo.

Ker pa so vremenoslovci za 5. julija, prvi dan po praznikih, napovedovali ugodno vreme za letenje, so bila jadralna letala tega dne že navsezgodaj zjutraj »razprodana«. Tega dne je bilo kasneje opravljenih kar 60 poletov z jadralnimi letali in 64 z motornimi, kar je povsem enako vrvežu na večjih letališčih. Ta dan je namreč čim več pilotov želelo doseči diamant v jadralnem letenju, doseči 5000 metrov višine po odpenjanju od motornega vlečnega letala, ali pa vsaj zlati C, za kar je pogoj 3000 metrov višine.

Bilanca tega dne je bila nadvse ugodna, najbojša v zadnjih petih letih. Pavle Potočnik, Gregor Kavčič, Primož Kolar in Marko Celar so se z jadralci dvignili 5000 metrov visoko, Alojz Cijak, Andrej Dežman in Tomaž Avsenek pa 3000 metrov visoko. Bera tega dne je vrednješa tudi zaradi tega, ker so vsi še mlajši letalci in so njihovi uspehi zato sodbuda za nadaljnje delo tudi ostalim.

ureja JOŽE KOŠNJEK

TEMA TEDNA

● Specialna vojna pri Šobcu

Kdor se danes lahko predaja plemenitemu brezdelju, ki je mati finejših življenjskih potreb in rojstvo duha, odkriva hude družbene rane in ideološke brazgotine. Taki razumniki so predvsem bratski zbiralci slovenskega kontrarevolucionarnega perja, ki so tenkočutno zaznali vse mračne kontrarevolucionarne sile, ki v obliki specialne vojne divjajo po Slovenskem, kamor se pač obrneš.

Jasnovidni skrbniki naših pogubljenih duš vedo, da hrupni slovenski zagon v neko demokracijo nikakor ni brez demagoških mutacij, manijaškega kritizerstva in zvijačnega razvrednotenja revolucionarnih pridobitev naše, na vekov veke nespremenljive družbe. Očitno silno potrebujejo kar največ dokumentov težko patološke nervoze, ki preveva slovenske ekstremiste, revizioniste, ultraše, nacionaliste, leve in desne odklonaše, neofašiste in kar je še take sodrge, ki se pase na Slovenskem. Le-ti tako ali drugače **morajo** vplivati tudi na gostujoče turiste, ki so se naselili v času specialne vojne na slovenskih tleh.

Da ne bi bili spet pristranski, smo na kontrarevolucionarnem bojišču poiskali povsem nevtralno in neobremenjeno mnenje. Če sploh lahko kdo realno oceni bojno stanje na slovenski fronti, potem ga mora občutiti naš stari znanec iz Nemčije, **gospod Johann Zugrund,** ki vsako leto po nekaj mesecev letuje v kampu Šobec. Le-tam je pravi inventar, saj se že dvajset let pojavi marca in spoka septembra, ko na skromnem vrtičku okoli šotora pobere še zadnji paradajzek, ki mu ga blagohotno dovoljuje saditi in vzgajati uprava kampa.

Herr Johann Zugrund je upokojenec in kot upokojenec strašno firbčne sorte. Obleze vso Gorenjsko, pokuka v vsako oštarijo, klepeta z vsakim cestarjem in branjevko. Ni vrag, da ne bi opazil tudi kakšnega kontrarevolucionarja ali kontrarevolucionarke, saj je bil navsezadnje celo življenje prvi vratar pomožne palače Bundestaga in mu je politična presoja pač v krvi.

»Herr Johann, kako je kaj,« smo previdno začeli.

»Fala, dobro,« je čemerno zabrundal in srknil požirek čaja.

»Dvajset let ste že pri nas. Brali ste kaj malega o političnih razmerah, a ne?«

»Veliko, veliko sem slišal in brai...«

»In?«

»Kaj - in?«

»No ja - specialna vojna in kontrarevolucija etcetera, etcetera...«

»Krucefiksnamol! Le kdaj pri vas mislite odrasti?«

»Mislite, kdaj se bo kontrarevolucija končala, mar ne?«

»Liebe Got! Če vi vaši šajsasti ekonomiji pravite kontrarevolucija in specialna vojna, je to vaša stvar.«

»Ne gre za ekonomske vidike, gospod Johann, za politične gre!«

»Giedam TV, giedam. Po Jugoslaviji se narod preseljuje iz kraja v kraj, tuli in provocira...«

»Štrajki vendar niso provokacija!«

»V normalnih državah res ne, pri vas pa so - tako kot vsa politika - čisto navadno komedija, saj je potem absolutno vse po starem. A ne mislim štrajkov: mislim na nedavni pohod Srbov in Črnogorcev v Vojvodino. Kaj res nimajo drugega arbajt?«

»Za bratstvo in enotnost je treba tudi kaj žrtvovati!«

»Žrtvujte se vi raje drugače, krucefiks,« je zabrundal Herr Johann, **»kadarkoli stopim v Šobčevo štacuno, me zadene krogla vaše specialne vojne: kontrarevolucionarka pri blagajni sploh več ne dohaja podražitev, saj se dnevno dviguje cena kruhu, cukru, flajšu; specialni terorist na črpalki bo že jutri zavrtel števec višje cene petrola; frontni bojevnik v restavraciji me bo zdaj zdaj floknil z novo ceno piva... Vašo specialno vojno se greste res efikasno, nicht war? Gratuliram! Mene ste že dotolkli! Ko boste položili vaše specialno in kontrarevolucionarno orožje, se pa spet vidimo, meine liebe kontrarevolucionarji in specializatorji specialnih norij...«**

D. Sedej

Yu standard 88 - Morje je nedosegljivo, otroci stanejo, otroški voziček iz tridesetih let je pravi blagodat... In še streho bo treba popraviti...

STRGANE STRUNE ŠTRGANE STRUNE

ZLATA SLUŠALKA

Ponovno odstopamo prostor rubrike organizacijskemu odboru zabavnoglasbene prireditve **»Zlata slušalka«**, ki je že pripravil uradni razpis za letošnje prireditve.

Pa si poglejmo osnovne podatke. Prireditev bo **21. oktobra 1988** v dvorani Iskre Telematike na Laborah. Vsak, ki želi sodelovati na tej prireditvi (pevci amaterji, kantavtorji, ansambli) se mora predhodno prijaviti na naslov: **Barbara Berlič, Iskra Telematika, Ljubljanska cesta 24/a, Področje Terminali, Kranj (telefon 28-861, int. 29-10).**

Zaradi potrditve zanesljive udeležbe organizator zahteva tudi kavcijo 5000 din, plačljivo na žiro račun: **51500-678-96419.**

Vse skupaj morajo zainteresirani urediti do prvega oktobra, upoštevan bo datum poštnega žiga.

V **prijavi** pa mora biti zapisano: ime izvajalca in naslov pesmi, ki jo nameravate predstaviti; poklic, zaposlitev, konjičke ter točen naslov in telefonsko številko v službi. Prijavi morate tudi priložiti kaseto s posnetkom pesmi, ki jo nameravate izvajati.

Skorajda vam ostane samo še eno - odločiti se in povzpeti na oder...

V. B.

VIDEO STUDIO BLED

● Top lestvica za julij

1. Rambo III ... HIT 88
2. Crocodile Dunde II ... Hit 88
3. Police Academy V... super komedija
4. Ajkula V ... horror
5. Vietnam I in II ... Hit 88
6. The Black Cobra ... Hit 88
7. Renegade ... T. Hill ... Hit 88
8. Positive I.D. ... Hit 88
9. Something Wild ... super akcija
10. Hail! Hail! Rock'n Roll

● Nagradno vprašanje:

Koliko filmov Rambo je do danes posnetih?

Video Studio Bled izžrebancem poklanja naslednje nagrade:

1. nagrada - **kaseta s filmom z današnje lestvice**
2. **potovanje z Globtourjem v Benetke**
3. **izlet z ladjo Bura v LIM Fjord**
4. **Kosilo za dve osebi v gostišču Posavec na Posavcu**
5. **Svečnik Maja**
6. **denarna nagrada 10.000 dinarjev**

V Video studio Bled je prispelo 230 novih filmov, odprli pa so tudi podružnico na Ptuju.

Video studio Bled vam želi prijetne počitnice, čimveč sonca na dopustu, pri današnjih nagradah pa čimveč sreče.

Odgovore pošljite na Uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj, do 15. julija.

KUPON

Video Studio „Bled"

Ime in priimek .....

Naslov .....

Odgovor .....

Dahnili so da:

Na Jesenicah: Magdalena **Plasin** in Robert **Svenšek** z Jesenic; Andreja **Tičar** in Maks **Pogačar** z Breznice.

NARODNOZABAVNE VIŽE

V Števerjanu '88 dve nagradi za ansambel Krt

Ansambel Krt iz Stranj pri Stahovici pod Kamniškimi planinami je na zamejskem festivalu narodnozabavne glasbe v Števerjanu'88 slavil in nepričakovano prejel kar dve nagradi. Njihova **Pesem zvestobe** je bila izbrana za **najboljšo melodijo festivala,** za obe skladbi valček Pesem zvestobe in polko Vojakova vrnitev pa je ansambel Krt prejel **drugo nagrado za izvedbo**, skupno z ansamblom Lipa iz Cerkelj, prvo mesto pa je prejel ansambel Štajerskih 7 iz Slovenskih Konjic. Mimogrede navedimo še nagrado za najboljše **besedilo, ki jo je prejel Ivan Malavašič za pesem Samotar, nagrado občinstva pa so prejeli Bratje iz Oplotnice. Tokrat pa velja zapis ansamblu Krt**, ki je po osmih letih, lani spremenil zasedbo in prvič sodeloval v Števerjanu. V letu dni je zasedba napredovala, več časa pa posveča tudi lastnim skladbam. »Lanskoletni pesmi s Števerjana sta valček **Slovenija, dober dan** in polka **Spomin na rojstni kraj.** Letošnji skladbi sta malce nenavadni, saj kot komponist iščem naš zven, zvok. Pri valčkih ubiramo drugačno zgradbo, polke še pilimo in opredeljujemo, saj morajo po izvajalski plati biti čim bolj zahtevne z močnimi harmonskimi osnovami. Besedila pobiram od ljudskih piscev in je tako tematika tudi volj izvirna od starih šeg in navad do današnjih stvari, ki nas vznemirjajo. Znan je naš avizo iz lanske radijske oddaje na Viru pri Domžalah po skladbi **Nocoj bo spet lepo. Za Ptujski festival pa smo pripravili polko Ohcet** in valček **Res je lepo,** pravi **vodja ansambla Krt. Dominik Krt. Janez Krt** (trobenta), **Rok Spruk** (klarinet, saksofon, **Dominik Krt** (harmonika, ritem, klaviature), **Zoran Križman** (pevec) in **Marjan Spruk** (bas kitara, bariton) ob narodnozabavnih vižah snujejo tudi zabavno glasbo in so tako v Kamniku na mladinskem turističnem festivalu Slovenije z uspehom predstavili disco skladbo **Turizem smo ljudje**. Ustanovili so tudi **»Fan-club«** za prijatelje njihove glasbe in le-ti se lahko včlanijo na naslov: **Titov trg 23, Kamnik.**

Drago Papler

Čvek

● Reagan, vohun FBI

Ameriški predsednik Ronald Reagana je priznal, da je pred tridesetimi leti vohunil za FBI. Vohljal je za svojimi kolegi, filmskimi igralci. Tedaj je bil znan kot liberalec in je obveščevalna služba menila, da je zanje primeren človek. Devet let je dajal ustrezne informacije, ki jih je nabiral med filmskimi delavci. Zdaj o tem njegovem obdobju govori sam in njegovi sodelavci v oddaji na britanski televiziji - oddaje po Američani nočejo odkupiti.

● »Restriktivni« zakon

Ameriški kongres je pravkar sprejel zakon, po katerem je v otroških programih na televiziji dovoljeno v eni uri imeti le 12 minut reklam. Pričakovali so seveda navdušenje, a dočakali širok posmeh televizijcev, saj so do zdaj prikazovali reklame samo 8 minut v eni uri. Zdaj si televizijski delavci manejo roke, saj bodo lahko prikazovali še več reklam ...

● Mafija bo krila deficit

Deficit v državnem italijanskem proračunu znaša sto tisoč milijard lir. To je kar veliko denarja, toda neki italijanski inštitut je izračunal, da bo prav toliko država dobila s kriminalom. Toliko je namreč letni dohodke od tihotapstva, kraj in trgovine z drogo, s katero se na široko ukvarjajo italijanski kriminalci. Kriminal je ne le donosen posel, ampak tudi zanesljiv. Potrdili so, da najdejo od sto kriminalcev le štiri - ostali pa uživajo udobno in mirno življenje poštenih meščanov.

● Hči Jaggerja v samostanu

Mick Jagger, star 45 let, je znan po svojih nenavadnih izpadih, po drogah in seks-aferah. V nekem intervjuju je priznal: »Poskusil sem že vse, kar mi ta svet lahko nudi.« Toda tudi danes se ni kdove kako spremenil: drog se verjetno nikoli ne bo mogel povsem otresti, nadaljuje pa tudi s svojimi ljubezenskimi aferami. Toda to, kar je dovoljeno njemu, ni dovoljeno njegovim najbližnjim. To je doživela na lastni koži njegova 16-letna hči Jade. Neke noči je ušla iz internata na ljubezenski sestanek z zaročencem, toda med preiskavo v njeni sobi so odkrili kokain. Vrgli so jo iz šole in obvestili očeta. Le-ta ji je napravil sceno, a trmasta Jade se ni dala. Napovedala je celo, da bo nastopila v filmu, polnih spotakljivih scen. Besni oče jo je takoj odvlekel v neki samostan, kjer bo morala ostati do polnoletnosti...

Male gorenjske vasi

Piše: D. Dolenc

Bistrica

Potočnikove ocvrte piške...

Ko mi kdo omeni Bistrico, se vedno najprej spomnim na pokojnega Potočnikovega ata, gostilničarja v Bistrici. Bilo je sredi šestdesetih let, ko so po gostilnah na veliko cvrli piščance. Pri Potočniku se nas je vedno kar trlo, posebno ob koncu tedna, kajti menda ni bilo bolj hrustljavo zapečenih pišk, kot prav tu. In Potočnikov ata je kar žarel ob polni gostilni in si pravljal široke naramnice. Takrat so bila menda še vsa dekleta doma. Stara hiša je bila še, prijetna. Danes je preurejena, velika, še vedno prijetna in še vedno imajo dobro kuhinjo, le gostje so se zredčili zaradi te presnete draginje. Tujci se radi ustavljajo, parkirišče zgoraj ob avtocesti veliko pripomore. Polenti gostje radi posede v zeleni senci ob hiši, pozimi pa je v hiši vedno topla peč.

... in Brčeva brhka birtna

Včasih je moralo biti dvorišče polno furmanov, kajti tod mimo je vodila edina cesta na Gorenjsko in kdor si ni privezal duše pri Marinšku v Naklem, si jo je gotovo tu, da si je nabral moči

Ena od domačij, ki je med vojno pogorela pri Rantu.

za podbreški in brezjanski klanec. Tudi konj je moral dobiti svoj »zob«. V vasi sta bili takrat dve gostilni, mi pripoveduje Kovačičeva Francka, pri Blažešniku (Potočnik) in pri Brcu. Gostilna in kmetija skupaj. Prave posebnost vasi je bila postavna Brčeva gostilničarka. Ker takrat avtomobilov še ni bilo, je imela svoj dirkalni koleselj, le na dve kolesi. Vsak ponedeljek ji je hlapec vpregel vanj konja, ki je imel tudi posebno opravo in na kolenih rdeče ščitnike, kot dirkalni konji, pa se je odpeljala v Kranj, se sprehodila po tržnici, posedela pri Jelenu ali pri Mayerju, pa spet domov. To je bil pravi obred, občudovalcev ni manjkalo. Kakšnih drugih vaških posebnežev se v vasi ne spomnijo.

Semenj v Bistrici

Bistrica ima kljub svoji majhnosti, saj šteje le 22 hiš in vsega okrog sto prebivalcev, za seboj burno zgodovino, hude dogodke iz druge svetovne vojne. Pisatelj Jože Vidic jih je podrobno opisal v svoji knjigi Semenj v Bistrici.

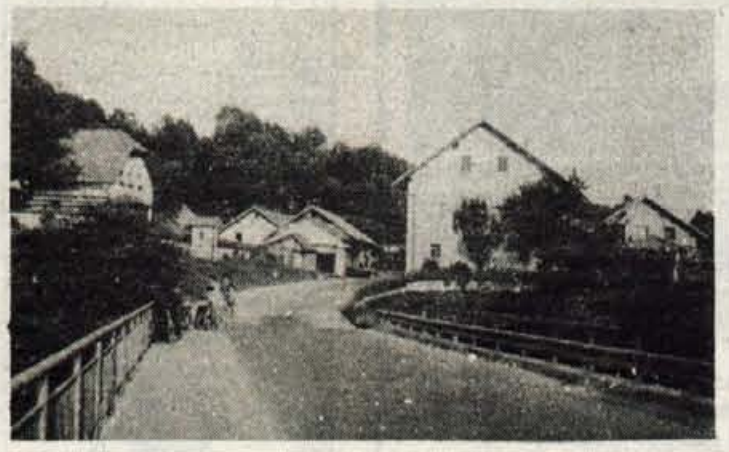

Bistrica je majhna vas, od srede bistriškega klanca pa do mostu čez Tržiško Bistrico sega, vsega šteje 22 hiš.

24. julija 1942, dan pred sv. Jakobom, ko je v Bistrici semenj, je skupina borcev Kokrškega odreda ždela nad vasjo in čakala teme, da se umakne v Udin boršt. Ko naenkrat ugledajo, da od Bistrice proti Kranju pelje nemški osebni avtomobil. Hitro so se odločili, da ga napadejo. Vodil jih je Janez Perko z Brega pri Križah pri Tržiču. Dva partizanska mitraljeza sta prerešetala avtomobil, borci so zaplenili brzostrelko, pištolo, oficirsko torbico z načrti za ofenzivo na Jelovici in v Selški in Poljanski dolini, avto zažgali in se brez izgub hitro umaknili. V dok mentih je zapisano, da je bil v tej akciji ubit nemški oficir d. Sch Max Schädlich.

Zdaj je prišla nad vas Sodoma in Gomora. Nesreča je bila ta, da je bil osebni avtomobil le predhodnik cele kolone nemških tovornjakov, ki je pripravljala ofenzivo na Jelovici. Zato so Nemci tudi tako silovito začeli maščevanje. Streljali so za partizani in krogle so letele tudi po vasi. »Tako so streljali s ceste, da je šlo skozi okna, v zidove, pod streho,« se spominja Kovačičeva Francka. »Mi, otroci, smo z mamo molili okrog mize, kajti slutili smo, da prihaja nekaj hudega. Mene bi skoraj zadelo. Krogla je priletela skozi okno, tik mimo mene, šla skozi omaro in obleko in se zarila v zid. Vsa vas je bila obkoljena, nihče ni mogel ven, najhuje pa je bilo pri hišah tik pod cesto, kjer so partizani napadli avtomobil: pri Jurčku, pri Rantu in pri Petru. Slišalo se je vpitje, mukala je živina, slišali so se streli, iz vseh treh hiš in gospodarskih poslopij, obeh žag in mlina je planil ogenj. Nemci so se znesli nad povsem nedolžnimi vaščani. Pobili so vse moške prebivalce v teh hišah, skupno devet. Pa to še ni bilo dovolj. 28. julija so iz Begunj pripeljali 50 talcev in jih postrelili v bistriškem klancu.

»Z dela iz Kranja sva se tistega popoldneva okrog pete ure vračali v Ano Babič, Jernejčevo,« se spominja Kovačičeva Francka. »Ko sva prišli vrh klanca, sva videli tovornjak s 30

Kovačičeva Francka se še dobro spominja najhujših dni, julija 1942, ko so Nemci tu pobili 9 domačinov in 50 talcev iz begunjskih zaporov.

mrtvimi talci. Deset talcev je pravkar stalo v vrsti in čakalo na streljanje. V breg so morali gledati. Vsak je imel svojega strelca. Deset talcev pa je še čakalo ob strani. Kot ukopani sva obstali tam, pa naju je eden od vojakov s puškinim kopitom sunil v rame: »Brzo napred! Brzo napred!« Kmalu zatem so padli streli. In potem še enkrat. Ko sem ravno prišla domov, je tovornjak že peljal mimo mrtve. V Begunje so jih peljali pokopat.«

ureja DARINKA SEDEJ

Sava Kranj

industrija gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov

Za potrebe splošnega sektorja objavljamo dela in naloge

VODJE IZMENE POŽARNEGA VARSTVA

Pogoj: gasilski tehnik ali delavec z zaključeno srednjo šolo tehnične usmeritve s 3 leti delovnih izkušenj in voznim izpitom C kategorije.

Z izbranim kandidatom bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas s 6 mesečnim poskusnim delom. Nastop dela takoj ali po dogovoru.
Pisne ponudbe z dokazilom o šolski izobrazbi pošljite v 15 dneh na naslov Sava Kranj, Kadrovski sektor, Škofjeloška c. 6.

PLANIKA

Industrijski kombinat Planika Kranj
Komisija za delovna razmerja DSS

objavlja prosta dela in naloge:

UREJANJE PRAVNIH ZADEV

Zahteva se:
- Visoka strokovna izobrazba pravne smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj,
- sposobnost komuniciranja,
- sposobnost samostojnega odločanja in ukrepanja,
- poskusno delo traja 3 mesece

Pisne ponudbe sprejema kadrovski oddelek Industrijskega kombinata Planika Kranj, Savska loka 21, 64ooo Kranj v 8 dneh po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po poteku roka za vložitev prijav.

OBVEŠČAMO VAS, DA JE IZŠLA NOVA, POLETNA ŠT.

NAPREJA

ELMONT BLED, p.o.
Spodnje Gorje 3/a, 64260 BLED

Delavski svet delovne organizacije ELMONT BLED, Spodnje Gorje 3/a, 64260 BLED ponovno razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

VODJA PROIZVODNJE ZA 4 leta

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še:
- imeti mora VII. stopnjo šolske izobrazbe tehniške smeri (diplomirani inženir strojništva)
- imeti mora najmanj štiri leta delovnih izkušenj na podobnih delih.

Razpisuje tudi dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

VODJA ELEKTROMONTAŽE za 4 leta

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še:
- imeti mora VI. stopnjo šolske izobrazbe elektro smeri
- imeti mora najmanj štiri leta delovnih izkušenj na podobnih delih.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v zapečatenih ovojnicah v roku 15 dni od dneva objave razpisa na naslov: DO ELMONT BLED, Spodnje Gorje 3/a, 64260 Bled z oznako »za razpisno komisijo«.

O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po zaključenem razpisu.

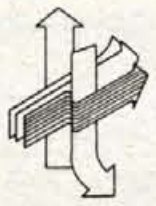

SREDNJA LESARSKA ŠOLA
64220 Škofja Loka, Kidričeva 59

Komisija za stanovanjske in kadrovske zadeve SREDNJE LESARSKE ŠOLE Škofja Loka razpisuje tale prosta dela in naloge:

1. UČITELJA MATEMATIKE ZA NEDOLOČEN ČAS S POLNIM DELOVNIM ČASOM

2. DIPL. ING. LESARSTVA ZA NEDOLOČEN ČAS S POLNIM DELOVNIM ČASOM;

3. UČITELJA TAPETNIŠTVA (8 ur tedensko);

4. UČITELJA KEMIJE, ZA DOLOČEN ČAS - nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu.

Za objavljena dela in naloge pričakujemo od kandidatov visoko izobrazbo ustrezne smeri.

Nastop dela 1.9.1988.

Kandidati naj pošljejo prijave na naslov: Srednja lesarska šola Škofja Loka, Kidričeva 59, v 10 dneh po objavi. O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po končanem roku za zbiranje prijav.

IC ZSMS Bohinj
v ustanavljanju
Ribčev laz 63
64265 BOHINJ JEZERO

Svet DO Izobraževalni center ZSMS Bohinj v ustanavljanju, Ljubljana, Dalmatinova 4 razpisuje prosta dela in naloge

1. RAČUNOVODJE

Razpisni pogoji: višja ali srednja izobrazba ekonomske usmeritve in tri oziroma pet let delovnih izkušenj na podobnih ali enakih delih.

Delovno mesto se razpisuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Poskusno delo mesece.

Rok prijave je 15 dni po objavi. Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov: IC ZSMS Bohinj v ustanavljanju, Ribčev laz 63, 64265 Bohinj - Jezero.

Obvestilo o izboru je 15 dni po izteku roka prijave.

IZBRALI SO ZA VAS

Potrošniki izkoristite priložnost nakupa velike izbire barv in lakov za les, kovino in avtomobile v MERKURJEVI prodajalni v GLOBUSU na oddelku barv in lakov v prvem nadstropju, poleg barv in lakov nudijo tudi izbiro raznih čistilnih sredstev in pribora za barvanje in čiščenje.

PRIJAZNI PRODAJALCI VAM RADI SVETUJEJO.

GORENJSKI GLAS
VEČ KOT ČASOPIS

STUDIO LIHNIDA
Ul. Janka Pucija 3 (Planina III)
tel.: 34-523

ponedeljek, sreda, petek od 16. do 20 ure

Z metodo kitajske tradicionalne medicine in zeliščI odpravljamo prekomerno telesno težo, nespečnost, nervozo, glavobol, težave v hrbtenici, sklepih, impotenco, odvajanje od kajenja...

Akupunktura
Moksibustija
Akupresura

Izvajamo učinkovito delno in celotno masažo telesa.

EMONA COMMERCE n.sub.o.
61000 LJUBLJANA, Šmartinska 130

EMONA COMMERCE, proizvodnja in trgovina n.sub.o., TOZD OBALA oskrba ladij, letal in maloobmejni promet n.sub.o., Koper, Verdijeva 4 vabi k sodelovanju delavcev za opravljanje naslednjih del in nalog:

V PROSTI CARINSKI PRODAJALNI PODVIN

PRODAJALEC PROSTE CARINSKE PRODAJE ZA DOLOČEN ČAS, za dobo enega leta

Pogoji: srednja izobrazba ekonomske ali turistične smeri, znanje angleškega ali nemškega jezika

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: EMONA COMMERCE, TOZD OBALA, KOPER, Verdijeva 4, 66000 Koper.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po objavi.

ALPINA tovarna obutve Žiri
Strojarska ul. 2, n.sol.o.
TOZD Prodaja

Objavlja na osnovi sklepa komisije za delovna razmerja prosta dela oz. naloge v prodajalni ALPINA Kranj, Titov trg 2, 64000 Kranj

VODENJE PRODAJALNE ALPINA KRANJ

za nedoločen čas s pogojem poskusnega dela 3 mesece.

Kandidati za opravljanje navedenih del oz. nalog morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:
- visokokvalificiran prodajalec obutve ali trgovinski poslovodja (5. stopnja usmerjenega izobraževanja)
- 5 let delovnih izkušenj pri prodaji na drobno

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju strokovne izobrazbe pošljite v roku 8 dni od dneva na naslov: ALPINA tovarna obutve Žiri, Komisija za delovna razmerja za TOZD Prodaja, Strojarska ul. 2, 64226 ŽIRI.

LTH ŠKOFJA LOKA

Kadrovska komisija TOZD RAČUNSKI CENTER objavlja prosta dela in naloge

OPERATER NA RAČUNALNIKU za nedoločen čas.

Pogoji: V. stopnja zahtevnosti ekonomske, tehniške ali računalniške smeri 1 leto delovnih izkušenj

Pisne prijave z dokazili o izobrazbi sprejema kadrovsko socialna služba LTH 8 dni od dneva objave.

O rezultatu bodo kandidati obveščeni v 8 dneh po sklepu kadrovske komisije.

PLANUM IRC Radovljica
TOZD Smučarski center KOBLA
Bohinjska Bistrica
RADOVLJICA, Gorenjska c. 26

Po sklepu Komisije za delovna razmerja objavljamo prosta dela in naloge za

TRI STROJNIKE ŽIČNIC za nedoločen čas

Pogoji: III. stopnja strojne ali elektro smeri ali KV električar - jaki tok
3 leta delovnih izkušenj v stroki
poskusno delo 3 mesece
zdravniški pregled za delo na žičnicah

PRODAJALEC VOZOVNIC za določen čas (v zimski sezoni 1988/89)

Pogoji: poklicna ali nepopolna srednja izobrazba ekonomske ali upravno - administrativne smeri
delovne izkušnje zaželene

ADMINISTRATOR za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

Pogoji: SSI ekonomske ali upravno - administrativne smeri
delovne izkušnje zaželene

Pisne prijave z dokazili o strokovni usposobljenosti in zdravniškem pregledu pošljite na naslov: PLANUM IRC, TOZD SC KOBLA RADOVLJICA, Radovljica, Gorenjska cesta 26.

Objava velja do zasedbe delovnih mest.

Kandidate bomo o opravljeni izbiri pismeno obvestili.

krol
modna konfekcija Škofja Loka

MODNA KONFEKCIJA »KROJ«
64220 ŠKOFJA LOKA

objavlja prosta dela in naloge

DVEH TRGOVSKIH ZASTOPNIKOV in sicer:

1. ZA SLOVENIJO IN ISTRO

2. ZA BOSNO IN HERCEGOVINO TER DALMACIJO

Pogoji: ekonomski ali komercialni tehnik
dve leti delovnih izkušenj kot trgovski zastopnik
vozniški izpit B kategorije
lastno vozilo

Rok za prijavo na oglas je 10 dni po objavi. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 10 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

MALI OGLASI
tel.: 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodam barvni TELEVIZOR s telepilotom. Tel.: 25-451 10624

Prodam VIDEOREKORDER. Tel.: 35-352 10629

Prodam barvni TV iskra montreal in črno-beli TV gorenje ET 108 na daljinsko upravljanje. Robar, Dvorje 83, tel.: 42-108, po 16. uri 10656

Ugodno prodam vrtno kosilnico rosenmeister. Tel.: 74-318 10663

Prodam ČB TV gorenje, 80 litrski bojler in skrinjo 380 litrsko (1 leto) ali zamenjam za manjšo. Bavdkova 5, Stražišče 10678

Prodam starejši PRALNI STROJ. Tel.: 38-508 10684

Malo Hoby STRUŽNICO za kovino, prodam. Tel.: 70-211 10700

TRAKTOR Univerzal 445 TD, nov, dvojni pogon, prodam. Šifra: NOV 10703

Ugodno prodam nov črno-beli prenosni 17 TELEVIZOR Iskra panorama. Tel.: 24-037 10705

Mizarji! Prodam garnituro Black & Decker. Tel.: 39-145, popoldan 10711

GRADBENI MATERIAL

Oddam 2000 kosov rabljene strešne OPEKE ljubljanskih opekarn. Slavc, Struževo 27 Kranj 10631

Prodam rabljena vhodna VRATA in okni različnih velikosti s stekli in roletami. Roblekova 15, Radovljica, tel.: 75-997 10634

Prodam garažna VRATA. Tel.: 78-246, popoldan 10639

Prodam novo strešno OKNO 74 x 112. Tel.: 40-350 10643

Prodam okenska krila, rabljena, zastekljena. Franc Snedic, Partizanska 8, Šenčur 10645

Prodam belo teranova cca 2000 kg. Tel.: 68-750, zvečer 10669

Prodam betonske plošče 40x40-50 kosov, malo rabljene. Blažič, Suška 40, tel.: 60-787 10673

Prodam 1600 kg betonskega ŽELEZA 8 x 6, 50 odstotkov ceneje. Tel.: 24-407 10675

Prodam punte in bankine. Jože Vilfan, Zg. Bitnje 22 10681

Prodam strešno OPEKO špičak 1200 kosov. Dragočajna 3, Smlednik 10685

Oddam kovinski gradbeni oder. Tel.: 61-993 10689

Prodam garažna VRATA viš. 2,95, šir. 3,35m. Tel.: 40-322 10708

KUPIM

V bližini Kranja kupim starejši opuščeni OBJEKT za skladišče. ŠIFRA: skladišče

Kupim rabljeni barvni TV. Tel.: 50-729 10706

ŽIVALI

Prodam JARKICE sorte prelux, različne starosti. Urh, Zasip-Reber 3, Bled 9825

Tri mesece stare KOKOŠI nesnice dobite v Srednji vasi 7, Golnik - Bidovec, tel.: 46-038, vsak dan! 10413

Prodam 20-70 kg težke PRAŠIČKE. Možna dostava na dom. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 10450

Prodam BIKCA simentalca, teža 140 kg. Jagodic, Lenart 6, Cerklje, tel.: 42-882 10627

Prodam dve TELIČKI simentalki, stari dva in šest tednov. Sp. Besnica 151 10638

Nujno prodam ČEBELE 30 AŽ. Luskavec, Strahinj 49, Naklo 10641

Prodam mlade KOZICE. Milica Bokal, Zminec 23, Škofja Loka 10660

OPTIKA
VERVEGA NEVENKA
Tavčarjeva 1, Kranj
tel.: 27-610
(nasproti Delikatese)

Vam nudi hitro in kvalitetno izdelavo vseh vrst očal z navadnimi in specialnimi lečami.

Izdelujemo na recept in brez njega

Od 18.7. do 14.8.1988 zaradi dopusta zaprto.

Prodam 9 mesecev brejo TELICO. Sv. Duh 72 10666

Prodam TELICO, brejo 9 mesecev. Tel.: 64-205, Oman Franc, Sp. Luša 4, Selca 10667

Prodam OVCO, Strahinj 13 10676

Prodam KRAVE in obžagan les. Hafner, Binkelj 7, Škofja Loka 1069

PRIREDITVE

V petek, 15. julija vas zabava v Vogljah DUO "Black Jack"! 10622

STAN.OPREMA

Poceni prodam PEČ za centralno Stadler, 35.000 Kcal. Ogled popoldan. Visoko 23, nasproti cerkve 10621

Prodam pohištvo za dnevno sobo. Pucelj Anica, Koroška c. 25/a, Kranj 10637

Prodam dobro ohranjen ŠTEDILNIK. Tel.: 33-654 10640

Prodam otroško POSTELJICO. Tel.: 60-267 10650

Prodam bojler kombinirani 80 litrski. Tel.: 23-822 10654

Zelo ugodno prodam novo, še zapakirano KUHINJO iz masivnega lesa-hrast, dol. 4x3 m. Dostava na dom. Tel.: 80-297 10664

Poceni prodam rabljeno SPALNICO in električni štedilnik. Koroška 47, tel.: 26-539, od 16. do 18. ure 10665

Novo trajnogorečo PEČ za centralno ogrevanje z bojlerjem 40 KW, 120 litrskim, ugodno prodam. Tel.: 60-717, od 16. do 17. ure 10704

Prodam otroško pohištvo TOM, še zapakirano, ugodno. Marina Pristavec, Černivec 17, Brezje, tel.: 79-077 10707

Prodam KAVČ, peč na trda goriva dim. 45 x 45 in jedilno mizo. Tel.: 23-989 10712

STANOVANJA

SOBO s posebnim vhodom oddam na Bledu. Pisne ponudbe na Šifra: CENTER 10620

Zamenjam STANOVANJE 32 kvad. m na Planini za večje. Prodam Hladilnik 170 litrski. Tel.: 34-709, popoldan 10623

Stanovanje 35 kvad. m s telefonom na Planini, prodam. Tel.: 33-402, popoldan 10686

VOZILA

Prodam ZASTAVO 750 LE, staro 9 let, lepo ohranjeno, z radiom in zvočniki. Informacije na tel.: 61-025,

Prodam Z 101, letnik 1986. Tel.: 064/39-448

V dobrem stanju ugodno prodam VISO SUPER E, letnik 1983. Tel.: 83-359, od 12. do 15. ure

Prodam FIAT 126 PGL, letnik 1987, sivo modre barve in MINI STOLP. Rehberger, Mandeljčeva 8, tel.: po 19. uri 35-126 10504

Prodam Z 750, letnik 1979 za 185 SM. Tel.: 38-688 10570

Prodam WAUXAL VIVO, dva pony express in stabilni motor 175 ccm. Tel.: 75-846, od 16. do 19. ure 10612

Prodam VW 1200/70. Vrtač, Visoko, tel.: 45-148 10625

Ugodno prodam Z 101 L, letnik 1979 v dobrem voznem stanju. Bogo Dobnikar, Finžgarjeva 22, Lesce, tel: 75-274 10632

Ugodno prodam motor 14 M, letnik 1986, cena 110 SM. Tel.: 68-389 10633

Ugodno prodam FIAT 126 L. Pajerjeva 5, Šenčur 10642

Prodam GOLF GL, letnik 1981. Tel.: 37-618, od 20.do 21. ure 10646

Prodam R 4, letnik 1979, obnovljen. Tel.: 66-631 10647

Prodam 126 P, letnik 1979, 55.000 km, prodam. Kuzma, Jegorovo pred. 32, Škofja Loka, dopoldan 10648

Prodam MOTOR MZ ETZ 250, letnik 1983, Novak Milan, Zg. Bitnje 226 10649

Prodam obnovljeno Z 101, registrirana celo leto, letnik 1974. Tel.: 39-794 10651

Ugodno prodam osebni avto PASSAT 1300, letnik 1974. Alpska 66, Lesce 10652

Prodam VW kombi s kasonom. Savik Lovič, Titova 63, Jesenice 10655

Prodam osebni avto VW PASSAT, letnik 1976, vozen, neregistriran, za 3 Mio. Tel.: 83-139 10657

Prodam LADO 1200, letnik 1975, za 70 SM. Rejc, Dašnjica 89, Železniki, tel.: 67-094 10659

Prodam KOMBI Z 850 tovorni, nosilnost 700 kg, letnik 1983. Zdravko Papler, Križe 41/a, popoldan 10661

Prodam JUGO 45/a, maj 1987. Tel.: 21-589 10662

Motorno KOLO Tomos 15 TLS, 3000 km, prodam. Tel.: 61-636, popoldan 10668

Prodam JUGO 45/A, letnik 1986 in smrekove deske ter plohe. Rajko Sršen, Dvorje 77/a, Cerklje, tel.: 42-037 10672

VW 1300, letnik 1967, prevoženih 81.000 km, ugodno prodam. Franc Hiti, C. 18. div. 20, bivša Jurčkova pot, Ljubljana 10674

Prodam MOTOR APN 6. Britof 78, Kranj 10682

Prodam APN 4, ogled vsak dan popoldan. Miha Oblak, podlubnik 326, Škofja Loka 10683

Prodam KADETT, letnik 1979 in FIČKA, starejši letnik. Tel.: 80-260 10687

Z 101, letnik 1981, nujno prodam. Tel.: 36-362, po 15. uri 10690

Ugodno prodam 126 P, letnik 1979. Tel.: 38-049 10692

Prodam FIAT 850 cupe, letnik 1969, odlično ohranjen. Janez Zupan, Kropa 45/a 10694

RAZNO PRODAM

UGODNO PRODAM mladinsko KOLO z vzmetmi in prestavami. Kličite med 19. in 20. uro na tel.: 61-097

Komplet za RADI : TEZIJO in dva nova tenis LOPARJA, ugodno prodam. Tel.: 81-628 10626

Prodam JADRALNO DESKO veplas levant. Tel.: 47-850, popoldan 10628

Prodam dobro ohranjen ŠOTOR za 4 osebe. Polajnar, Smledniška 95, tel.: 34-410 10630

Prodam malo rabljen kavč, novo kotno sedežno garnituro in malo rabljen Tomos Avtomatik. Ivanka Hatič, Cankarjeva 18, Radovljica 10653

Prodam ŠOTOR za 4 osebe. Tel.: 74-142, po 20. uri 10670

Prodam več ročnih VOZIČKOV z "derco". Kuhar, Predoslje 6 10671

Prodam regatni SRF TORNADO in dirkalno KOLO rog junior. Tel.: 27-112 10680

Prodam dve JADRALNI DESKI in nahrbtnik za nošenje otroka. Tel.: 23-928 10695

Prodam belo poročno obleko dolgo, cena 15 SM. Tel.: 26-707 10696

Prodam ČOLN maestral 18 SD in MOTOR TOMOS 10. Tel.: 44-578 10710

POSESTI

Prodam zazidljivo PARCELO. Tel.: 79-598 od 19 — 22 h

Za mirno obrt oddam na Bledu 50 kvad. m prostora. Šifra: TROFAZNI TOK 10619

Pri Golniku, na Vetrnem, prodam 2300 kvad. m obdelovalne zemlje. Šifra: ZEMLJA 10635

Oddam v najem urejen prostor za mirno obrt v Kranju (Stražišče). Naslov v oglasnem oddelku. 10679

Pozor zdomci! Takoj prodam starejšo hišo z nekaj zemlje, vrtom, garažo in telefonom-najboljšemu ponudniku. Hiša je v centru Jesenic. Ponudbe pod Šifra: ZDOMCI GORENJSKA 10701

OBVESTILA

Ugodno in kvalitetno izdelam novo ali obnovim obstoječo ELEKTROINSTALACIJO! Jože Benedičič, Elektroinstalacije, Prezrenje 22, Podnart, tel.: 70-482 10469

Cenjene goste obveščamo, da ima Gostilna MARINŠEK MARIJA novo telefonsko številko, in sicer: 47-830 10658

Žagam drva v Kranju in okolici. Tel.: 37-213 10697

Pozivamo kupca, ki je dne 2. julija v naši prodajalni MERKUR, Koroška c. 1, Kranj kupil motorno žago tip ALPINA A 40-14, da se javi pri vodji prodajalne zaradi ureditve dokumentacije. 10709

OSTALO

Inštruiram ANGLEŠČINO za poprvne izpite. Te.: 35-301 zvečer 10677

Brezplačo oddam košnjo-konjsko seno. Tel.: 69-453 10693

ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV
Oldhamska 2, 64000 KRANJ

Odbor za medsebojna delovna razmerja pri delovni skupnosti Zavarovalne skupnosti Triglav, Gorenjska območna skupnost Kranj objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. **SKLEPANJE PREMOŽENJSKIH ZAVAROVANJ, ZBIRANJE PONUDB ZA SKLENITEV ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ IN INKASIRANJE PREMIJ V ZASTOPU ŠKOFJA LOKA**

2. **VODENJE BLAGAJNE, ZAGOTAVLJANJE PLAČIL IN IZTERJAVA TERJATEV**

Delovno razmerje pod točko 1. bo sklenjeno s polnim delovnim časom za nedoločen čas s poskusnim delom do 60 dni, pod točko 2. pa s polnim delovnim časom za določen čas (za čas nadomeščanja delavke, odsotne zaradi porodniškega dopusta).

Za opravljanje navedenih del in nalog mora delavec poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

Pod 1: da ima srednjo ali najmanj poklicno šolo neopredeljene smeri, 1 leto delovnih izkušenj, starost najmanj 18 let, (moški) odsluženi vojaški rok, veselje do terenskega dela in do dela z ljudmi, ter da stanuje v zastopu oz. njegovi neposredni bližini;

Pod 2: da ima srednjo izobrazbo ekonomske smeri in 3 leta delovnih izkušenj.

Kandidati za opravljanje navedenih del in nalog naj lastnoročno podpisane prošnje pošljejo na naslov: Delovna skupnost Zavarovalne skupnosti Triglav, Gorenjska območna skupnost Kranj, sektor za samoupravno organiziranost in kadre.

K prošnji je treba predložiti zadnje šolsko spričevalo, kratek življenjepis z navedbo dosedanje zaposlitve in druga dokazila, ki so potrebna za ugotavljanje izpolnjevanja zahtevanih pogojev.

Rok za oddajo prošenj poteče 8 dan po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 30 dni po izteku objavnega roka.

ABC POMURKA
Hotelsko turistična delovna organizacija »Gorenjka«, n.sol.o.
TOZD Gostinstvo Jesenice, Titova 53

Na podlagi sklepa delavskega sveta TOZD Gostinstvo Jesenice z dne 28.6.1988 razpisna komisija razpisuje prosta dela in naloge

VODJE TEMELJNE ORGANIZACIJE

Kandidat mora poleg pogojev, predpisanih v 511. členu zakona o združenem delu, izpolnjevati še naslednje pogoje:
- da ima visokošolska izobrazbo ekonomske, komercialne, pravne ali hotelske smeri in 3 leta delovnih izkušenj ali višješolsko izobrazbo ekonomske, komercialne, pravne ali hotelske smeri in 5 let delovnih izkušenj,
- da izpolnjuje pogoje, določene z družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v občini Jesenice.

Mandat traja 4 leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom naj kandidati pošljejo priporočeno v zaprti kuverti v 15 dneh po objavi na naslov: ABC POMURKA HTDO »Gorenjka« Jesenice, Prešernova 16, 64270 Jesenice, s pripisom - razpisna komisija TOZD Gostinstvo.

Prezgodaj nas je zapustil dragi brat, stric, nečak in bratranec

MILOŠ SAJOVIC

Od njega se bomo poslovili v sredo, 13. 7. 1988, ob 17. uri na pokopališču v Predosljah. Do pogreba bo žara v mrliški vežici.

Vsi njegovi

Orehovlje, 9. julija 1988

OSMRTNICA

Tiho se je poslovila od nas v 89. letu naša draga mama, stara mama, tašča in teta

MARIJA GALJOT
roj. Velkavrh

upokojena trgovka iz Kranja

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 13. julija, v družinskem krogu. Do pogreba leži na kranjskem pokopališču.

Žalujoči: hčerka Mija z možem Milošem, sin Branko z ženo Ani, vnuka Polonca in Aleš, nečak in nečakinje.

Kranj, Reka, Ljubljana, Zagreb, Graz

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

PAVLA KOŠNIKA

se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste z nami sočustvovali, darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo za izrečene besede ob odprtem grobu, kolektivom tovarne Sava, Gorenjski tisk in osnovni šoli Ivana Groharja Škofja Loka, pevcem in g. župniku za opravljen pogrebni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

VSI NJEGOVI

Kranj-Primskovo, dne 5. julija 1988

ZAHVALA

Ob smrti drage žene, sestre in tete

VIDE ERŽEN
roj. Tomše

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in sodelavcem iz Kemične tovarne Podnart za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti. Še posebna zahvala vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali, g. župniku pa za lepo opravljen pogrebni obred.

ŽALUJOČI VSI NJENI

Gobovce, 23. junija 1988

ZAHVALA

Ob težki in boleči izgubi dragega moža, očeta, brata in strica

FILIPA RIHTARŠIČA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedom Ambrožičevim, ki so ob smrti nesebično pomagali in osebju Nevrokirurškega oddelka UKC v Ljubljani za njihov trud, da bi ga ohranili pri življenju. Zahvaljujemo se njegovim sodelavkam in sodelavcem obrata Težka obdelava za darovano cvetje in izrečeno sožalje. Še posebej se zahvaljujemo govorniku za poslovilne besede, praporščakom Društva invalidov Jesenice, g. župniku za pogrebni obred ter Pihalnemu orkestru jeseniških Železarjev za zaigrane žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala.

ŽALUJOČI: žena Fani ter sinova Bernard in Jernej

Jesenice, 1. julija 1988

Preddvorska hotela Bor in Grad Hrib obogatila turistično ponudbo

Več osebne pobude

Preddvor, 9. julija - Kranjska Živila so v soboto zvečer odprla v preddvorskih hotelih obnovljeno kegljišče in lovsko sobo, novo igralnico za biljard, preurejeni grajski vrt in deloma tudi grajsko gostilno, v kateri naj bi predvsem z večjo osebno pobudo dosegli boljšo kakovost. Živila so v vse to vložila okrog 10 milijonov dinarjev, nekaj pa tudi zasebnik z delom in opremo.

Obrtnik **Florjan Košir** z Brega ob Savi je kot izkušen gostinec (prej je delal v gostilni pri Trebcu v Kranju) prevzel delo v igralnici in na kegljišču. »Ker je biljard postal modna muha, smo prisluhnili željam gostov in postavili tri mize - veliko v nekdanjem skladišču ob kegljišču in dve ob robu kegljaških stez. Že v ponedeljek se bo začelo prvenstvo Preddvora v biljardu, nato načrtujemo tekmovanje za pokal Živil, zadnje čase pa spet narašča zanimanje za kegljanje,« je dejal Florian.

Verjetno ima za slednje precej zaslug tudi svetovni prvak v kegljanju Boris Urbanc, ki je v soboto tudi vrgel prve krogle po obnovljenem kegljišču; vsi, ki so se udeležili odprtja obnovljenih prostorov, pa so si lahko ogledali tudi video posnetek njegovega nastopa v Budimpešti.

Grajska gostilna, ki je prej odpirala vrata le občasno, predvsem pa večjim skupinam, bo odslej odprta vse dni v tednu, razne v ponedeljek in torek. »Preuredili smo kuhinjo, deloma tudi gostilno, novost pa je vrt v senci grajskega poslopja,« je dejal **Štefan Klinar** s Spodnje Besnice, kuhar ter vodja grajske gostilne in kegljišča, sicer pa doma iz znane gostinske družina na Planini pod Golico.

Da so bile spremembe v hotelih ob preddvorski Črnavi nujne, je potrdil tudi v.d. vodje hotelov **Peter Pelko.** Kegljišče je bilo zaprto šest let (odpirali so ga le občasno), dlje časa tudi grajska gostilna... To ni bilo najboljše, saj je pri obisku in ugledu zgubljal tudi hotel. Letos so se zato določili, da z večjo osebno pobudo in z rešitvami, ki so primer sožitja med družbenimi in zasebnimi sektorjem bolje izrabijo obstoječe prostore in popestrijo turistično ponudbo. Hotela sta trenutno dobro zasedena, od 8. avgusta dalje pa bosta skoraj polna. Med tujci, ki od junija do septembra zapolnijo 60 do 70 odstotkov zmogljivosti, so prejšnja leta prevladovali Angleži, letos pa je največ Holandcev. V gosteh je zdaj tudi jugoslovanska kolesarska reprezentanca, čez nekaj časa pa bo Franc Hvasti pripeljal semkaj še avstrijsko.

C. Zaplotnik

Poletni utrip kranjskega kopališča

V zadnjih dneh hude sončne pripeke si je marsikdo (od Kranjčanov) poiskal začasno pribežališče na kranjskem poletnem kopališču. Izredno velik naval ljudi je bil zlasti v sredini preteklega tedna, saj je bil rekorden obisk v četrtek, ko je kopališče obiskalo kar 1500 obiskovalcev.

»Letošnja sezona je slaba, saj smo do sedaj prodali le 2235 vstopnic, poleg tega pa nas je obiskalo še 428 kopalcev, ki imajo sindikalne izkaznice,« nam je povedal vodja kopališča, **Peter Didič.**

Majhen obisk do sedaj je razumljiv, saj tudi vreme ni bilo najbolj naklonjeno vnetim kopalcem. Marsikoga še vedno od obiska bazena odvrača umazana voda. Vsak dan se v bazenu zamenja le 20 odstotkov vode, kar pri množičnih obiskih bazena ne more zadostovati. Gradnja dodatnih filtrov k že obstoječim pa bi bila prevelika investicija.

Vstopnica za kopanje je ena izmed najcenejših na Gorenjskem. Menda je samo še v Tržiču cenejša kot v Kranju, kjer znaša 2000 din za odrasle, 1500 din za dijake in študente in 1000 din za otroke do 14 let.

Besedo smo seveda dali tudi obiskovalcem. Kaj oni menijo o urejenosti kopališča, kaj jim ne ugaja in kaj bi želeli spremeniti?

Črtomir Šilar, 15 let: »Bazen obiskujem trikrat tedensko. Cena vstopnic se mi ne zdi previsoka. Edino, kar me moti, je umazana voda. Mislim, da bi morali vodo menjati bolj pogosto, kot to delajo sedaj. Drugače pa mi je tu všeč.«

Peter Križaj, 8 let: »Na bazen pridem velikokrat. Skoraj vsak dan. Voda je dobra. Všeč mi je, ker je tako topla. Ne, umazana ni. Bilo bi pa lepo, če bi dobili novi bazen. Veliko lepše bi bilo, če bi imeli velik bazen.«

Nataša Jeršin, 14 let: »Na kopanje pridem vsaj enkrat tedensko. Voda je preveč umazana. Mislim, da bi jo morali večkrat zamenjati. Tak bazen, kot je sedaj, me ne moti. Mislim, kar se tiče velikosti bazena. Všeč mi je tudi takšen, kot je sedaj.«

Marjeta Žumer, učiteljica: »Letos sem drugič na kopališču. Sem ne zahajam preveč pogosto. Bazen je za Kranj odločno premajhen. Takšno mesto, kot je Kranj, s toliko prebivalci, bi v resnici moralo imeti večji bazen. Česa drugega pri bazenu ne bi bilo potrebno spremeniti.«

Mojca P.

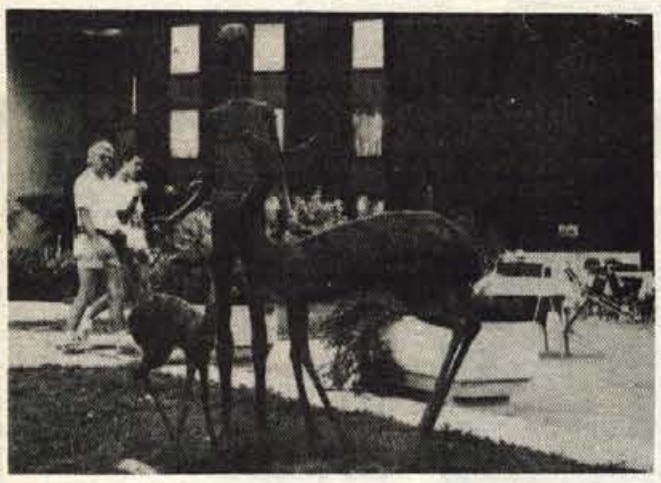

Lepo darilo Kranjski gori - Akademski kipar Jovan Soldatović, tudi avtor spomenika sremski fronti, je Kranjski gori spet poklonil lepo kulturno darilo. Že pred leti je brezplačno izdelal spomenik Kekca in njegovega avtorja Josipa Vandota, minuli petek zvečer pa so ob lepem kulturnem programu pred hotelom Prisank postavili Soldatovićevo skulpturo dečka ob dveh srnah. Slovesnosti so se udeležili tudi številni kranjskogorski turisti, kajti danes je Kranjska gora polno zasedena. Tu letuje okoli 3.000 tujih gostov, večinoma agencijskih. - Foto: D.Sedej

V kranjski občini ocenili udeležbo na vojaških vajah

Odziv boljši kot lani

Kranj, 8. julija — Komite in svet za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito ter kranjski izvršni svet so pred nedavnim drug za drugim obravnavali poročilo o udeležbi na vojaških vajah v letošnjem prvem polletju. Ugotovili so, da je bil odziv boljši kot lani: v prvem polletju je bil 92-odstotni (v enotah JLA 95-odstotni in v enotah teritorialne obrambe 88-odstotni), medtem ko je bil lani 88-odstotni.

Med vzroki za izostanek z vojaških vaj je na prvem mestu bolezen, sledijo pa službene in študijske obveznosti in delo na kmetiji. Neopravičenih izostankov je bilo le en odstotek; vsi, ki pa se niso odzvali na vaje, pa se bodo zagovarjali pri sodniku za prekrške. Zagrožena kazen je do 100 tisoč dinarjev oziroma do 30 dni zapora. Delovne organizacije so zaprosile za odložitev vojaških vaj za svoje delavce v izjemnih primerih oziroma samo za tiste, ki so jih nujno potrebovale pri izvoznih poslih, poslovnih stikih in podobno.

Zlato Erzin, sekretar sekretariata za ljudsko obrambo SO Kranj, je pred nedavnim v skladu z letnim programom dela povabil na razgovor poveljnike in referente za mobilizacijske zadeve enot JLA in teritorialne obrambe, ki jih popolnjujejo obvezniki iz kranjske občine. Tudi na tem sestanku je bilo ocenjeno, da ni opaziti izmikanja vojaškim vajam niti ne naboru, da je odnos obveznikov do usposabljanja dober, dobro pa je tudi sodelovanje med upravnim organom za ljudsko obrambo in enotami JLA in teritorialne obrambe.

C. Zaplotnik

GLASOVA ANKETA

Kako je z delom med počitnicami?

Zelo rad bi delal, toda...

Kranj, 8. julija — Z začetkom počitnic, torej ko so se za šolarji zaprla šolska vrata in za dva meseca končale šolske skrbi, se je zanje odprl nov problem. Kot vsako leto doslej, bi tudi letos dijaki in študenti radi med počitnicami zaslužili nekaj denarja. Toda letos je pot do takega zaslužka težavna, saj dela zanje enostavno ni. Sicer to ni problem čisto vseh, ki bi radi delali med počitnicami, pač pa zadeva veliko večino, kot so nam povedali, ne le v nekaterih tovarnah na Gorenjskem in v kranjskem Mladinskem servisu, temveč tudi mladi sogovorniki.

V tovarnah, **Petrol Ljubljana, Merkur Kranj, Peko Tržič, Iskra Elektromotorji Železniki, ABC Pomurka Škofja Loka, Sava Kranj in Almira Radovljica,** smo na zastavljena vprašanja o počitniškem delu dobili zelo podobne odgovore. Vsi, ki so dijake in študente sprejeli na počitniško delo, so jih glede na prejšnja leta vzeli manj, preprosto zato ker zanje nimajo ustreznega dela. Almira iz Radovljice je primer, ki ni sprejela nobenega prosilca, ker nima dovolj dela niti za redno zaposlene. V Iskri Elektromotorji v Železnikih so zaposlili le štipendiste z obvezno prakso, ker trenutno zaposlujejo nekaj delavcev iz svoje podružnice v Retečah, poleg tega imajo tudi več štipendistov kot v prejšnjih letih in zato več obveznih praktikantov. V vseh naštetih tovarnah so morali veliko prosilcev zavrniti. Torej so skoraj vsi, ki se šele sedaj odločajo za počitniško delo, priložnost, da ga dobijo, že zamudili. V tovarnah, kjer so se odločili, da nekaj študentov in dijakov le sprejmejo, so bili prisiljeni izbirati med njimi. V vseh primerih so imeli prednost: kadrovski štipendisti, otroci zaposlenih, ter tisti, ki so v tovarni delali že prej, torej starejši in izkušenejši. Zaslužek teh, ki jim je uspelo delo dobiti, se giblje med 2000 in 4000 din na uro. Višina urne postavke ni odvisna le od tovarne, v kateri je posameznik dobil delo, ampak tudi od tega, kateri letnik je končal, od težine dela, če gre za fizično delo in na koncu koncev od njegove marljivosti. Torej na to, ali bo posameznik dobil delo ali ne, vpliva veliko dejavnikov.

Naslednja možnost, ki jo imajo tisti, ki iščejo počitniško delo, je **Mladinski servis.** V kranjskem so nam povedali tole: »Povpraševanje je zelo veliko, vendar dela ni. Tovarne so za čas med počitnicami poskrbele same zase in zato mi ne ponujamo dela, v tolikšni meri kot včasih, ampak samo izdajamo napotnice. Tistim, ki dela ne dobijo, lahko svetujemo samo to, da se še oglasijo.«

V Kranju smo o perečem problemu povprašali nekaj tistih, ki jih le-ta najbolj zadeva.

Mateja Fajs: »Ravno sedaj se mi je ponudila priložnost, da od 16. julija do 6. avgusta delam kot natakarica v lokalu Kavka. To priložnost bom skoraj gotovo izkoristila, le doma moram še vprašati glede dopusta. Dela nisem dolgo iskala.«

Anton Ljucovič: »Delal bi zelo rad, vendar ničesar ne dobim. Tudi na Mladinskem servisu ne. 15. julija pa do 20. avgusta gremo na dopust, tako da bom vprašal spet, ko se vrnemo. Vendar gotovo ne bom nič dobil.«

Liljana Pristolič: »Med počitnicami bi zelo rada delala, ničesar ne dobim niti na Mladinskem servisu niti pri zasebnikih. Zanima me predvsem delo na letališču. Sicer pa še ne vprašujem še dolgo.«

Rok Glavina: »Avgusta bom delal v GG Kranj ki me tudi štipendira. To ne bo obvezna praksa, temveč bom tam delal samo zaradi zaslužka in sicer štirinajst dni.«

Sabina Presek: »Za enkrat še nič ne delam, ker nisem še ničesar dobila. Za delo, ki bi ga zelo rada dobila, saj mi do sedaj še ni uspelo opraviti niti obvezne prakse, sem vprašala na Mladinskem servisu in na Delavski univerzi Tomo Brejc. Kot vse kaže, sem že prepozna.«

Marino Samardžija: »Za počitniško delo se ne zanimam, ker sem že delal, prodajal sem knjige. Trenutno se pripravljam še na zadnje izpite na fakulteti.

Tadeja Lotrič-Šušteršič

Pod Krvavcem je vroče

Kako so čakali sonce, vročih dni, da bi se seno vendarle posušilo, kot je treba. Po štirinajst dni je deževalo in ni bilo toliko lepega vremena, da bi lahko spravili suho domov. Ko pa je te dni sonce zažgalo, so znova pohiteli. Le rok je vedno premalo, zato tisti, ki so doma, garajo od ranega jutra, do pozne noči. Kako prav pride vsak, ki prime za grablje, pa čeprav je to otrok. Čisto drugačno je seno, če je pospravljeno v soncu, bolj polno, bolj hranljivo, vse drugače tekne živini. Ljudje pod Krvavcem so se zato te dni zagrizli v svoje bregove, pa če je sonce še bolj neusmiljeno žgalo. Če bo seno, bo tudi mleka dovolj, dobrega, polnomastnega, pa skute, in tudi živina bo lepa, zdrava, da jo bo veselje pogledati...

Vižnčanovi mami Julki sta prihitela na pomoč dva pridna fantiča, Mošnkov Andrej in Dovarjev Jimmy, ki je na počitnice na Ambroža prišel iz daljnega Stuttgarta.

V bregu nad Stiško vasjo je na roke kosil Franc Jenko, Dobovičnik. Včasih so tudi ta breg pokosili s kosilnico, posebna kolesa so ji nadeli, da se je držala v bregu kot klop, a so zgoraj sose-

dje ravnali zemljo in je na ni hovo naneslo kamenja. Škoda kosilnice, predraga je, da bi kamenje uničilo, tako se je Dobovičnik lotil brega kar s kos Počasi gre, gre pa. Kaj pa včasih, ko so vse te bregove le roko kosili!

Danijel in Karin Kozelj iz Nemilj pri Britofu sta si odrezala popotni palici in jo mahnila proti Ambrožu, k stari Dovarjevi mami, h Kuharjevim, da bosta pomagala grabiti. Če ju bo dohitel oče z nakladalnikom, bosta seveda prisedla.

Tekst in fotografije D. Dolenc

Čisto pod vrhom, na Ambrožu, pa je s traktorjem obračal seno gospodar pri Ambružarju, Florijan Slatner. Ni enostavno voditi traktor v bregu. Če je strmo, ne moreš sedeti na sedežu. Florijan dobro pozna svoje bregove in ve, kam mora prenašati težo, da se ne zvrne pod breg. Več prestoji kot presedi na traktorju, tudi zato, da bi lahko hitro odskočil, če bi bilo treba.